

Generalni sekretariat Vlade RS

gp.gs@gov.si

Številka: 007-1185/2012 (132101N)
Datum: 14. 1. 2013

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (EVA: 2012-2030-0040) – predlog za obravnavo – NOVO GRADIVO ŠT. 5

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12) je Vlada Republike Slovenije na .....seji dne ..... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (EVA 2012-1711-0023) ter ga pošilja v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Državni zbor RS
- Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
- Služba vlade RS za zakonodajo
- Generalni sekretariat vlade

2.a Oseba, odgovorna za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mag. Matija Vidmar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, sekretar

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- Dr. Senko Pličanič, minister
- Helmut Hartman, državni sekretar

- Mag. Matija Vidmar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, sekretar

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

V skladu s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1 in 105/10) Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za spremembe in dopolnitve zakona, ki so manj zahtevne, in sicer:

- s predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo,
- predlagane so 3 možnosti glede zvočno) slikovnega snemanja in prenosa glavnih obravnav,
- ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, nadomešča ga (zvočno) slikovno snemanje,
- oškodovanec naj bi v skladu s predlogom sam kril stroške kazenskega postopka, ki se je začel na njegov predlog, če je po začetku glavne obravnave umaknil predlog,
- olajšuje se pridobivanje potrdila preko diplomatsko-konzularnih predstavništev o tem, da (fizična ali pravna) oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- predvidena je poenostavitev posredovanja na policiji vložene ovadbe državnemu tožilstvu; poenostavitev ravnanja policije in državnega tožilca ob umiku oškodovančevega predloga za pregon; ukinja se potrdilo o zasegu predmetov, saj dejansko podvaja zapisnik,
- vzpostavlja se pravna podlaga za ugotavljanje istovetnosti udeležencev postopka in za pridobitev njihovih kontaktnih podatkov s strani sodišča,
- omejuje se možnost odvzema brisa ustne sluznice,
- v pripornih zadevah se olajšuje poslovanje državnega tožilstva, bolj natančno se ureja postopanje sodišča v pritožbenem postopku ter pristojnost Vrhovnega sodišča in sestava senata,
- uvajajo se novi stroški kazenskega postopka,
- olajšuje se vložitev kaznovalnega naloga,
- pred izdajo odločbe o izbrisu obsodbe ne bo treba več zbirati podatkov o "odprtih" kazenskih postopkih za kazniva dejanja, ki bi jih obsojenec storil pred pretekom roka za izbris obsodbe.

Cilj predloga zakona je krepitev učinkovitosti kazenskega postopka (policija, državna tožilstva, kazensko sodstvo) ter krepitev pravne varnosti s popravo tehničnih ali redakcijskih pomanjkljivosti v zakonskem besedilu, odpravo nedorečenosti pri posameznih procesnopравниh institutih in z manj zahtevnimi vsebinskimi izboljšavami posameznih zakonskih določb.

4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), ob zgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah (200. člen Zakona o kazenskem postopku).

Predlagane so tri različne možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih (gre za spremembo možnosti nadzora javnosti nad delom sodišč):

- neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno twitanje ali pa sms sporočila
- slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa;
- slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom.

Ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, saj se bo slednja snemala z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje, strankam bo omogočeno predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča, po plačilu stroškov pa sem jim bo lahko izdal zapis na zgoščenkah. Posnetki glavnih obravnav se bodo v celoti ali deloma prepisali na utemeljeno zahtevo strank ali če bo predsednik senata sam tako odredil.

Oškodovanec naj bi v skladu s predlogom praviloma sam kril stroške kazenskega postopka, ki se je začel na njegov predlog, če je po začetku glavne obravnave umaknil predlog.

Olajšuje se posredovanje ovadbe državnemu tožilstvu, kolikor je ta vložena na policiji.

Z namenom administrativne razbremenitve policije je predvidena poenostavitev ravnanja policije in državnega tožilstva, kadar oškodovanec na policiji poda ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog in ob tem izjavi, da ne želi kazenskega pregona. Podobno velja za dopolnitev določbe, ki ureja posredovanje ovadbe državnemu tožilstvu, kolikor je ta vložena na policiji.

Ukinja se potrdilo o zasegu predmetov, ki ga policija izdaja osebam, pri katerih v okviru posameznih preiskovalnih dejanj zaseže predmete.

Olajšano je pridobivanje potrdila preko diplomatsko-konzularnih predstavništev o tem, da (fizična ali pravna) oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti (upoštevan je najširši možni krog situacij, zaradi katerih bi nekdo lahko potreboval takšno potrdilo).

Predlog vzpostavlja pravno podlago, na podlagi katere lahko sodišče pozove udeleženca postopka, naj navede svoje kontaktne telefonske podatke (fiksne oziroma mobilne telefonije), številko telefaksa oziroma naslov elektronske pošte. Poleg tega se vzpostavlja pravna podlaga za vpogled sodišča v osebne dokumente zaradi preverjanja istovetnosti udeležencev postopka oziroma posameznih preiskovalnih ali procesnih dejanj.

S predlogom zakona se (sledječ sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice) omejuje možnost odvzema brisa ustne sluznice na uradno pregonljiva kazniva dejanja, ob sočasnem pogoju neogibne potrebnosti ukrepa z vidika predkazenskega postopka.

Bolj jasno se ureja tudi postopanje državnega tožilstva in sodišča v pripornih zadevah.

Med stroške kazenskega postopka se s predlogom uvrščajo tudi stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, nastalih pred, med ali po uvedbi kazenskega postopka.

Pri postopku odloženega pregona je bolj jasno določeno, kdo odgovarja za stroške.

Državni tožilec lahko v okviru kaznovalnega naloga predlaga kazen pogojne obsodbe z določitvijo dodatnega pogoja povrnitve premoženjske koristi oziroma škode, ki jo je obdolženec pridobil oziroma povzročil s kaznivim dejanjem. Poleg tega je predvideno, da bo obdolženec lahko umaknil ugovor do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu.

Predlagano je črtanje določbe, v skladu s katero je potrebno pred izdajo odločbe o izbrisu obsodbe opraviti potrebne poizvedbe oziroma zbrati podatke o "odprtih" kazenskih postopkih za kazniva dejanja, ki bi jih obsojenec storil pred pretekom roka, predpisanega za izbris obsodbe.

6. Presoja posledic:

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
	Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
- II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:
- II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40.000 EUR: /

Z dopolnitvijo 1. točke drugega odstavka 92. člena Zakona o kazenskem postopku se med stroške kazenskega postopka uvrščajo tudi stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, ne glede na to, ali so nastali pred, med ali po uvedbi kazenskega postopka. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve stroški zasega in hrambe zaseženih predmetov, nastali pred uvedbo postopka in stroški uničenja zaseženih predmetov na letni ravni znašajo 200.000 evrov. Vendar pa je potrebno upoštevati, da je odgovor na vprašanje, kdo nosi stroške kazenskega postopka, odvisen od zaključka kazenskega postopka (oprostilne, zavrnilne, obsodilne sodbe oziroma ustavitve kazenskega postopka). Nadalje je potrebno upoštevati, da je obdolženec lahko oproščen plačila vseh ali dela stroškov, kolikor bi bilo zaradi njihovega plačila ogroženo njegovo vzdrževanje ali vzdrževanje oseb, ki jih je dolžan vzdrževati (četrti odstavek 95. člena Zakona o kazenskem postopku). Poleg tega bo določen zamik pri dejanskem plačilu stroškov, saj se bodo te določbe začele uporabljati za postopke, v katerih so bili zaseg, odvzem, prodaja, hramba oziroma uničenje predmetov opravljeni po uveljavitvi tega zakona (od samih dejanj do zaključka kazenskega postopka pa lahko mine kar precej časa).

Pozitiven bo finančni učinek predlaganega zakona glede na nova četrta in peti odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku, ki omogočata zmanjševanje administriranja, boljše delovanje v predkazenskih postopkih in boljše sodelovanje med policijo in državnimi tožilci. Enako velja za predlagano določbo novega četrtega odstavka 96. člena zakona, ki bo bistveno zmanjšala stroške, do katerih po nepotrebem prihaja zaradi ustavitve postopkov ob umiku predlogov oškodovancev med potekom na njihov predlog že uvedenih postopkov.

Pozitiven bo finančni učinek predlaganega zakona glede na spremembo ureditve snemanja glavnih obravnav. Na vseh slovenskih sodiščih se na dan opravi približno 100 kazenskih glavnih obravnav, kar terja angažiranost zapisnikarjev 800 ur na dan. Zaradi prepisovanja zvočnih zapisov pa lahko temu času pribijemo še najmanj dve uri na dan, kar pomeni angažiranost zapisnikarjev 1000 ur na razpravni dan. Zaradi nepotrebne pisane pisnega zapisnika, glavne obravnave po mnenju predlagatelja glavne obravnave trajajo v povprečju 30% dlje, kot če bi se glavne obravnave v celoti snemale in se nebi vodil pisni zapisnik (povsem je to očitno, ko sodnik prebira dokazne listine iz kazenskega spisa, nato pa z narekom v pisni zapisnik povzema prebrano iz listin). To pomeni 240 ur nepotrebne administriranja sodnikov in podaljševanje že tako dolgotrajnih sodnih postopkov.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 25. 7. 2012.

V razpravo so bili vključeni: Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Odvetniška zbornica Slovenije, Slovensko sodniško društvo, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru, Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici.

Občin in združenja občin gradivo ne zadeva.

Mnenje, predloge, pripombe so podali:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (VDT), Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (VČP), Informacijski pooblaščenec (IP), Odvetniška zbornica Slovenije (OZS), Slovensko sodniško društvo (SSD), član katedre Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (dr. Gorkič), g. Jernej Potočar, vrhovni sodnik svetnik, predsednik Višjega sodišča v Ljubljani, g. Jakob Grošl.

Upoštevani so bili: (v celoti / v pretežni meri / delno / niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano...)

- smiselnost noveliranja ZKP

V zvezi s pripombami glede smiselnosti noveliranja Zakona o kazenskem postopku opozarjamo, da se s predlagano novelo v kazensko procesno pravo ne posega s sistemskega vidika. Obsežnejše vsebinske in sistemske spremembe je možno doseči le s pripravo novega zakona (ZKP-1), ki bo večji meri upošteval sodobne primerjalnopravne ureditve na tem področju. Ker pa gre pri pripravi novega zakona za zahtevnejši projekt, je smiselno v vmesnem času odpraviti manjše pomanjkljivosti obstoječe ureditve, zmanjšati administriranje, bolj jasno zapisati in urediti poslovanje kazenskih sodišč oziroma določiti pravice obdolžencev in oškodovancev.

Glede predlogov SSD o tem, da bi se posamezne rešitve lahko uveljavile brez noveliranja Zakona o kazenskem postopku, menimo, da je z vidika pravne varnosti in izoblikovanje sodne prakse smiselno predlagane rešitve vnesti v zakon.

-oškodovanec nosi stroške, če predlog za pregon umakne (po začetku glavne obravnave)

Rešitev, po kateri oškodovanec nosi stroške kazenskega pregona, smo izbrali, ker se na ta način krepi odgovornost za uporabo pravic v postopkih. Menimo, da je začetek glavne obravnave (rešitev izbrana po prejemu različnih predlogov) dobro izbran trenutek, saj ima po eni strani oškodovanec dovolj časa za razmislek o smiselnosti vztrajanja pri predlogu, po drugi strani pa gre za trenutek, ki je v Zakonu o kazenskem postopku izrecno določen, hkrati pa je zadosti prepoznaven tudi laiku. Nenazadnje izbrani trenutek omogoča, da se oškodovanca pravočasno podučijo o posledicah umika, kar bi bilo sicer lahko precej težje izvedljivo (kolikor bi ga npr. želeli podučiti že ob podaji predloga - predlog VČP - bi s tem lahko negativno vplivali na samo željo podati predlog, po drugi strani bi, glede na različne procesne situacije, v katerih se šteje, da je oškodovanec podal predlog - 53. člen Zakona o kazenskem postopku, tako podan poduk lahko vodil do dodatnih zapletov, tako z vidika načina podajanja poduka – pisno ali ustno, kot tudi glede organa, ki naj bi podal poduk).

Poudarjamo tudi, da samo dejstvo, da državni tožilec vodi pregon, ko je enkrat podan oškodovančev predlog (pripomba OZS), še ne spremeni »trajne« predlagalne narave delikta, odgovornost za obstoj procesne predpostavke je torej še vedno pri oškodovancu.

- pridobitev potrdila, da oseba ni v kazenskem postopku za uradno pregonljivo kaznivo dejanje, v tujini

V zvezi s pripombo SSD glede spremembe 143.a člena menimo, da je predlagana sprememba potrebna, da se tako izognemo morebitnim zapletom v prihodnosti, kot to sledi iz obrazložitve člena.

- izjema pri obveščanju državnega tožilstva s strani policije o podaji kazenske ovadbe

Poudarjamo, da je vprašanje izjeme od zakonskega pravila takojšnjega obveščanja glede kazenske ovadbe, podane na policiji, po našem mnenju potrebno urejati na zakonski ravni in ne na operativni ravni ali s podzakonskimi akti (predlog SSD).

- odvzem brisa ustne sluznice (DNK)

Poduk in zapisnik pri odvzemu brisa ustne sluznice sta pozdravila VČP oziroma OZS, še bolj strogo omejitev odvzema brisa ustne sluznice pa je v prvem krogu strokovnega usklajevanja zahtevala IP, v tretjem krogu pa VČP. Pripomb nismo mogli upoštevati, saj je bila takšna formulacija oblikovana po dolgotrajnem usklajevanju z Ministrstvom za notranje zadeve, ki je edino nasprotovalo omenjeni rešitvi. Ni pa mogoče odvzeti brisa ustne sluznice pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo (pri ostalih kaznivih dejanjih pa mora biti odvzem "neogibno potreben" z vidika predkazenskega postopka), omejen poduk osebi sicer predpisuje ZVOP-1.

- posredovanje osebnih kontaktov

Delno smo upoštevali predlog OZS, vendar pa opozarjamo, da glede na naravo posredovanih podatkov zaveza pri posredovanju sprememb ni možna (kot to sledi tudi iz obrazložitve člena).

IP je predlagala zgolj alternativno zbiranje kontaktnih podatkov. Poudarjamo, da je posredovanje kontaktnih podatkov prostovoljno (kar je razvidno tudi iz obrazložitve člena), tako da bo vsak udeleženec postopka sam presodil, katere podatke bo posredoval. Sodišče mora udeleženca postopka tudi opozoriti, da ni dolžan posredovati svojih kontaktnih podatkov.

Glede vidika pritiskanja na priče, ki bi posredovale svoje kontaktne podatke (pripomba IP), opozarjamo, da naslov prebivališča priče, s katerim lahko razpolaga obdolženec, po našem mnenju predstavlja precej hujši poseg v njeno zasebnost (z vidika možnosti ogrožanja in pritiskanja nanjo). Poleg tega je, kot že rečeno, posredovanje kontaktnih podatkov prostovoljno, o čemer pričo obvesti sodišče.

Namen zbiranja kontaktnih podatkov (pripomba IP) je vabljenje, kot sledi iz obrazložitve člena.

- prekomernost zbiranja obdolženčevih osebnih podatkov

IP je predlagala zmanjšanje nabora obdolženčevih osebnih podatkov, ki jih zbira sodišče. Poudarjamo, da bomo pri pripravi predloga ZKP-1 ponovno s širšega vidika preučili smiselnost zbiranja osebnih podatkov, saj gre za vprašanje, ki presega okvire novele ZKP-L. Vendar pa lahko že sedaj omenimo, da sta npr. ime in priimek staršev pomembna zaradi ugotavljanja sorodstvenih vezi pri sosterilcih in skupinah, saj EMŠO tega ne razkrije. Nadalje se dejstvo, da je bil obdolženec odlikovan, lahko upošteva pri odmeri kazni.

- smiselnost zbiranja kontaktnih podatkov, ki se lahko kadar koli spremenijo

V zvezi s pripombo SSD opozarjamo, da sodišče pozove osebo, naj mu posreduje morebitne bodoče spremembe podatkov. Posredovanje podatkov in njihovih sprememb je sicer prostovoljno (razlogi za to so predstavljeni v obrazložitvi člena).

- preverjanje istovetnosti

Določba vsebuje besedo »lahko«, s čemer je poudarjeno, da sodišče ni obvezano preverjati istovetnosti (SSD je podalo pripombo, da je ta beseda odveč, ker možnost vpogleda v osebni dokument obstaja le, ko gre za preverjanje istovetnosti).

- spremembe pri podaji ovadbe na policiji s strani oškodovanca

SSD je predlagalo, naj državni tožilec obvesti oškodovanca o zavrženju. Ocenjujemo, da to ni potrebno, ker bo slednji na policijski postaji dobil zapisnik oziroma izpolnjen obrazec s podukom.

VDT ocenjuje, da spremenjena določba ne zajema situacije, ko oškodovanec sprva poda predlog na policiji, potem pa ga (prav tako na policiji) umakne npr. že naslednji dan. S tem v zvezi pojasnujemo, da predlagana določba predstavlja izjemo od siceršnje ureditve posredovanja ovadb, podanih pri nepristojnih organih (Zakon o kazenskem postopku torej ureja tako izjemo kot tudi siceršnjo pravilo glede posredovanja ovadb pri nepristojnih organih).

- sprememba rokov v 184. členu Zakona o kazenskem postopku

SSD opozarja, da ni jasno, kateri roki so mišljeni, ko spremenjeni četrti odstavek napotuje na drugi odstavek 184. člena Zakona o kazenskem postopku. Opozarjamo, da je sprememba četrtega odstavka zgolj redakcijske narave. Spremenjeni četrti odstavek je enak veljavnemu tretjemu odstavku, le namesto sklicevanja na "prejšnji" odstavek se zaradi novega vrinjenega tretjega odstavka sklicuje na "drugi" odstavek.

Na vprašanje VDT RS pojasnujemo, da iz besedila predlagane določbe sledi, da ureja le situacijo, ko pripora pred vložitvijo obtožnice ni več mogoče podaljšati.

- umik ugovora zoper sodbo o kaznovalnem nalogu

SSD meni, da je potrebno procesno rešiti primer, ko obdolženec umakne ugovor po razpisu glavne obravnave, saj je takrat sodba o kaznovalnem nalogu že razveljavljena, pogojev za glavno obravnavo pa zaradi umika pravzaprav ni in bi razveljavljena sodba morala obveljati.

Pripombo smo upoštevali tako, da smo možnost umika ugovora časovno omejili do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu.

- obveščanje sodišča druge stopnje o seji senata

SSD meni, da bi bilo spremeniti določbo prvega odstavka 378. člena Zakona o kazenskem postopku, po kateri je pritožbeno sodišče obvezano o seji senata obvestiti vse stranke in zagovornike, če to zahteva le en izmed njih. Predlaga, da naj se o seji obvešča le tiste stranke in zagovornike, ki sodbo izpodbijajo s pritožbo in hkrati zahtevajo, da se jih obvesti. Predloga nismo sprejeli, saj gre za novejšo rešitev, s katero se zagotavlja pravica do izjave. Rešitev je tudi v korist strank.

- odločanje sodišča druge stopnje o priporu

Na vprašanje VDT RS pojasnjujemo, da sprememba določbe ne posega v ravnanje državnega tožilca v primeru pritožbe zoper oprostilno sodbo (in slednje s spremembo določbe torej ni v ničemer drugačno). Enako velja za hitrost postopanja višjega sodišča.

Glede predlogov dr. Gorkiča o vprašanju preureditve postopka odločanja o odreditvi pripora ob vložitvi obtožnice, menimo, da bo potrebno navedeno vprašanje natančno preučiti v okviru širše strokovne razprave ob pripravi predloga ZKP-1. Podobno velja tudi glede predloga, ki se nanaša na preureditev postopka odreditve pripora ob izreku odločbe sodišča druge stopnje.

Glede predlogov državnega tožilca g. Škete (posredovanih s strani VDT) pojasnjujemo, da bi predlagana sprememba zahtevala širšo obravnavo (v okviru ZKP-1). G. Šketa je namreč opozoril, da v primeru, ko preiskovalni sodnik zavrne zahtevo za preiskavo, o pritožbi odloči izvenobravnavni senat, iz česar sledi, da njegova odločitev postane pravnomočna in da torej o pritožbi ne odloča sodišče druge stopnje. Opozarjamo, da smo zaznali tudi nasprotne predloge, npr. da bi moral v primeru nestrinjanja z zahtevo za preiskavo, o njej odločiti kar preiskovalni sodnik, ne pa da mora zadevo odstopiti izvenobravnavnemu senatu. Opisane problematike torej ni mogoče obravnavati in rešiti na enoznačen način. Poleg tega menimo, da VS RS, kot najvišje sodišče v državi, vpliva na morebitno sodno prakso in bi se učinek njegovih odločitev moral poznati v okviru sodne oblasti (četudi VS RS na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti v opisanem primeru ne more poseči v izpodbijani sklep izvenobravnavnega senata). Nadalje opozarjamo tudi, da pristojnost izvenobravnavnega senata v tem primeru po našem mnenju ni v nasprotju z določbo šestega odstavka 25. člena Zakona o kazenskem postopku, kolikor se jo bere celovito.

Upoštevali smo slovnične popravke g. Grošla, razen tistih, ki smo jih ocenili kot nepotrebne ali neprimerne.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, kar je razvidno v predlogu predpisa.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja:

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Ministrstvu za notranje zadeve,
- Ministrstvu za zunanje zadeve
- Ministrstvu za finance
- Služba vlade za zakonodajo

Datum pošiljanja: 5. 7. 2012, 11. 9. 2012 in 24. 10. 2012.

Gradivo je usklajeno: (v celoti / pretežno / gradivo ni usklajeno)

Ministrstvo za finance in Ministrstvo za zunanje zadeve na predlog zakona nista imela pripomb, gradivo je torej z njima **v celoti usklajeno**. Smiselno so bile upoštevane pripombe Ministrstva za notranje zadeve, podane v drugem in tretjem krogu medresorskega usklajevanja, gradivo je torej z Ministrstvom za notranje zadeve **delno neusklajeno** (neusklajeno je vprašanje pristojnosti za odločanje o izločitvi generalnega državnega tožilca).

Gradivo je **delno neusklajeno** s Službo Vlade RS za zakonodajo.

- spremembe pri podaji ovadbe na policiji s strani oškodovanca

SVZ opozarja, da je predlagana določba petega odstavka 149. člena Zakona o kazenskem postopku nelogična. Postavlja se namreč vprašanje, zakaj naj bi posameznik podal kazensko ovadbo, hkrati pa izjavil, da ne želi kazenskega pregona (za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog). SVZ opozarja, da zavarovanec svojih obveznosti do zavarovalnice s tem, ko bi vložil ovadbo, hkrati pa izjavil, da ne želi kazenskega pregona (kazenski postopek v takem primeru sploh ne bi stekel, ker se dejanje preganja na predlog), ne bi izpolnil, hkrati pa se postavlja tudi vprašanje, ali takšna določba ne bi povzročila sugeriranja policije, naj posameznik ne nadaljuje s pregonom, kar pa bi bilo nedopustno. Pripombe SVZ nismo mogli upoštevati, saj je bila takšna formulacija oblikovana po dolgotrajnem usklajevanju z Ministrstvom za notranje zadeve, ki je tudi predlagalo omenjeno vsebinsko rešitev.

- odvzem brisa ustne sluznice (DNK)

SVZ postavlja vprašanje, zakaj so bile iz predloga črtane kavtele, ki jih je vseboval prvotni predlog glede odvzema brisa ustne sluznice (omejitev glede na vrsto kaznivih dejanj, kot tudi poduk). Po mnenju SVZ gre pri odvzemu brisa za resen poseg v zasebnost posameznika, zato so bile prvotno predvidene dopolnitve zakona utemeljene. Pripombe SVZ (in ostalih) nismo mogli upoštevati, saj je bila takšna formulacija oblikovana po dolgotrajnem usklajevanju z Ministrstvom za notranje zadeve, ki je edino nasprotovalo omenjeni rešitvi. Ni pa mogoče odvzeti brisa ustne sluznice pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo (pri ostalih kaznivih dejanjih pa mora biti odvzem "neogibno potreben" z vidika predkazenskega postopka), omejen poduk osebi sicer predpisuje ZVOP-1.

- izločitev generalnega državnega tožilca

Menimo, da je smiselno, da o izločitvi generalnega državnega tožilca Republike Slovenije še naprej odloča minister, pristojen za pravosodje, četudi je državno tožilstvo sedaj pod pristojnostjo MNZ (pomislek je izrazilo MNZ). Policija je odgovorna za odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, državno tožilstvo za njihov pregon. Vsaj z vidika vrednote varovanja vtisa nepristranskosti (kot pomembnega elementa načela pravne države iz 2. člena Ustave ter ob smiselni uporabi sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice) je pomembno, da o izločitvi generalnega državnega tožilca odloča predstavnik organa, ki ni (ne)posredno povezan s samim preiskovanjem kaznivih dejanj in pregonom njihovih storilcev.

Pri tem opozarjamo, da ima minister za pravosodje določene pristojnosti tudi po veljavnem Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12; KZ-1), in sicer glede dovolitve pregona v Republiki Sloveniji, kadar se je v določenih primerih kazenski postopek začel ali končal v tujini (14. člen KZ-1).

Predlogi MNZ glede zagotavljanja prič pri hišnih preiskavah in za spremembo 150., 150.a in 152. člena Zakona o kazenskem postopku presegajo okvir te novele in bodo obravnavani v okviru priprave ZKP-1.

10. Gradivo je lektorirano: NE

11. Zahteva predlagatelja za:

- a) obravnavo neusklajenega gradiva NE
- b) za nujnost obravnave NE
- c) obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti: DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade: DA

Predlog zakona sledi enemu izmed temeljnih ciljev koalicijske pogodbe - zagotavljanje pravičnega in učinkovitega delovanja pravne države in pravne varnosti. S predlogom zakona se sledi tudi drugim ciljem koalicijske pogodbe, in sicer: zmanjševanje sodnih zaostankov, stimuliranje in motiviranje operativnih kapacitet policije in tožilstva za učinkovito delo pri najzahtevnejših oblikah kriminalitete (korupcija, organiziran kriminal, gospodarska kriminaliteta in velike utaje davkov).

Konkretno navedenim ciljem sledijo predlagane določbe o bolj jasnih pravilih glede: delovanja po določbah Zakona o kazenskem postopku, administrativne razbremenitve policije in delno tudi državnega tožilstva ter uresničevanja pravne varnosti s področja človekovih pravic.

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. .... z dne ..... /

15. Obrazložitev novega gradiva št. 1

V 17. členu je upoštevana pripomba Službe Vlade za zakonodajo. Redakcijsko sta popravljene določbi prvega odstavka 35. in prvega odstavka 36. člena novele. Bolj jasno je zapisana obrazložitev 30. člena novele.

16. Obrazložitev novega gradiva št. 2

Gradivo je dopolnjeno glede na razpravo na Odboru za državno ureditev in javne zadeve z dne 2. 1. 2013.

S predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), upoštevajoč naravo in pomen tovrstnih kaznivih dejanj in ob zgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah (200. člen Zakona o kazenskem postopku).

Predlagane so tri različne možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih (gre za spremembo možnosti nadzora javnosti nad delom sodišč):

- neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno twitanje ali pa sms sporočila
- slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa;
- slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom,

Ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, saj se bo slednja snemala z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje, strankam bo omogočeno predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča, po plačilu stroškov pa sem jim bo lahko izdal zapis na zgoščenkah. Posnetki glavnih obravnav se bodo v celoti ali deloma prepisali na utemeljeno zahtevo strank ali če bo predsednik senata sam tako odredil.

17. Obrazložitev novega gradiva št. 3

Dodan je primerjalno-pravni pregled vodenja zapisnika in avdio ter video snemanja glavnih obravnav oziroma preiskovalnih dejanj.

18. Obrazložitev čistopisa po seji Vlade RS

Upoštevajoč prenos pristojnosti glede državnega tožilstva, se popravlja določba, ki ureja izločitev generalnega državnega tožilca, tako da o njej odloča minister, ki je pristojen za državno tožilstvo (dodan je nov 2. člen novele, ki spreminja 44. člen ZKP, naslednji členi novele so posledično preštevilčeni). V 25. členu novele (ki spreminja 301. člen ZKP) je v drugi vrstici črtano besedilo "celote ali del", tako, da so v skladu z novo formulacijo dovoljena »slikovna in zvočna snemanja obravnave« (in ne več »celote ali dela« obravnave).

19. Obrazložitev novega gradiva št. 5

Upoštevajoč pripombe Službe Vlade RS za zakonodajo se spreminjajo členi novele številka 5, 8, 27, 28, 30 in delno tudi 33. Gre za redakcijske spremembe, ki so potrebne, ker se zapisnik o glavni obravnavi ne bo več vodil pisno, temveč se bo glavna obravnava slikovno oziroma zvočno snemala ter tudi zato, ker posledično ne bo več potrebna nenehna prisotnost zapisnikarjev na glavni obravnavi. Zakon o kazenskem postopku določa, da se zapisnik v določenih primerih prebere, zato smo ta problem pri t.im. digitalnem zapisniku rešili tako, da se slednji posluša ali pa se prebere prepis posnetka, kolikor ta obstaja (gre za spremembo tretjega odstavka 314. člena Zakona o kazenskem postopku). Novo gradivo je označeno s številko 5, saj so bila do sedaj tri nova gradiva, poleg njih pa še čistopis po seji Vlade RS.

Dr. Senko Pličanič
minister

Priloge:

- predlog zakona z obrazložitvijo

Vročiti:

– naslovniku – po e-pošti

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12) je Vlada Republike Slovenije na .....seji dne ..... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2012-1711-0023) ter ga pošilja v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Državni zbor RS
- Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
- Služba Vlade RS za zakonodajo
- Generalni sekretariat vlade

EVA: 2012-2030-0040

**Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku - skrajšani
zakonodajni postopek
(ZKP-L)**

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje zakona

1.1. Ocena stanja in bistveni razlogi za sprejetje zakona

Predlagani Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku predstavlja manjše spremembe veljavnega Zakona o kazenskem postopku. Zadnja novela veljavnega zakona je bila sprejeta dne 2. 11. 2011 (ZKP-K, Uradni list RS, št. 91/11 z dne 14. 11. 2011) in se uporablja od dne 15. 5. 2012. S sprejetjem navedene novele ZKP-K ter s sprejetjem uradnega prečiščenega besedila Zakona o kazenskem postopku dne 19. 4. 2012 (Uradni list RS, 32/12) je bilo kazensko procesno pravo Republike Slovenije v veljavnih okvirih v največji možni meri stabilizirano.

Obsežnejše vsebinske in sistemske spremembe je možno doseči le s pripravo novega zakona (ZKP-1), ki bo večji meri upošteval sodobne primerjalnopravne ureditve na tem področju. Ta je v prvem osnutku deloma že pripravljen.

Predlagana novela z vidika krepitve učinkovitosti postopka, jasnejšega določanja poslovanja kazenskih sodišč oziroma jasnejšega določanja pravic obdolžencev in oškodovancev, v omejenem obsegu in znotraj uveljavljenega okvira, spreminja oziroma dopolnjuje ali razdeluje posamezne zakonske določbe. Poleg tega odpravlja administrativne ovire pri delovanju policistov in tožilcev.

Iz navedenih razlogov se Zakon o kazenskem postopku spreminja in dopolnjuje le z relativno manjšim številom členov, ki z vidika učinkovitosti in jasnosti razdelujejo že obstoječe določbe, popravljajo napačna sklicevanja ali izvajajo druge redakcijske posege ali manj zahtevne vsebinske popravke ali spremembe.

2. Cilji, načela in poglobitve rešitve predloga zakona

2.1. Cilji predloga zakona

Cilj predloga zakona je krepitev učinkovitosti kazenskega postopka (policija, državna tožilstva, kazensko sodstvo) ter krepitev pravne varnosti s popravo tehničnih ali redakcijskih pomanjkljivosti v zakonskem besedilu, odpravo nedorečenosti pri posameznih procesnopравnih institutih in z manj zahtevnimi vsebinskimi izboljšavami posameznih zakonskih določb.

2.2. Načela predloga zakona

S predlogom zakona se krepí načelo uresničevanja pravne države (2. člen Ustave Republike Slovenije), kar vključuje tudi načelo ekonomičnosti, ki mora biti še posebej poudarjeno, kadar gre za povračilo stroškov v primerih odstopa od pregona.

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona

a) Predstavitev poglavitnih rešitev

Večina predlaganih rešitev je redakcijske narave (zlasti s področja mednarodne pravne pomoči) in ne predstavlja bistvenih vsebinskih posegov v veljavni Zakon o kazenskem postopku. Pomembnejše vsebinske novosti so predlagane glede tu opisanih rešitev.

S predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), upoštevajoč naravo in pomen tovrstnih kaznivih dejanj in ob zgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah (200. člen Zakona o kazenskem postopku).

Predlagane so tri različne možnosti glede slikovnega in zvočnega snemanja glavnih obravnav in prenosa slednjih (gre za spremembo možnosti nadzora javnosti nad delom sodišč):

- neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno twitanje ali pa sms sporočila
- slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa;
- slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom,

Ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, saj se bo slednja snemala z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje, strankam bo omogočeno predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča, po plačilu stroškov pa sem jim bo lahko izdal zapis na zgoščenci. Posnetki glavnih obravnav se bodo v celoti ali deloma prepisali na utemeljeno zahtevo strank ali če bo predsednik senata sam tako odredil.

Oškodovanec naj bi v skladu s predlogom sam kril stroške kazenskega postopka, ki se je začel na njegov predlog, če je po začetku glavne obravnave umaknil predlog, posledica česar je bila ustavitev postopka ali zavrnilna sodba. Neprimerno je, da bi tovrstne stroške krila Republika Slovenija, posredno pa se s predlogom uveljavlja tudi odgovornost oškodovanca za njegovo sodelovanje v postopku.

Pridobivanje potrdila preko diplomatsko-konzularnih predstavništev o tem, da (fizična ali pravna) oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, je olajšano tako, da je določen najširši možni krog situacij, zaradi katerih bi posameznik ali pravna oseba lahko potreboval/a potrdilo, da ni v kazenskem postopku.

Z namenom administrativne razbremenitve policije je predvidena dopolnitev določbe, ki ureja posredovanje kazenske ovadbe državnemu tožilstvu, kolikor je ta vložena na policiji. Zaradi poenostavitve poslovanja predlog določa, da v lažjih zadevah, v katerih glede na izkušnje ni pričakovati usmerjanja policije s strani pristojnega državnega tožilca, ni potrebno takojšnje pošiljanje kazenske ovadbe državnemu tožilcu. Vendar pa je policija dolžna obvestiti državnega tožilca najkasneje v roku 30 dni od prejema ovadbe, ne glede na uspeh svojega predhodnega policijskega preiskovanja. Sicer pa predlog dopušča fleksibilnost pri bodočem urejanju navedene problematike, saj izhaja tudi iz že obstoječih rešitev Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Uradni list RS, št. 83/10). V omenjeni uredbi se lahko na podzakonski ravni ustrezno uredijo tehnična vprašanja medsebojnega obveščanja in tožilskega usmerjanja predkazenskega postopka.

Z namenom administrativne razbremenitve policije je predvidena poenostavitev ravnanja policije in državnega tožilstva, kadar oškodovanec na policiji poda ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog in ob tem izjavi, da ne želi kazenskega pregona. Policija oškodovanca

podučiti, da mu v tem primeru ne gredo pravice glede subsidiarnega nadaljevanja pregona in v podani ovadbi zaznamuje podani poduk (ki ga podpiše tudi oškodovanec). Navedeno tako pošlje državnemu tožilcu, ki pri morebitnem zavrženju ovadbe odločitev zabeleži na uradnem zaznamku in o zavrženju ne obvešča oškodovanca.

Ukinja se potrdilo o zasegu predmetov, ki ga policija izdaja osebam, pri katerih v okviru posameznih preiskovalnih dejanj zaseže predmete. Navedeni dokument namreč identično podvaja zapisnik v delu, ki povzema dokumentiranje zaseženih predmetov. Z namenom odpravljanja administrativnih obremenitev se bo zaseg predmetov dokumentiral samo z enim dokumentom.

Sodišču se omogoča, da lahko za potrebe preverjanja istovetnosti oseb, ki sodelujejo pri posameznem preiskovalnem ali procesnem dejanju oziroma v kazenskem postopku, vpogleda in v zapisnik vpiše vrsto in številko osebnega dokumenta, na podlagi katerega je ugotovilo njihovo istovetnost.

Predlagano je, da se za potrebe vabljenja prek sredstev elektronskih komunikacij določi omejen krog osebnih podatkov udeležencev kazenskega postopka, ki se lahko obdelujejo. Gre za kontaktne telefonske podatke (fiksne oziroma mobilne telefonije), telefaks številke oziroma naslov elektronske pošte. Posredovanje teh podatkov je prostovoljno, o čemer mora posameznega udeleženca predhodno podučiti sodišče. Na ta način bo mogoče izboljšati prisotnost na glavnih obravnavah in skrajšati sodne postopke brez nesorazmernega poseganja v zasebnost posameznikov.

S predlogom zakona se (sledječ sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice) omejuje možnost odvzema brisa ustne sluznice na uradno pregonljiva kazniva dejanja, ob sočasnem pogoju neogibne potrebnosti ukrepa z vidika predkazenskega postopka.

Predlagana je določitev posebnega roka za vložitev obtožnice, če ta vsebuje tudi predlog za podaljšanje pripora in pripora pred vložitvijo obtožnice ni več mogoče podaljšati. S tem se zagotavlja zadosten čas za izvedbo predpisanega kontradiktornega postopka podaljšanja pripora v zakonsko določenih rokih. Bolj jasno se ureja tudi postopanje sodišča pri odločanju o priporu v pritožbenem postopku. Sistemsko logično se določa pristojnost Vrhovnega sodišča pri odločanju o pritožbah zoper priporne sklepe višjih sodišč in sestavo senata v teh primerih ter v primerih odločanja o zahtevi za varstvo zakonitosti, kadar pripor odredi sodišče druge stopnje.

Med stroške kazenskega postopka se s predlogom uvrščajo tudi stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, ne glede na to, ali so nastali pred, med ali po uvedbi kazenskega postopka. Našteti stroški po svoji naravi oziroma vsebini štejejo med izdatke, ki nastanejo zaradi kazenskega postopka.

Pri postopku odloženega pregona je (upoštevajoč namen instituta) bolj jasno določeno, kdo odgovarja za stroške (osumljenec in oškodovanec nosita vsak svoje stroške postopka odloženega pregona, kolikor se ne dogovorita drugače).

Spreminja se tudi ureditev kaznovalnega naloga, in sicer z namenom dolgoročnega skrajševanja kazenskih postopkov, pri čemer se položaj obdolženca bistveno ne spreminja. Državni tožilec lahko v okviru kaznovalnega naloga predlaga kazen pogojne obsodbe z določitvijo dodatnega pogoja povrnitve premoženjske koristi oziroma škode, ki jo je obdolženec pridobil oziroma povzročil s kaznivim dejanjem. Tudi v primeru (pričakovanega) premoženjskopopravnega zahtevka, ki se sicer lahko obravnava v kazenskem postopku, bo torej mogoče predlagati postopek kaznovalnega naloga.

Veljavna ureditev kaznovalnega naloga dopušča, da obdolženec umakne ugovor zoper kaznovalni nalog, vse dokler ni določena glavna obravnava. Zaradi morebitnih nejasnosti, ki bi se lahko pojavili v praksi glede tega, kdaj točno je "določena glavna obravnava" (tega pojma namreč Zakon o kazenskem postopku časovno ali kako drugače ne definira) ter morebitnih procesnih težav, ki bi se lahko pojavile ob tako poznem umiku ugovora (zlasti glede načina ponovne uveljavitve razveljavljene sodbe o kaznovalnem nalogu) je predvidena sprememba, v skladu s katero bo obdolženec lahko umaknil ugovor do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu.

Predlagano je črtanje določbe, v skladu s katero je potrebno pred izdajo odločbe o izbrisu obsodbe (gre za t.im zakonsko rehabilitacijo) opraviti potrebne poizvedbe oziroma zbrati podatke o "odprtih" kazenskih postopkih za kazniva dejanja, ki bi jih obsojenec storil pred pretekom roka, predpisanega za izbris obsodbe. Navedena določba je problematična z vidika domneve nedolžnosti (27. člen Ustave) in načela enakega obravnavanja (22. člen Ustave) ter posledično tudi načela pravne države (2. člen Ustave), poleg tega pa državnim organom nalaga odvečno administrativno delo.

b) Način reševanja

Vsa navedena vprašanja oziroma rešitve, ki izhajajo iz predloga zakona se bodo urejala na podlagi predlaganega zakona. Predvidena je zgolj uskladitev Splošnega navodila za enotno uporabo določb 162. člena Zakona o kazenskem postopku o odložitvi kazenskega pregona (Uradni list RS, št. 24/11). Predlog zakona namreč nekoliko drugače ureja odložitve kazenskega pregona oziroma stroške pri odloženem kazenskem pregonu.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona ne predvideva posebnih odstopanj od veljavne zakonodaje, ne posega v splošno veljavna načela mednarodnega prava in zavezujoče mednarodne pogodbe in ne predvideva sprememb drugih zakonov.

č) Usklajenost predloga predpisa

O predlogu zakona je predlagatelj obvestil relevantne znanstvene in strokovne institucije (Vrhovno sodišče Republike Slovenije – VS RS, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije - VDT, Varuha človekovih pravic Republike Slovenije - VČP, Informacijskega pooblaščenca - IP, Odvetniško zbornico Slovenije - OZS, Slovensko sodniško društvo - SSD, Pravno fakulteto Univerze v Ljubljani – PF LJ, Pravno fakulteto Univerze v Mariboru – PF MB, Evropsko pravno fakulteto v Novi Gorici – PF NG).

Pripombe navedenih institucij so bile delno upoštevane.

Predlagatelj se glede predloga predpisa ni posvetoval s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, saj predlog zakona nanje nima vpliva.

d) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona

Predlog zakona je bil dne 25. 7. 2012 objavljen na spletnih straneh Ministrstva za pravosodje in javno upravo.

http://www.mpju.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/

Predlog zakona je bil dne 5. 7. 2012, 11. 9. 2012 in 24. 10. 2012 objavljen na spletnem portalu E-demokracija in poslan v strokovno usklajevanje.

Pripombe so podali: Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (VDT), Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (VČP), Informacijski pooblaščenec (IP), Odvetniška zbornica Slovenije (OZS), Slovensko sodniško društvo (SSD), član katedre Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (dr. Gorkič), g. Jernej Potočar, vrhovni sodnik svetnik, predsednik Višjega sodišča v Ljubljani, g. Jakob Grošl.

- smiselnost noveliranja ZKP

Pripombe glede smiselnosti noveliranja Zakona o kazenskem postopku sta podala OZS in SSD, VČP pa je podprl idejo noveliranja ZKP.

V zvezi z navedenimi pripombami pojasnjujemo, da bo predlog odpravil manjše pomanjkljivosti obstoječe ureditve, zmanjšal administriranje, bolj jasno uredil poslovanje kazenskih sodišč oziroma določil pravice obdolžencev in oškodovancev.

- oškodovanec nosi stroške, če predlog za pregon umakne (po začetku glavne obravnave)

VČP je predlagal, naj se oškodovanca o posledicah poduči že ob podaji predloga. OZS je nasprotoval rešitvi glede stroškov in ob tem opozoril, da državni tožilec vodi pregon, ko je enkrat podan oškodovančev predlog.

Menimo, da je začetek glavne obravnave dobro izbran trenutek, saj ima po eni strani oškodovanec dovolj časa za razmislek o smiselnosti vztrajanja pri predlogu, po drugi strani pa gre za trenutek, ki je v Zakonu o kazenskem postopku izrecno določen, hkrati pa je zadosti prepoznaven tudi laiku. Nenazadnje izbrani trenutek omogoča, da se oškodovanca pravočasno poduči o posledicah umika, kar bi bilo sicer lahko precej težje izvedljivo (kolikor bi ga npr. želeli podučiti že ob podaji predloga - predlog VČP - bi s tem lahko negativno vplivali na samo željo podati predlog, po drugi strani bi, glede na različne procesne situacije, v katerih se šteje, da je oškodovanec podal predlog - 53. člen Zakona o kazenskem postopku, tako podan poduk lahko vodil do dodatnih zapletov, tako z vidika načina podajanja poduka - pisno ali ustno, kot tudi glede organa, ki naj bi podal poduk).

Poudarjamo tudi, da samo dejstvo, da državni tožilec vodi pregon, ko je enkrat podan oškodovančev predlog (pripomba OZS), še ne spremeni »trajne« predlagalne narave delikta, odgovornost za obstoj procesne predpostavke je torej še vedno pri oškodovancu.

- pridobitev potrdila, da oseba ni v kazenskem postopku za uradno pregonljivo kaznivo dejanje, v tujini

SSD je ocenil, da sprememba ni nujno potrebna.

Menimo, da je predlagana sprememba potrebna, da se tako izognemo morebitnim zapletom v prihodnosti, kot to sledi iz obrazložitve člena.

- izjema pri obveščanju državnega tožilstva s strani policije o podaji kazenske ovadbe

SSD je ocenil, da gre za vprašanje sodelovanja med policijo in državnim tožilstvom, kar se da praviloma urejati na operativni ravni ali s podzakonskimi akti

Poudarjamo, da je vprašanje izjeme od zakonskega pravila takojšnjega obveščanja glede kazenske ovadbe, podane na policiji, po našem mnenju potrebno urejati na zakonski ravni.

- odvzem brisa ustne sluznice (DNK)

Poduk in zapisnik pri odvzemu brisa ustne sluznice sta pozdravila VČP oziroma OZS, še bolj strogo omejitev odvzema brisa ustne sluznice pa je v prvem krogu medresorskega usklajevanja zahtevala IP, v tretjem krogu pa VČP.

Pripomb nismo mogli upoštevati, saj je bila takšna formulacija oblikovana po dolgotrajnem usklajevanju z Ministrstvom za notranje zadeve, ki je edino nasprotovalo omenjeni rešitvi. Ni pa mogoče odvzeti brisa ustne sluznice pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo (pri ostalih kaznivih dejanjih pa mora biti odvzem "neogibno potreben" z vidika predkazenskega postopka), omejen poduk osebi sicer predpisuje ZVOP-1.

- posredovanje osebnih kontaktov

Delno smo upoštevali predlog OZS, vendar pa opozarjamo, da glede na naravo posredovanih podatkov zaveza pri posredovanju sprememb ni možna (kot to sledi tudi iz obrazložitve člena).

IP je predlagala zgolj alternativno zbiranje kontaktnih podatkov.

Poudarjamo, da je posredovanje kontaktnih podatkov prostovoljno (kar je razvidno tudi iz obrazložitve člena), tako da bo vsak udeleženec postopka sam presodil, katere podatke bo posredoval. Sodišče mora udeleženca postopka tudi opozoriti, da ni dolžan posredovati svojih kontaktnih podatkov.

Glede vidika pritiskanja na priče, ki bi posredovale svoje kontaktne podatke (pripomba IP), opozarjamo, da naslov prebivališča priče, s katerim lahko razpolaga obdolženec, po našem mnenju predstavlja precej hujši poseg v njeno zasebnost (z vidika možnosti ogrožanja in pritiskanja nanjo). Poleg tega je, kot že rečeno, posredovanje kontaktnih podatkov prostovoljno, o čemer pričo obvesti sodišče.

Namen zbiranja kontaktnih podatkov (pripomba IP) je vabljenje, kot sledi iz obrazložitve člena.

- prekomernost zbiranja obdolženčevih osebnih podatkov

IP je predlagala zmanjšanje nabora obdolženčevih osebnih podatkov, ki jih zbira sodišče.

Poudarjamo, da bomo pri pripravi predloga ZKP-1 ponovno s širšega vidika preučili smiselnost zbiranja osebnih podatkov, saj gre za vprašanje, ki presega okvire novele ZKP-L. Vendar pa lahko že sedaj omenimo, da sta npr. ime in priimek staršev pomembna zaradi ugotavljanja sorodstvenih vezi pri sosterilcih in skupinah, saj EMŠO tega ne razkrije. Nadalje se dejstvo, da je bil obdolženec odlikovan, lahko upošteva pri odmeri kazni.

- smiselnost zbiranja kontaktnih podatkov, ki se lahko kadar koli spremenijo

SSD je menil, da ni smiselno zbirati kontaktnih podatkov, saj se slednji lahko kadar koli spremenijo.

Opozarjamo, da sodišče pozove osebo, naj mu posreduje morebitne bodoče spremembe podatkov. Posredovanje podatkov in njihovih sprememb je sicer prostovoljno (razlogi za to so predstavljeni v obrazložitvi člena).

- preverjanje istovetnosti

SSD je podalo pripombo, da je beseda »lahko« odveč, ker možnost vpogleda v osebni dokument obstaja le, ko gre za preverjanje istovetnosti).

Določba vsebuje besedo »lahko«, saj je s tem poudarjeno, da sodišče ni obvezano preverjati istovetnosti.

- spremembe pri podaji ovadbe na policiji s strani oškodovanca

SSD je predlagalo, naj državni tožilec obvesti oškodovanca o zavrženju.

Ocenjujemo, da to ni potrebno, ker bo slednji na policijski postaji dobil zapisnik oziroma izpolnjen obrazec s podukom.

- sprememba rokov v 184. členu Zakona o kazenskem postopku

SSD opozarja, da ni jasno, kateri roki so mišljeni, ko spremenjeni četrti odstavek napotuje na drugi odstavek 184. člena Zakona o kazenskem postopku.

Opozarjamo, da je sprememba četrtega odstavka zgolj redakcijske narave. Spremenjeni četrti odstavek je enak veljavnemu tretjemu odstavku, le namesto sklicevanja na "prejšnji" odstavek se zaradi novega vrinjenega tretjega odstavka sklicuje na "drugi" odstavek.

- umik ugovora zoper sodbo o kaznovalnem nalogu

SSD meni, da je potrebno procesno rešiti primer, ko obdolženec umakne ugovor po razpisu glavne obravnave, saj je takrat sodba o kaznovalnem nalogu že razveljavljena, pogojev za glavno obravnavo pa zaradi umika pravzaprav ni in bi razveljavljena sodba morala obveljati.

Pripombo smo upoštevali tako, da smo možnost umika ugovora časovno omejili do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu.

- obveščanje sodišča druge stopnje o seji senata

SSD meni, da bi bilo spremeniti določbo prvega odstavka 378. člena Zakona o kazenskem postopku, po kateri je pritožbeno sodišče obvezano o seji senata obvestiti vse stranke in zagovornike, če to zahteva le en izmed njih. Predlaga, da naj se o seji obvešča le tiste stranke in zagovornike, ki sodbo izpodbijajo s pritožbo in hkrati zahtevajo, da se jih obvesti.

Predloga nismo sprejeli, saj gre za novejšo rešitev, s katero se zagotavlja pravica do izjave. Rešitev je tudi v korist strank.

Glede predlogov dr. Gorkiča o vprašanju preureditve postopka odločanja o odreditvi pripora ob vložitvi obtožnice, menimo, da bo potrebno navedeno vprašanje natančno preučiti v okviru širše strokovne razprave ob pripravi predloga ZKP-1. Podobno velja tudi glede predloga, ki se nanaša na preureditev postopka odreditve pripora ob izreku odločbe sodišča druge stopnje.

Glede predlogov državnega tožilca g. Škete (posredovanih s strani VDT) pojasnujemo, da bi predlagana sprememba zahtevala širšo obravnavo (v okviru ZKP-1). G. Šketa je namreč opozoril, da v primeru, ko preiskovalni sodnik zavrne zahtevo za preiskavo, o pritožbi odloči izvenobravnavni senat, iz česar sledi, da njegova odločitev postane pravnomočna in da torej o pritožbi ne odloča sodišče druge stopnje. Opozarjamo, da smo zaznali tudi nasprotno predloge, npr. da bi moral v primeru nestrinjanja z zahtevo za preiskavo, o njej odločiti kar preiskovalni sodnik, ne pa da mora zadevo odstopiti izvenobravnavnemu senatu. Opisane problematike torej ni mogoče obravnavati in rešiti na enoznačen način. Poleg tega menimo, da VS RS, kot najvišje sodišče v državi, vpliva na morebitno sodno prakso in bi se učinek njegovih odločitev moral poznati v okviru sodne oblasti (četudi VS RS na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti v opisanem primeru ne more poseči v izpodbijani sklep izvenobravnavnega senata). Nadalje opozarjamo tudi, da pristojnost izvenobravnavnega senata v tem primeru po našem mnenju ni v

nasprotju z določbo šestega odstavka 25. člena Zakona o kazenskem postopku, kolikor se jo bere celovito.

Upoštevali smo slovnične popravke g. Grošla, razen tistih, ki smo jih ocenili kot nepotrebne ali neprimerne.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javnofinančna sredstva

Finančni učinek predlaganega zakona na državni proračun bo pozitiven, glede na to, da se z njim uvajajo novi stroški kazenskega postopka (ki bodo v primerih, določenih z zakonom, kriti v korist proračuna), da se zmanjšuje administriranje, zagotavlja boljše delovanje v predkazenskih postopkih in boljše sodelovanje med policijo in državnimi tožilci (nova četrta in peti odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku) ter da se uvaja dolžnost oškodovanca nositi stroške kazenskega postopka, če umakne predlog za pregon po začetku glavne obravnave (novi četrta odstavek 96. člena zakona).

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Za izvajanje zakona dodatnih sredstev v državnem proračunu ni potrebno zagotoviti.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

5.1 Prilagojenost predloga ureditve pravu EU

Predlog ne prinaša sprememb, ki bile potrebne z vidika prilagoditve nacionalnega prava pravu EU.

5.2 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

5.2.1. Diskrecija pri kazenskem pregonu

Belgija

Državni tožilec je pristojen, da odloča o tem, ali bo sprožil kazenski pregon ali ne. Pri svoji odločitvi mora upoštevati smernice kazensko-pravne politike, ta pa med drugim obsega tudi politiko kazenskega pregona.

Državni tožilec je dolžan navesti razloge za svojo odločitev, da ne bo sprožil pregona (*classer sans suite*). Na tej podlagi je moč oceniti njegovo odločitev ter zlasti preveriti, ali je v skladu s smernicami kazensko-pravne politike.

Kazenskega pregona ne sproži, kadar so podani pravni razlogi ali kadar to zahteva upoštevanje smotrnosti. Slednjo poleg politike kazenskega pregona določajo tudi splošna načela in prakse. V praksi se odločitve o neuvredbi kazenskega pregona sprejmejo, kadar gre npr. za neznanega

storilca, kadar ni ugotovljena kršitev oziroma je obtožba nezadostna, kadar je osumljenec na begu, kadar pregon ne bi bil oportun itd.

Francija

Francoski Zakon o kazenskem postopku določa, da je državni tožilec pristojen za odločitev, ali sprožiti kazensko preiskavo (pred začetkom kazenskega postopka) ali ne. Na voljo ima tri možnosti:

- če se pregon sproži, je osumljenec povabljen na sodišče in v prihodnje tožilec ne more več ustaviti pregona;
- odločitev o ustavitvi postopka je moč sprejeti le izjemoma. Državni tožilec mora upoštevati izjemne okoliščine in je zavezan navesti razloge za izbiro te možnosti. Sorazmernost med pomenom kaznivega dejanja na eni strani in administrativnim bremenom kazenskega postopka na drugi strani ni nujno upoštevana pri takšni odločitvi. Vseeno pa mora državni tožilec upoštevati hierarhična navodila glede razlage prava in kazenske politike. Pisna navodila, ki jih izda Ministrstvo za pravosodje (*circulaires du ministre de la justice*) dajejo smernice državnim tožilcem. Te smernice lahko poudarijo potrebo po zaščiti nekaterih družbenih vrednot in spodbujajo pregon storilcev določenih kaznivih dejanj, medtem ko tožilci pri drugih kaznivih dejanjih lahko upoštevajo nekatere okoliščine kot so odsotnost nevarnosti dejanja ali odsotnost škodljivih posledic.
- pred sprožitvijo kazenskega pregona se tožilec lahko odloči za alternative. Obstajata dve kategoriji omenjenih alternativ, ki preprečujejo sprožitev kazenskega pregona. Na eni strani mediacija, poprava škode, zahteva, da storilec vzpostavi pravno stanje ipd. in na drugi strani plačilo globe, predaja vozila, orožja ali vozniškega dovoljenja uslužbencu sodišča, prepoved zapustitev države in predaja potnega lista, opravljeno obdobje usposabljanja ipd.

Nemčija

Storilčeva krivda in javni interes za kazenski pregon sta dejavnika, ki ju mora državni tožilec vzeti v obzir pri vprašanju, ali bo sprožil kazenski pregon za lažja kazniva dejanja. Pri teži krivde je potrebno upoštevati pričakovano kazen, vrsto kaznivega dejanja in njegove posledice, ne upoštevajo pa se administrativni oziroma finančni učinki nadaljnjega postopka. Po drugi strani pa državni tožilec ni dolžan v celoti preiskati dejstev, kolikor obstaja določena verjetnost, da je storilčeva krivda manjša. Policija ne more odločati o pregonu, lahko pa zaključi z nadaljnjim preiskovanjem kaznivega dejanja, če se zdi verjetno, da bo državni tožilec ustavil pregon.

Državni tožilec lahko začasno ustavi nadaljevanje kazenskega pregona, če stopnja krivde ni prevelika. Hkrati določi pogoje in navodila za obdolženca, tako da posledično izostane javni interes za nadaljevanje kazenskega pregona. Na ta način se pospešijo postopki, tožilstva in sodišča pa se razbremenijo obravnavanja tovrstnih zadev. Vendarle pa je preiskavo potrebno voditi tako daleč, da se pokaže utemeljeni sum glede obdolženca.

Obdolžencu se lahko določijo naslednji pogoji in navodila: opravljanje posebne dejavnosti, zato da se povrne škoda, ki je nastala z dejanjem, plačilo vsote denarja nepridobitni pravni osebi ali v proračun, opravljanje neke druge dejavnosti nepridobitne narave, resen poskus za doseg sporazuma s prizadeto osebo v okviru mediacije ipd.

Pri obeh navedenih ukrepih (nesprožitvi in začasnem zadržanju kazenskega pregona) je potrebno soglasje obdolženca in praviloma tudi pristojnega sodišča.

5.2.2. Vodenje zapisnika in avdio ter video snemanje glavnih obravnav oziroma preiskovalnih dejanj

Italijanska republika

Zapisniki postopkovnih dejanj se po Zakoniku o kazenskem postopku (predvsem 134.-139. člen ter drugi odstavek 483. člena) v celoviti ali skrajšani obliki in to stenografsko ali z uporabo tehničnih sredstev. Zapisnik sestavlja sodniški pomočnik. Če se izvaja skrajšani zapisnik, se ga sestavlja s pomočjo zvočnega snemanja. Če se prej navedeni načini sestavljanja zapisnika smatrajo za neustrezne, se izvaja zvočno-slikovno snemanje. Zvočno ali zvočno-slikovno snemanje se lahko izvaja le pod nadzorom sodniškega pomočnika, če pa je zaradi tehničnih razlogov potrebno, da se to snemanje izvaja s pomočjo organov državne uprave izven sodišča, pa se izvaja pod nadzorom sodniškega pomočnika. Zapisi iz zvočnega ali zvočno-slikovnega snemanja se prepíšejo najkasneje v treh dneh od njihovega nastanka (drugi odstavek 483. člena v zvezi s 528. členom).

Republika Hrvaška

Predsednik senata lahko po posvetu s strankami odredi snemanje dela glavne obravnave. V tem primeru zapisnik praviloma sestavljata tako prepis avdio oziroma avdio-video posnetka obravnave kot tudi sam pisni zapisnik o poteku glavne obravnave. Avdio in video posnetek se prepíše v roku treh delovnih dni, prepis pa pregleda in potrdi predsednik senata. Sodišče mora predhodno obvestiti udeležence, da snema glavno obravnavo in da se posnetek lahko uporabi kot dokaz v postopku. Stranke in odvetnik lahko tonsko snemajo glavno obravnavo, s katere ni izključena javnost, če s tem ne motijo poteka glavne obravnave in če o tem predhodno obvestijo predsednika sodišča. Osebni podatki o obdolžencu, oškodovancu in pričah, ki jih tako posnamejo, predstavljajo tajnost in se lahko uporabljajo le za potrebe kazenskega postopka.

Zvezna Republika Nemčija

Zaslišanje priče se lahko avdio ali video posname, mora pa se posneti, če gre za osebe, mlajše od šestnajst let, ki so utrpeli poškodbo kot posledico kaznivega dejanja ali če obstajajo razlogi, da oseb ne bi bilo mogoče zaslišati med glavno obravnavo. Posnetki se lahko uporabijo le za namene kazenskega pregona in le kolikor je to potrebno za ugotavljanje materialne resnice. Kopije posnetkov lahko dobijo osebe, ki sicer lahko pregledujejo spise. Če se priča s tem ne strinja, se namesto tega prej omenjenim osebam izda pisni prepis posnetka. Druge osebe lahko dobijo posnetke ali kopije le s soglasjem posnetih oseb.

Posnetke je prepovedano kopirati in posredovati naprej. Takoj, ko ni več nadaljnega legitimnega interesa za njihovo uporabo, jih je potrebno vrniti državnemu tožilstvu.

V določenih primerih se lahko ti posnetki predvajajo na glavni obravnavi (npr. če oseba ne more priti zaradi bolezni, če živi daleč stran, da se osveži spomin priče, ali da se dokaže priznanje oziroma odpravijo nasprotja v izjavah).

Pri preiskovalnih dejanjih se lahko »provizorično« vnaprej tonsko posname vsebina zapisnika, ki pa ga je potrebno brez odlašanja prenesti v pisno obliko. Po zaključku preiskovalnega dejanja se posnetek lahko ponovno predvaja, za primer, če bi imeli udeleženci kakšne pripombe. Takšnemu predvajanju se udeleženci postopka lahko tudi odpovedo. Posnetki se hranijo v spisu ali skupaj s spisom in se lahko izbrišejo po pravnomočnem zaključku postopka.

Na sami glavni obravnavi predsednik senata lahko odredi, da se posamezna zaslišanja posnamejo na trak, in sicer eno za drugim. Trak se hrani skupaj s spisom. Za snemanje zaslišanja se smiselno uporabljajo zgoraj navedena pravila.

6. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Novi četrti in peti odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku omogočata zmanjševanje administriranja, boljše delovanje v predkazenskih postopkih in boljše sodelovanje med policijo in državnimi tožilci. Novi 314. člen Zakona o kazenskem postopku omogoča zmanjševanje administriranja.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: /

6.2. Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike: /

6.3. Presoja posledic na gospodarstvo: /

6.4. Presoja posledic na socialnem področju: /

6.5. Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja: /

6.6. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo bo spremljalo izvajanje sprejetega zakona.

6.7. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo) se za šestim odstavkom 25. člena doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

"(7) V senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki, odloča vrhovno sodišče o pritožbi zoper sklep sodišča druge stopnje glede pripora (tretji in četrti odstavek 394. člena tega zakona).".

V dosedanem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

"O zahtevi za varstvo zakonitosti zoper pravnomočno odločbo o priporu iz četrtega odstavka 420. člena tega zakona odloča vrhovno sodišče v senatu treh sodnikov, razen če je pripor odredilo sodišče druge stopnje (četrti odstavek 394. člena) ali če je bil pripor podaljšan s sklepom senata vrhovnega sodišča (drugi odstavek 205. člena).".

2. člen

V drugem odstavku 44. člena se beseda "pravosodje" nadomesti z besedilom "državno tožilstvo".

3. člen

Tretji odstavek 59. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Oškodovanec, oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec imajo pravico pregledati in prepisati spise in si ogledati dokazne predmete. Oškodovancu se sme ta pravica odreči, dokler ni zaslišan kot priča.".

4. člen

V prvem odstavku 70. člena se za besedo "zapora" doda besedilo "ali dosmrtnega zapora".

V četrtem odstavku se za besedo "let" doda besedilo "ali dosmrtnega zapora".

5. člen

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

"Za zapisnik o glavni obravnavi veljajo tudi določbe 314. člena tega zakona.".

6. člen

V drugem odstavku 92. člena se v 1. točki za besedo "postopku" pred podpisjem doda besedilo ", stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, ki za potrebe kazenskega postopka nastanejo pred njegovo uvedbo, med njegovim potekom ali po njegovem koncu".

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Stroški iz 1., 2., 4. in 5. točke drugega odstavka tega člena ter potrebni izdatki in nagrada postavljenega zagovornika in postavljenega pooblaščenca oškodovanca ter oškodovanca kot tožilca, se v postopku zaradi kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, izplačajo naprej iz sredstev organa, ki vodi kazenski postopek, oziroma, če gre za stroške zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, v skladu s predpisi, ki urejajo hrambo teh predmetov, postopek upravljanja oziroma način ravnanja z njimi. V zvezi s stroški iz 3. točke drugega odstavka tega člena pa mora organ, ki je izvršil privedbo, spremljanje ali vročanje, sodišču predložiti obračun stroškov. Pozneje se vsi navedeni stroški izterjajo od tistih, ki so jih po določbah tega zakona dolžni poravnati. Organ, ki vodi kazenski postopek, mora vse stroške, ki so bili naprej izplačani oziroma za katere je bil sodišču predložen obračun stroškov, vpisati v seznam in seznam priložiti spisom."

7. člen

Za tretjim odstavkom 96. člena se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Oškodovanec, ki je po začetku glavne obravnave umaknil predlog za pregon, plača stroške kazenskega postopka, razen če obdolženec izjavi, da jih bo plačal sam."

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

8. člen

V šestem odstavku 117. člena se beseda "zapisano" nadomesti z besedo "navedeno".

9. člen

V drugem odstavku 127. člena se besedilo "telekomunikacijskimi sredstvi" nadomesti z besedilom "sredstvi elektronskih komunikacij".

10. člen

V četrtem odstavku 129. člena se beseda "predpis" nadomesti z besedo "prepis".

11. člen

V drugem odstavku 129.a člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

"Če je obsojencu oziroma zagovorniku prepis sodbe vročen po pravnomočnosti, začne ta rok teči od zadnje vročitve."

12. člen

Peti odstavek 143.a člena se spremeni tako, da se glasi:

"(5) Izjemoma, če je to nujno zaradi učinkovitega ali takojšnjega zavarovanja pravic ali uveljavljanja obveznosti posameznikov ali pravnih oseb, ki prebivajo ali imajo sedež v drugih državah ali nameravajo delati ali delovati ali delajo ali delujejo v drugi državi ali za mednarodno organizacijo, ali za posameznike zaradi prehajanja državnih meja, lahko diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Slovenije ali diplomatsko-konzularna predstavništva, ki zastopajo Republiko Slovenijo, pridobijo potrdilo s smiselno uporabo določb prejšnjih odstavkov

tega člena. Če je glede na okoliščine zadeve nujno, se v potrdilu navede tudi določeno kaznivo dejanje."

13. člen

Za 143.a členom se doda nov 143.b člen, ki se glasi:

"(1) Kadar je v skladu s tem zakonom dopustno vabljenje ali obveščanje s sredstvi elektronskih komunikacij, lahko sodišče zaprosi osebe, ki jih namerava vabiti ali obveščati, za kontaktne telefonske in telefaks številke ter naslove elektronske pošte, pri čemer jih opozori, da teh podatkov niso dolžne posredovati. Pozove jih tudi, naj čimprej posredujejo morebitne prihodnje spremembe navedenih podatkov.

(2) Sodišče lahko za potrebe preverjanja istovetnosti oseb, ki sodelujejo pri posameznem preiskovalnem ali procesnem dejanju oziroma v kazenskem postopku, vpogleda in v zapisnik vpiše vrsto in številko osebnega dokumenta, na podlagi katerega je ugotovilo njihovo istovetnost."

14. člen

Za 143.b členom se doda nov 143.c člen, ki se glasi:

"V primerih kaznivih dejanj zoper gospodarstvo smejo preiskovalna dejanja, glavna obravnava in odločanje o rednih in izrednih pravnih sredstev po tem zakonu trajati najkrajši potrební čas. Dolžnost vseh organov, ki sodelujejo v kazenskem postopku, in organov, ki jim dajejo pravno pomoč, je, da postopajo posebno hitro."

15. člen

V 147. členu se dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

"(4) Če gre v primeru iz prejšnjega odstavka za kaznivo dejanje, glede katerega ni predpisano obvezno obveščanje državnega tožilca pred podajo ovadbe, pošlje policija ovadbo državnemu tožilcu šele potem, ko zbere obvestila in opravi druge ukrepe, ki so potrebni za odločitev državnega tožilca, vendar najkasneje v 30 dneh od podaje ovadbe. Če v tem času ne more zbrati vseh potrebnih podatkov, pošlje državnemu tožilcu ovadbo z navedbo predvidenega roka za predložitev poročila v dopolnitev ovadbe.

(5) Če oškodovanec na policiji poda ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, in ob tem izjavi, da ne želi kazenskega pregona, ga policija obvesti, da mu v tem primeru ne gredo pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena tega zakona. Policija v sprejeti ovadbi zaznamuje podani poduk, ki ga podpiše tudi oškodovanec. Ovadbo takoj pošlje državnemu tožilcu, izvod pa izda tudi oškodovancu. Če državni tožilec zavrže ovadbo (prvi odstavek 161. člena), odločitev zabeleži na uradnem zaznamku in o zavrženju ne obvešča oškodovanca."

16. člen

Drugi odstavek 149. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(2) Policija sme fotografirati tistega, za katerega so razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje in vzeti njegove prstne odtise. Če je to nujno, da se ugotovi njegova istovetnost, ali v drugih primerih, ko je to pomembno za uspešno izvedbo postopka, sme njegovo fotografijo tudi

objaviti. Policija sme vzeti bris ustne sluznice tistemu, za katerega so razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je to neogibno potrebno za uresničitev namenov, navedenih v prvem odstavku 148. člena tega zakona."

17. člen

V četrtem odstavku 149.a člena se v 2. točki besedilo "onesnaženja morja in voda z ladij" nadomesti z besedilom "onesnaženja morja in voda s plovil".

18. člen

V četrtem odstavku 160.b člena se na koncu drugega stavka pred piko doda besedilo ", in ministrstvo, pristojno za državno tožilstvo".

19. člen

V drugem odstavku 162. člena se besedilo "drugem in četrtem odstavku 191. člena" nadomesti z besedilom "prvem in drugem odstavku 191. člena".

V četrtem odstavku se za besedilom "povrne stroške" črta vejica in doda besedilo "v skladu s sedmim odstavkom tega člena,".

V šestem odstavku se črta besedilo "povračilo stroškov odloženega pregona,".

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(7) Osumljenec in oškodovanec nosita vsak svoje stroške postopka odloženega pregona, razen, če se dogovorita, da bo osumljenec oškodovancu povrnil njegove stroške. Stroški izvrševanja nalog iz prvega odstavka tega člena niso stroški kazenskega postopka."

20. člen

V prvem odstavku 184. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

"Če je obdolženec v priporu in pripora pred vložitvijo obtožnice ni več mogoče podaljšati, preiskovalni sodnik pošlje spise državnemu tožilcu najpozneje petnajst dni pred iztekom pripora."

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"(3) Obtožnico, v kateri predlaga podaljšanje pripora, mora državni tožilec vložiti najmanj pet dni pred iztekom pripora."

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda "prejšnjega" nadomesti z besedo "drugega".

Dosedanji četrti odstavek, ki postane peti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

"(5) Če se državni tožilec ne drži roka, ki je določen v drugem, tretjem in četrtem odstavku tega člena, mora o razlogih za to obvestiti Vrhovno državno tožilstvo."

21. člen

Sedmi odstavek 216. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(7) O vsaki hišni ali osebni preiskavi se napravi zapisnik, ki ga podpišejo tisti, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče, njegov zastopnik, če je bil navzoč pri preiskavi in tisti, katerih navzočnost je obvezna. Pri preiskavi se zasežejo samo tisti predmeti oziroma listine, ki so v zvezi z namenom preiskave v posameznem primeru. V zapisnik se vpišejo in v njem natančno opišejo predmeti oziroma listine, ki se zasežejo. Zapisnik se izda tistemu, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče oziroma njegovemu zastopniku."

22. člen

V 217. členu se v prvem stavku črta besedilo ", o zasegu pa takoj izda potrdilo".

23. člen

V petem odstavku 220. člena se beseda "potrdilo" nadomesti z besedo "zapisnik".

24. člen

V prvem odstavku 239. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

"Oškodovanca, ki je vabljen kot priča, se opozori tudi, da lahko predlog za pregon umakne do konca glavne obravnave in da bo z umikom izgubil pravico, da ga vnovič poda ter da bo v primeru, če predlog umakne po začetku glavne obravnave, moral plačati stroške kazenskega postopka, razen če bo obdolženec izjavil, da jih bo plačal sam."

25. člen

V drugem odstavku 277. člena se besedilo "se sklepom obtožnica zavrže" nadomesti z besedilom "s sklepom zavrže obtožnico".

26. člen

V četrtem odstavku 288. člena se tretji stavek spremeni tako, da se glasi:

"Če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, se oškodovanca opozori, da lahko predlog za pregon umakne do konca glavne obravnave in da bo z umikom izgubil pravico, da vnovič poda predlog ter da bo v primeru, če ga umakne po začetku glavne obravnave, moral plačati stroške kazenskega postopka, razen če bo obdolženec izjavil, da jih bo plačal sam."

27. člen

V prvem odstavku 298. člena se za besedo "senata" črta vejica in beseda "zapisnikar".

28. člen

V petem odstavku 299. člena se beseda "vpišejo" nadomesti z besedo "navedejo".

29. člen

Tretji odstavek 301. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(3) V sodni dvorani je dovoljen neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kakor tudi slikovna in zvočna snemanja glavne obravnave in neposreden prenos zvoka in slike, pod pogojem, da se ne moti poteka postopka, ne vpliva na potek in poštenost postopka oziroma niso kršene pravice udeležencev v postopku. Snemanje obravnave ali posameznih delov obravnave nikoli ni dopustno, če obdolženec in njegov zagovornik, priče ali izvedenci temu izrecno nasprotujejo. O prepovedi neposrednega prenosa informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev kakor tudi zvočnega in slikovnega snemanja ter o dovoljenju za neposredni prenos odloči predsednik senata, če obstojajo razlogi za izključitev javnosti ali če je moten red."

30. člen

V tretjem odstavku 302. člena se beseda "vpiše" nadomesti z besedo "navede":

31. člen

V 304. členu se beseda "razlog" nadomesti z besedo "razlogi", beseda "glavi" pa z besedo "glavni".

32. člen

V XXI. poglavju se naslov točke "5." spremeni tako, da se glasi: "5. Digitalni zapisnik o glavni obravnavi".

33. člen

314. člen se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Glavna obravnava se snema z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje. Za tako snemanje se smiselno uporabljajo določbe 84. člena tega zakona.

(2) Strankam se omogoči predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča. Stranki se na njeno zahtevo po plačilu stroškov izda zapis na zgoščenki. Posnetki glavnih obravnav se v celoti ali deloma prepisejo na utemeljeno zahtevo strank ali če predsednik senata sam tako odredi.

(3) Za posnetke glavnih obravnav se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo zapisnik. Kadar ta zakon določa, da se zapisnik prebere, se v primeru, da gre za digitalni zapisnik, slednji posluša ali pa se prebere prepis posnetka, kolikor ta obstaja."

34. člen

Členi 315 do 317 se črtajo.

35. člen

V drugem odstavku 319. člena se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

"Če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, predsednik senata oškodovanca opozori, da lahko predlog za pregon umakne do konca glavne obravnave in da bo z umikom izgubil pravico, da vnovič poda predlog ter da bo v primeru, če ga umakne po predstavitvi obtožnice,

moral plačati stroške kazenskega postopka, razen če bo obdolženec izjavil, da jih bo plačal sam."

36. člen

Tretji odstavek 394. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Če je obtoženec v priporu, preizkusi sodišče druge stopnje, ali so še dani razlogi za pripor, in s sklepom ugotovi, da so razlogi za pripor še podani ali pa pripor odpravi. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve."

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Če so zaradi potrditve ali spremembe sodbe sodišča prve stopnje izpolnjeni pogoji za odreditev pripora po prvem odstavku 361. člena tega zakona, sodišče druge stopnje o predlogu odloči s smiselno uporabo določb četrtega do šestega odstavka 361. člena tega zakona."

37. člen

442.a člen se črta.

38. člen

V prvem odstavku 443. člena se besedilo "z branjem" nadomesti z besedilom "s predstavitvijo".

39. člen

V drugem odstavku 445.a člena se 1. točka spremeni tako, da se glasi:

"1) denarno kazen, prepoved vožnje motornega vozila, pogojno obsodbo z določeno denarno kaznijo ali določeno kaznijo zapora do šestih mesecev z možnostjo določitve pogoja, v skladu s katerim mora obdolženec v določenem roku vrniti premoženjsko korist, do katere je prišel s kaznivim dejanjem ali povrniti škodo, ki jo je povzročil s kaznivim dejanjem ali sodni opomin;" .

40. člen

V drugem odstavku 445.č člena se besedilo "dokler ni določena glavna obravnava," nadomesti z besedilom "do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu,".

41. člen

V drugem odstavku 468. člena se besedilo "organu za notranje zadeve" nadomesti z besedo "policiji".

42. člen

Drugi odstavek 508. člena se črta.

43. člen

V 514. členu se za besedilom "mednarodno pogodbo" doda besedilo "ali zakonom".

44. člen

V prvem odstavku 515. člena se za besedo "sodiščem" doda besedilo "in državnim tožilstvom".

45. člen

V prvem odstavku 517. člena se črta besedilo "ki se izvršuje z odvzemom prostosti".

46. člen

Šesti odstavek 519. člena se črta.

47. člen

V drugem odstavku 524. člena se besedilo "organu za notranje zadeve" nadomesti z besedilom "ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve".

V šestem odstavku se besedilo "do seže" nadomesti z besedo "doseže".

48. člen

V tretjem odstavku 529.a člena se črta besedilo ", da ga je mogoče preklicati le do odločitve ministra, pristojnega za pravosodje,".

V četrtem odstavku se besedilo "13." nadomesti z besedilom "12.".

V petem odstavku se besedilo "13." nadomesti z besedilom "12.".

49. člen

V drugem odstavku 536. člena se v 4. točki črta beseda "članica", beseda "držav" pa se nadomesti z besedo "državi".

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

50. člen

Spremembe 92. člena zakona se začnejo uporabljati za postopke, v katerih so bili zaseg, odvzem, hramba, prodaja oziroma uničenje predmetov opravljeni po uveljavitvi tega zakona.

51. člen

Četrti odstavek 96. člena zakona se uporablja za postopke, v katerih se je glavna obravnava začela po uveljavitvi tega zakona.

52. člen

Prvi odstavek 112. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 91/11) se črta.

53. člen

Generalni državni tožilec v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi Splošno navodilo za enotno uporabo določb 162. člena Zakona o kazenskem postopku o odložitvi kazenskega pregona (Uradni list RS, št. 24/11) z določbami tega zakona.

54. člen

Ta zakon začne veljati šestdeseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, spremembe 5. točke XXI. poglavja in 442.a člena zakona pa se začnejo uporabljati šest mesecev po njegovi objavi.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

S spremembo se odpravlja pravna praznina, in sicer tako, da se določa pristojnost Vrhovnega sodišča pri odločanju o pritožbah zoper sklepe višjega sodišča v pripornih zadevah in sestava senata. Pri odreditvi pripora (četrti odstavek 394. člena Zakona o kazenskem postopku) višje sodišče odloča v vlogi prvostopenjskega sodišča, zato pristojnosti Vrhovnega sodišča za odločanje o pritožbi ni mogoče utemeljiti na 3. točki 106. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 97/07 – UPB4, 101/07 – odločba US, 31/08 – odločba US, 45/08, 47/09 – odločba US, 48/09 – popr., 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11; ZS), ki ureja odločanje na tretji stopnji o rednih pravnih sredstvih zoper odločbe sodišč druge stopnje.

Sestavo senata Vrhovnega sodišča načeloma določa prvi odstavek 107. člen ZS (odločanje v senatu treh sodnikov, kolikor zakon ne predvideva senata petih sodnikov; Zakon o kazenskem postopku predpisuje senat petih sodnikov, vendar za sojenje na tretji stopnji – tretji odstavek 25. člena). Pri tem pa je potrebno upoštevati tudi možnost, da Vrhovno sodišče v pripornih zadevah odloča o zahtevi za varstvo zakonitosti (četrti odstavek 420. člena Zakona o kazenskem postopku). Zahteva za varstvo zakonitosti je praviloma devolutivno pravno sredstvo, zato bi bilo s systemskega vidika neprimerno, kolikor bi Vrhovno sodišče odločalo v senatu treh sodnikov tako o pritožbi (kot to ureja 1. člen te novele) kot tudi o zahtevi za varstvo zakonitosti (kot to določa sedmi odstavek 25. člena Zakona o kazenskem postopku).

Glede na navedeno je bilo potrebno ustrezno spremeniti in dopolniti 25. člen Zakona o kazenskem postopku. Tako bo Vrhovno sodišče odločalo o pritožbah zoper odločitve višjih sodišč o priporu v senatu treh sodnikov, zoper zahteve za varstvo zakonitosti o pravnomočnih sklepih višjih sodišč o odreditvi pripora pa v senatu petih sodnikov.

K 2. členu

Glede na prenos pristojnosti v zvezi z organizacijo in statusom državnega tožilstva ter njegovim poslovanjem (4. člen Zakona o Vladi, Uradni list RS, št. 8/12; ZVRS-F) se popravlja določba, ki ureja izločitev generalnega državnega tožilca, tako da o njej odloča minister, ki je pristojen za državno tožilstvo.

K 3. členu

Odpravlja se nedoslednost pri ureditvi pregleda in prepisa spisa s strani oškodovanca, oškodovanca kot tožilca in zasebnega tožilca. 128. člen Zakona o kazenskem postopku, ki bolj podrobno ureja pregled in prepis kazenskih spisov, glede pravice oškodovanca, oškodovanca kot tožilca in zasebnega tožilca napotuje na 59. člen Zakona o kazenskem postopku. Ta določba pa je nedosledna, saj govori le o pravici pregledovati spis (ne pa tudi prepisovati spis, torej pravici, ki je še posebej utemeljena zlasti pri oškodovancu kot tožilcu in zasebnem tožilcu). Poleg tega določa izjemo, v skladu s katero se oškodovancu sme odreči pregled spisov, dokler ni zaslišan kot priča (četrti odstavek 59. člena Zakona o kazenskem postopku). Pri tem pa ni utemeljenega razloga, da ta omejitev ne bi zadevala tudi prepisa spisov in ogleda dokaznih predmetov.

K 4. členu

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/08, 66/08 – popr., 39/09, 55/09 – odločba US, 56/11 – odločba US, 91/11, 34/12 – odločba US; KZ-1) je uvedel dosmrtni zapor (drugi odstavek 46.

člena KZ-1). V 70. členu Zakona o kazenskem postopku pa je urejena obvezna obramba. Obdolženec mora tako imeti pri sebi zagovornika že ob prvem zaslišanju, kadar teče zoper njega kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je v zakonu predpisana kazen tridesetih let zapora (prvi odstavek 70. člena ZKP). Navedeno še toliko bolj (*a minori ad maius*) velja, kadar zoper obdolženca teče kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je v zakonu predpisana kazen dosmrtnega zapora. Morebitni dvom o obvezni obrambi v takšnih primerih se s spremenjeno določbo odpravlja tudi na jezikovni ravni. Enako velja tudi za spremembo četrtega odstavka 70. člena Zakona o kazenskem postopku (postavitev zagovornika po uradni dolžnosti tudi za postopek z izrednimi pravnimi sredstvi).

K 5. členu

Zaradi nadomestitve klasičnega zapisnika o glavni obravnavi z digitalnim in posledičnimi spremembami poglavja, ki ureja navedeno problematiko, je bilo potrebno ustrezno prilagoditi tudi 85. člen Zakona o kazenskem postopku.

K 6. členu

Z dopolnitvijo 1. točke drugega odstavka 92. člena Zakona o kazenskem postopku se med stroške kazenskega postopka uvrščajo tudi stroški zasega, odvzema, hrambe, prodaje in uničenja zaseženih oziroma odvzetih predmetov, ne glede na to, ali so nastali pred, med ali po uvedbi kazenskega postopka. Med "stroške zasega" sicer spadajo tudi stroški prevoza oziroma vleke. Našteti stroški po svoji naravi oziroma vsebini štejejo med izdatke, ki nastanejo zaradi kazenskega postopka (prvi odstavek 92. člena Zakona o kazenskem postopku).¹ Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve stroški zasega in hrambe zaseženih predmetov, nastalih pred uvedbo postopka in stroški uničenja zaseženih predmetov, na letni ravni znašajo 200.000 evrov.

Vnaprejšnje kritje zgoraj navedenih stroškov urejajo različni predpisi, npr. Uredba o postopku upravljanja z zaseženimi predmeti, premoženjem in varščinami (Uradni list RS, št. 22/02, 8/07, 48/07), Uredba o načinu ravnanja z zaseženimi in odvzetimi prepovedanimi drogami (Uradni list RS, 48/07, 63/09) ter Pravilnik o pogojih hrambe in upravljanja z zaseženimi predmeti, o postopku za vpis v register pooblaščenih izvršiteljev ter o tarifi za plačilo dela in stroškov pooblaščenega izvršitelja (Uradni list RS, št. 54/02). Glede na to, da Zakon o kazenskem postopku za stroške kazenskega postopka določa, da jih vnaprej krije "organ, ki vodi kazenski postopek" (tretji odstavek 92. člena), je bilo potrebno ustrezno spremeniti tudi to določbo in vključiti možnost, da zgoraj navedene stroške predhodno pokrije drug organ (npr. policija ali pristojno državno tožilstvo). Možno je tudi, da teh stroškov vnaprej ne krije zgolj en organ (upoštevajoč različne faze postopka, v katerih se vnaprej krijejo omenjeni stroški).

Novi stroški lahko nastanejo tudi po zaključku kazenskega postopka, v tem primeru bo o njih odločeno s posebnim sklepom (drugi odstavek 93. člena Zakona o kazenskem postopku).

K 7. členu

Predlagan je institut preprečevanja neprimerne obremenjevanja javnofinančnih sredstev s stroški pregona, ki ni v rokah države, ker je pravno vezan na predhodni predlog oškodovanca kaznivega dejanja. Cilj predlagane spremembe je tudi okrepitev odgovornosti za uporabo pravic v postopkih, saj morajo oškodovanci, ki zahtevajo pregon, biti odgovorni subjekti, glede na dejstvo, da je rezultat kazenskega pregona lahko tudi kazen zapora.

¹ S stroški, ki nastanejo "zaradi kazenskega postopka" so mišljeni tudi stroški, ki nastanejo pred uvedbo kazenskega postopka, npr. stroški v zvezi s preiskovalnimi dejanji, opravljenimi v predkazenskem postopku oziroma pred vložitvijo neposredne obtožnice ali obtožnega predloga. Mag. Horvat Štefan, Zakon o kazenskem postopku s komentarjem, GV Založba, Ljubljana, 2004, str. 211.

Predvideno je, da oškodovanec nosi stroške kazenskega postopka, kolikor predlog umakne po začetku glavne obravnave. Zakon o kazenskem postopku namreč jasno definira, da se glavna obravnava začne s predstavitvijo obtožnice ali obtožnega predloga (prvi odstavek 321. člen in s to novelo spremenjeni prvi odstavek 443. člena). Na ta način ima oškodovanec zadosti časa za tehten razmislek o smiselnosti vztrajanja pri predlogu. Hkrati se tako tudi preprečuje, da oškodovanec ne bi vložil predloga, ker bi se bal tega, da bo kasnejši umik (na kateri koli zgodnji točki postopka) avtomatično pomenil, da mora sam nositi vse stroške. Nenazadnje je zaradi jasne določitve trenutka, ko umik predloga pomeni stroškovno breme za oškodovanca, tudi lažje pravočasno podučiti oškodovanca o navedenem (ko je vabljen kot priča v preiskavi, ko je vabljen na glavno obravnavo in tik pred začetkom same glavne obravnave – spremenjeni prvi odstavek 239. člena, četrti odstavek 288. člena in drugi odstavek 319. člena Zakona o kazenskem postopku).

Upoštevana je tudi možnost, da oškodovanec umakne predlog, ker se npr. dogovori z obdolžencem za povrnitev škode (vključno s stroški).

Predvidena določba seveda pokriva tudi primer, za katerega Zakon o kazenskem postopku predpisuje ovrgljivo domnevo (*praesumptio iuris*) umika po začetku glavne obravnave (neupravičeni izostanek na glavni obravnavi – tretji odstavek 306. člena). Tudi v tem primeru bo oškodovanec nosil stroške kazenskega postopka.

K 8. členu

Sprememba je potrebna, ker se klasični zapisnik o glavni obravnavi nadomešča s t.im. digitalnim zapisnikom.

K 9. členu

V 127. členu Zakona o kazenskem postopku je popravljena zastarela terminologija ("sredstva elektronskih komunikacij" namesto "telekomunikacijska sredstva").

K 10. členu

Predlagan je manjši slovnični popravek določbe.

K 11. členu

Če je bila vložena pritožba, sodba postane pravnomočna z dnem, ko sodišče prve stopnje prejme spise z overjenimi prepisi sodbe sodišča druge stopnje (prvi odstavek 129. člena Zakona o kazenskem postopku). Predlog o načinu izvršitve kazni zapora, pri katerem bi obsojenec v določenih dnevih bival doma oziroma o nadomestitvi kazni zapora s hišnim zaporom ali delom v splošno korist, nadomestitvi denarne kazni z delom v splošno korist in o izvršitvi denarne kazni s plačilom v obrokih, pa je bil z novelo ZKP-K vezan na petnajstdnevni rok, ki začne teči od pravnomočnosti sodbe. Posledično je obsojenec o pravnomočnosti praviloma obveščen kasneje, tudi po preteku petnajstdnevnega roka, saj mu mora biti sodba še vročena. Pri formulaciji spremenjene določbe je (v prid obsojenca) upoštevana tudi situacija, ko je prepis sodbe vročen tako obsojencu kot tudi zagovorniku (četrti odstavek 120. člena Zakona o kazenskem postopku).

K 12. členu

Obstoječa določba petega odstavka 143.a člena je razširjena tako, da je določen najširši možni krog situacij, zakaj bi posameznik ali pravna oseba potreboval/a potrdilo, da ni v kazenskem postopku. Določba o upravnem delovanju države po tem odstavku je še vedno izjemna - če je to nujno zaradi učinkovitega ali takojšnjega zavarovanja pravic ali uveljavljanja obveznosti posameznikov v tujini ali pravnih oseb v tujini, takrat bo diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Slovenije ali diplomatsko-konzularno predstavništvo, ki zastopa Republiko Slovenijo, brezplačno pridobilo potrdilo. Pomembna sprememba je tudi določba o prehajanju državnih meja - za primere državljanov Republike Slovenije, ki bi v tujini izgubili potne liste ali druge ustrezne osebne dokumente in se hoteli vrniti v Slovenijo, pa bi jim diplomatsko-konzularno predstavništvo, ki zastopa Republiko Slovenijo, želelo izdati začasni potni list ali drug ustrezen dokument in bi po svoji notranji zakonodaji zahtevalo za odločanje o izdaji začasnega osebnega dokumenta tudi potrdilo o neobstoju ali obstoju kazenskega postopka. Določeno je, da se v tem posebnem postopku smiselno uporabljajo določbe prvega do četrtega odstavka 143.a člena Zakona o kazenskem postopku, se pa lahko ne glede na določbo drugega stavka drugega odstavka 143.a člena navede tudi določeno kaznivo dejanje, če je to glede na okoliščine zadeve nujno (npr. drugače ne bi bilo možno odločanje o pravicah ali obveznostih). Z omenjenim zadnjim stavkom novega petega odstavka 143.a člena se torej dejansko širi pomen določbe drugega odstavka 143.a člena, upoštevajoč specifične, nepredvidljive okoliščine – npr. razmere v drugih državah, ki sodelujejo z Republiko Slovenijo ali opravljajo konzularne storitve za njo (navedba določenega kaznivega dejanja v potrdilu, da je posameznik ali pravna oseba v kazenskem postopku, tudi če tega izrecno ne predpisuje zakon).

K 13. členu

Predlagano je, da se za potrebe vabljenja ali obveščanja prek sredstev elektronskih komunikacij določi omejen krog osebnih podatkov udeležencev postopka, ki se lahko obdelujejo. Gre za kontaktne telefonske podatke (fiksne oziroma mobilne telefonije), telefaks številke oziroma naslov elektronske pošte.

Drugi odstavek 127. člena Zakona o kazenskem postopku namreč v omejenem obsegu dopušča vabljenje udeležencev postopka (z izjemo obdolženca) prek sredstev elektronskih komunikacij. Različne udeležence postopka (vključno z obdolžencem) pa lahko "na primeren način" obvešča tudi preiskovalni sodnik (peti odstavek 178. člena Zakona o kazenskem postopku). V skladu z uveljavljeno sodno prakso² tovrstno obveščanje vključuje tudi obveščanje s sredstvi elektronskih komunikacij.

Nova določba sicer ne ureja položaja, ko so kontaktni podatki osebe javno objavljeni (npr. v javno dostopnem imeniku).

Sodišče bo dolžno udeleženca postopka podučiti, da navedenih osebnih podatkov ni dolžan posredovati (njihovo posredovanje je skratka prostovoljno). Obveznost posredovanja namreč ne bi bila smiselna niti v praksi uresničljiva, saj je možno, da posameznik bodisi ne poseduje npr. naslova elektronske pošte ali prenosnega telefona, bodisi ga sodišče ne more zavezati, da navedena sredstva elektronskih komunikacij redno uporablja in pregleduje (oziroma niti ne more preveriti, ali npr. navedeni naslov elektronske pošte res pripada posamezniku oziroma ali posameznik dejansko uporablja kakšen drug naslov, če sploh). Sodišče bo tudi pozvalo udeleženca postopka, naj čimprej sporoči morebitne prihodnje spremembe kontaktnih podatkov (tudi posredovanje morebitnih sprememb kontaktnih podatkov je seveda prostovoljno). Ob

² Sodba Vrhovnega sodišča RS št. I Ips 89/2007: "Določba petega odstavka 178. člena ZKP, da mora preiskovalni sodnik na primeren način obvestiti državnega tožilca, obdolženca, zagovornika in oškodovanca, kdaj in kje bodo opravljena preiskovalna dejanja, pri katerih so navzoči, razen če bi bilo nevarno odlašati, ne zahteva od preiskovalnega sodnika, da mora te procesne subjekte povabiti z vabilom; preiskovalni sodnik jih sme obvestiti tudi na drug primeren način (ustno, telefonično, po telefaksu, elektronski pošti, itd.)."

pogoju sodelovanja udeležencev bo na ta način moč izboljšati prisotnost na glavnih obravnavah oziroma v postopku. Prostovoljno posredovane osebne podatke bo lahko uporabilo zgolj sodišče za potrebe vabljenja, torej za obvestilo o naroku ali o preložitvi naroka ali drugih napovedanih dejanj.

V drugem odstavku novega 143.b člena Zakona o kazenskem postopku je določena pravna podlaga za vpogled v osebne dokumente (preverjanje istovetnosti) in vsebina zapisa v zapisniku. Sodišče bo tako lahko na samem kraju ustrezno preverilo, ali gre res za osebe, ki naj sodelovale pri posameznem preiskovalnem ali procesnem dejanju oziroma v kazenskem postopku.³

K 14. členu

S predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo (štiriindvajseto poglavje KZ-1), ob zgledu ureditve, ki velja v pripornih zadevah (200. člen Zakona o kazenskem postopku).

K 15. členu

Predlog dodanega četrtega odstavka 147. člena Zakona o kazenskem postopku smiselno izhaja iz (že uveljavljenih) določb Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Uradni list RS, št. 83/10), ki določajo, kdaj je treba državnega tožilca o kaznivem dejanju obvezno obvestiti (takoj oziroma v treh dneh) ali v kakšnih drugih (posebnih) rokih in kdaj šele s kazensko ovadbo oziroma s poročilom. V primerih, ki so izključeni od obveščanja pred podajo kazenske ovadbe oziroma poročila, ne gre za pomembnejše zadeve in glede na izkušnje ni za računati na usmerjanje policije s strani pristojnega državnega tožilca. V tovrstnih primerih gre torej očitno za t.im. "potencialno majhno kaznivo dejanje", zaradi česar ni potrebno takojšnje pošiljanje ovadbe državnemu tožilcu. Hkrati je predlagana ureditev "fleksibilna" in "operativna", saj omogoča morebitno "sprotno uravnoteženje" preko določb navedene uredbe, brez spremembe zakona. Določena je tudi "sistemska varovalka", namreč vgrajeni rok 30 dni, ko mora policija obvestiti državnega tožilca, ne glede na uspeh svojega policijskega preiskovanja, nato pa nadaljuje z delom po zakonu in obveščanjem po uredbi. Če namreč v 30 dneh ne more zbrati vseh potrebnih podatkov, pošlje državnemu tožilcu ovadbo oškodovanca. Ko policija zbere vsa potrebna obvestila o kaznivem dejanju in storilcu, državnemu tožilcu posreduje bodisi poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe, bodisi poročilo po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku. Iz navedenih dokumentov policije (poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe oziroma poročilo po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku) bodo razvidni tudi razlogi, zakaj policija, v roku 30 dni od podane ovadbe oškodovanca, ni uspela zbrati vseh obvestil oziroma opraviti drugih ukrepov, ki so potrebni za odločitev državnega tožilca.

Dodani četrti odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku predstavlja *lex specialis* glede na določbo tretjega odstavka 147. člena Zakona o kazenskem postopku (policija ima torej kot "nepristojen organ" pri pošiljanju ovadb v določenih primerih nekoliko drugačen položaj v primerjavi z drugimi "nepristojnimi organi").

Namen dodanega petega odstavka 147. člena Zakona o kazenskem postopku je izboljšanje sodelovanja med policijo in državnim tožilstvom in zmanjšanje administriranja oziroma

---

³ Varuh človekovih pravic je na pomanjkljivosti v zvezi s konkretnim postopkom ugotavljanja istovetnosti opozoril tudi v Letnem poročilu za leto 2011, str. 144-146.

podvajanja opravil pri obravnavanju predlagalnih deliktov v predkazenskem postopku. Posledično bosta lahko tako policija kot tudi državno tožilstvo več pozornosti namenila preiskovanju hujše kriminalitete. V praksi namreč pogosto prihaja do primerov, ko oškodovanec na policiji jasno izpove, da dejanje naznanja le zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov. Oškodovanec v takšnih primerih največkrat sploh nima interesa za nadaljnji pregon kaznivega dejanja ter kasneje umakne predlog za pregon pri državnem tožilcu, posledično pa mora policija pred tem opraviti vsa dejanja v zvezi s prijavljenim kaznivim dejanjem. Policija namreč lahko kot nepristojen organ samo sprejme izjavo o umiku predloga za pregon in jo takoj pošlje pristojnemu državnemu tožilstvu (prvi odstavek 57. člena Zakona o kazenskem postopku), istočasno pa sestavi in posreduje še kazensko ovadbo oziroma poročilo s povzetkom vseh opravljenih dejanj in ugotovitev po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku, čeprav je jasno, da državno tožilstvo postopka pregona kaznivega dejanja ne bo nadaljevalo, saj za to manjka nujna procesna predpostavka. Tako policijske kot tožilske izkušnje kažejo na zelo veliko število umikov predlogov oškodovancev v kasnejših fazah postopkov, obravnavanje tovrstnih zadev torej po nepotrebnem obremenjuje državne organe in posledično proračun.

Dodani peti odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku predstavlja *lex specialis* glede na določbo prvega odstavka 57. člena Zakona o kazenskem postopku (policija ima torej kot "nepristojen organ" pri pošiljanju umika oškodovančevega predloga nekoliko drugačen položaj v primerjavi z drugimi "nepristojnimi organi", enako velja tudi za ravnanje državnega tožilstva, v primerih, ko prejme umik predloga od policije). Omenjena določba predstavlja *lex specialis* tudi glede na določbo drugega odstavka 147. člena Zakona o kazenskem postopku.

V primeru ustne ovadbe za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, za katerega bo oškodovanec ob tem izjavil, da ne želi kazenskega pregona, bo torej policist sestavil zapisnik o prejemu ovadbe, s katerim bo oškodovanec tudi obveščen, da mu ne gredo pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena Zakona o kazenskem postopku. Zapisnik v katerem bo zaznamovan tudi podani poduk, ki ga podpiše oškodovanec, se pošlje državnemu tožilcu, izvod le-tega pa se izda tudi oškodovancu.

Oškodovanec bo imel v primeru podaje ovadbe za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, in za katerega ne želi kazenskega pregona, tudi možnost, da sam izpolni pripravljen obrazec za podajo ovadbe, ki bo vseboval tudi poduk o tem, da mu ne pripadajo pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena Zakona o kazenskem postopku. Z izpolnjenim obrazcem bo policist ravnal enako kot z zapisnikom o prejemu ovadbe, takoj ga bo torej poslal državnemu tožilcu, izvod pa bo prejel tudi oškodovanec.

V primeru, ko bo oškodovanec podal ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog po telefonu in bo kasneje na policiji osebno izjavil, da za podano kaznivo dejanje ne želi kazenskega pregona, bo imel policist možnost, da na predhodno sestavljenem uradnem zaznamku o sprejemu ovadbe zabeleži izjavo oškodovanca, da ne želi kazenskega pregona ter zaznamuje poduk o pravicah, ki mu ne gredo iz drugega in četrtega odstavka 60. člena Zakona o kazenskem postopku. Oškodovanec bo podano izjavo in poduk na uradnem zaznamku o sprejemu ovadbe podpisal. Tak uradni zaznamek o sprejemu ovadbe bo policist poslal državnemu tožilcu, izvod pa bo prejel tudi oškodovanec.

Zapisnik in uradni zaznamek policija lahko pošlje pristojnemu državnemu tožilcu tudi po elektronski poti.

Če bo državni tožilec zavrgel ovadbo, bo odločitev zabeležil na uradnem zaznamku in o zavrnjenju ne bo obveščal oškodovanca.

K 16. členu

Sedanja določba o odvzemu brisa ustne sluznice je precej široka, zlasti če jo poskušamo razumeti celovito, v povezavi z določbami o hrambi DNK v veljavnem Zakonu o policiji (Uradni list RS, št. 66/09 – UPB7, 22/10, 26/11 – odločba US, 58/11 – ZDT-1, 40/12 – ZUJF; ZPol). Policija namreč odvzame bris ustne sluznice z namenom pridobitve podatka o DNK določene osebe.

Po veljavni ureditvi niso omejena kazniva dejanja, pri katerih je dopustno vzeti bris ustne sluznice. Potrebno je upoštevati dejstvo, da DNK po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) vsebuje občutljive podatke o posamezniku, iz katerih je moč sklepati na sorodstvene povezave in etnično poreklo. Po podatkih, navedenih v sodbi ESČP v zadevi *S. in Marper proti Združenemu kraljestvu* (št. 30562/04 in 30566/04 z dne 4. 12. 2008) večina držav pogodbenic dovoljuje odvzem vzorca le pri kaznivih dejanjih določene minimalne teže in določa jasno obdobje hrambe (več v nadaljevanju obrazložitve).

Veljavni ZPol omogoča praktično neomejeno hrambo DNK in ne vsebuje jasne določbe o takojšnjem brisanju podatkov o DNK, pridobljenih zaradi izločitve oseb. Prav tako ne omejuje jasno dostopa drugih organov do podatkov o DNK niti ni nedvoumen pri razlikovanju med hrambo podatkov o DNK pravnomočno oproščenih in obsojenih oseb. Zato so se pojavili pomisleki, ali je ZPol v tem delu v skladu z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (EKČP), natančneje s sodbo ESČP v zadevi *S. in Marper proti Združenemu kraljestvu* in Ustavo Republike Slovenije. V omenjeni zadevi je Veliki senat ESČP soglasno odločil, da je bila izpodbijana ureditev nesorazmerna z vidika pravice pritožnikov spoštovanja zasebnega in družinskega življenja (8. člen EKČP) in je ni bilo mogoče šteti za nujno v demokratični družbi (šlo je za hrambo podatkov ne glede na težo kaznivega dejanja, odsotnost razlikovanja pri hrambi podatkov o pravnomočno obsojenih in oproščenih, odsotnost razlikovanja pri hrambi podatkov mladoletnih in polnoletnih oseb itd.) Glede hrambe DNK in dostopa do podatkov o DNK je zahtevo za presojo ustavnosti zoper ustrezne člene ZPol vložilo Vrhovno sodišče Republike Slovenije.⁴ Navedene pomanjkljivosti naj bi odpravil Predlog Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPP; EVA: 2012-1711-0006).

Predlagana sprememba omejuje odvzem brisa ustne sluznice na primere, ko je to neogibno potrebno za uresničitev namenov, navedenih v prvem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku ("da se izsledi storilec kaznivega dejanja, da se storilec ali udeleženec ne skrrije ali ne pobegne, da se odkrijejo in zavarujejo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, ki utegnejo biti dokaz in da se zberejo vsa obvestila, ki bi utegnila biti koristna za uspešno izvedbo kazenskega postopka"). Policija je torej zavezana storiti "vse potrebno" v predkazenskem postopku, bris ustne sluznice pa lahko vzame le, če je to "neogibno potrebno", da se dosežejo v prejšnjem stavku naštetih cilji, kadar gre za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.⁵ Ocenjujemo, da je navedeno merilo ustrezno, upoštevajoč legitimne interese po zagotavljanju varnosti na eni strani in interese posameznikov po zasebnosti na drugi strani. Predlagana formulacija razblinja dvome o tem, kdaj je takšen odvzem dopusten ter veljavno ureditev dodatno nadgrajuje.

⁴ Gre za zadevo št. U-I-312/11 z dne 1.12. 2011 (zahteva za oceno ustavnosti prve alineje prvega odstavka 63. člena in 64. člena ZPol).

⁵ Tudi pri predlaganih deliktih se storilec preganja po uradni dolžnosti, vendar pa glede dopustnosti pregona zakon upošteva interes oškodovanca – njegov predlog je procesna predpostavka, da lahko državni tožilec začne in vztraja pri kazenskem pregonu, supra, op. št. 1, str. 123.

Pri odvzemu brisa ustne sluznice mora policija osebi dati poduk, upoštevajoč določbo prvega odstavka 19. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1; ZVOP-1), ki določa obveznost obveščanja o upravljavcu osebnih podatkov in namenu obdelave.

K 17. členu

Predlagana je sprememba iz redakcijskih razlogov, saj ima 333. člen Kazenskega zakonika po sprejetju Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 91/11) drugačen naslov, namreč: Onesnaženje morja in voda s plovil.

K 18. členu

Predlagani člen določa, glede na novo ureditev pristojnosti ministrstev, da se o sklenitvi sporazuma o ustanovitvi in delovanju skupne preiskovalne skupine obvesti tudi Ministrstvo za notranje zadeve (ministrstvo, pristojno za državno tožilstvo). Nadaljnje obveščanje Ministrstva za pravosodje in javno upravo pa je smiselno, saj gre pri obveščanju za mednarodno pravosodno sodelovanje, ki tudi sicer poteka v okviru tega ministrstva.

K 19. členu

V drugem odstavku 162. člena je predlagana sprememba iz redakcijskih razlogov, saj 191. člen Kazenskega zakonika nima četrtega odstavka. V osnutku novele KZ-1B je bila predlagana dopolnitev 191. člena z novim četrtem odstavkom, ki pa je bila nato v predlogu novele KZ-1 B (sedaj: Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, Uradni list RS, št. 91/11) črtana, ne da bi bil hkrati ustrezno spremenjen tudi predlog novele ZKP-K (sedaj: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, Uradni list RS, št. 91/11).

Nadalje se v spremenjenem 162. členu ureja vprašanje stroškov odloženega pregona. V praksi so se pojavile različne interpretacije določbe, pri čemer je glede na namen odloženega pregona (institut je očitno v prid osumljencu) smiselno, da slednji sam nosi svoje stroške odloženega pregona. Ker pa je soglasje oškodovanca predpogoj za odložitev kazenskega pregona (prvi odstavek 162. člena Zakona o kazenskem postopku), je dopuščena možnost, da osumljenec povrne stroške oškodovancu.

K 20. členu

Smiselno enako kot v četrtem odstavku 205. člena Zakona o kazenskem postopku je predlagana določitev posebnega roka za vložitev obtožnice, če ta vsebuje tudi predlog za podaljšanje pripora. S tem se zagotavlja zadosten čas za izvedbo predpisanega kontradiktornega postopka podaljšanja pripora v zakonsko določenih rokih. Zaradi navedenega je dodatno prepisano, da mora preiskovalni sodnik pravočasno (petnajst dni pred izrekom pripora), poslati spise, da bo državni tožilec lahko proučil zadevo, odločil o vložitvi obtožnice in predlogu glede pripora.

K 21. členu

Ukinja se potrdilo o zasegu predmetov, ki ga policija izdaja osebam, pri katerih v okviru posameznih preiskovalnih dejanj zaseže predmete. Navedeni dokument namreč identično podvaja zapisnik v delu, ki povzema dokumentiranje zaseženih predmetov. Izpolnjevanje potrdila v takšni obliki tako dodatno obremenjuje policiste s ponovnim zapisovanjem istovrstnih podatkov (podvajanje sledi že iz do sedaj veljavnega sedmega odstavka 216. člena Zakona o kazenskem postopku). Z namenom odpravljanja administrativnih obremenitev se bo zaseg

predmetov dokumentiral samo z enim dokumentom. Zapisnik se bo tako izdal tistemu, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče oziroma njegovemu zastopniku – če je slednji odvetnik, je lahko prisoten pri preiskavi že na podlagi drugega odstavka 215. člena Zakona o kazenskem postopku, če pa je to npr. odrasel član gospodinjstva, je kot zastopnik lahko navzoč, kolikor ni prisoten tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskuje (prvi odstavek 216. člena Zakona o kazenskem postopku, ki v tem delu ponavlja določbo tretjega odstavka 36. člena Ustave RS). Zapisnik se seveda izda tudi, če ni zasežen noben predmet.

V drugem stavku spremenjenega odstavka je zavrholo preciznosti veznik "in" zamenjan z veznikom "oziroma". Nadalje je beseda "odvetnik" zamenjana z besedo "zastopnik" (saj je ta pojem širši, kot sledi iz zgornje obrazložitve).

K 22. in 23. členu

Gre za redakcijske spremembe, ki so potrebne glede na spremembo sedmega odstavka 216. člena Zakona o kazenskem postopku.

K 24. členu

Predlagana dopolnitev izhaja iz cilja, da upoštevanje načela pravne države (2. člen Ustave Republike Slovenije) v smislu predvidljivosti postopka in pravočasnega seznanjanja udeležencev s posledicami postopkovnih dejanj zahteva tudi določena strožja pravila glede plačila stroškov kazenskega postopka.

Dopolnitev poduka oškodovancu je potrebna glede na novo rešitev, v skladu s katero mora oškodovanec, ki je umaknil predlog za pregon po začetku glavne obravnave, nositi stroške kazenskega postopka (6. člen novele).

Četudi je oškodovanec v tem primeru vabljen kot priča (gre za preiskovalno dejanje), pa je vseeno bistveno razširjen poduk, saj je ključno, da za plačljivost prepoznega umika izve čimprej (smiselno enak poduk bo sicer dobil tudi v vabilu na glavno obravnavo in tik pred začetkom same glavne obravnave – spremenjena četrti odstavek 288. člena in drugi odstavek 319. člena Zakona o kazenskem postopku). V poduku je upoštevana tudi možnost, da oškodovanec umakne predlog, ker se npr. dogovori z obdolžencem za povrnitev škode (vključno s stroški). Hkrati je poduk ustrezno razširjen, da zajema tudi izgubo pravice ponovno vložiti predlog (57. člen Zakona o kazenskem postopku).

K 25. členu

Predlagan je manjši slovnični popravek določbe.

K 26. členu

Dopolnitev poduka oškodovancu je potrebna glede na novo rešitev, v skladu s katero mora oškodovanec, ki je umaknil predlog za pregon po začetku glavne obravnave, nositi stroške kazenskega postopka (6. člen novele).

Dopolnitev poduka se sicer nanaša na vabilo za glavno obravnavo.

Podrobnejša obrazložitev poduka je podana v obrazložitvi 22. člena novele.

K 27. členu

Sprememba je potrebna, ker se klasični zapisnik o glavni obravnavi nadomešča s t.im. digitalnim zapisnikom, posledično pa ni več potrebno, da bi bil zapisnikar nepretrgoma prisoten na glavni obravnavi.

K 28. členu

Sprememba je potrebna, ker se klasični zapisnik o glavni obravnavi nadomešča s t.im. digitalnim zapisnikom.

K 29. členu

Sodobna tehnologija zahteva bistveno drugačen odnos do koncepta javnosti sojenja kot enega izmed temeljnih elementov poštenega postopka, ki omogoča nadzor javnosti nad delom sodišč. Razširitev dopustitve snemanja je zlasti smiselna v primerih, kjer je interes javni izjemen in je takšen prenos tudi v neposrednem prenosu obdolženca, ki mu ne nasprotuje iz razloga želje dokazati svojo nedolžnost širšemu občinstvu. Hkrati nova tehnologija predstavlja izjemen izziv, saj zahteva popolnoma nova pravila v odvisnosti od posameznega tehnološkega sredstva (twitter, mobilni telefoni in druge prenosne naprave z možnostjo zvočnega in slikovnega snemanja) in posamezne faze postopka (začetek obravnave, zasliševanje prič, zagovor obdolženca, izrek sodbe), ob polnem spoštovanju integritete in pravic udeležencev v postopku (pravice do osebne podobe in varstva podatkov, poštenega postopka). Tako sodobna tehnologija po eni strani zagotavlja možnost bistveno realnejšega sodelovanja javnosti pri nadzoru nad delom sodišč v smislu, da ni samo pomembno "da se zadosti pravici, temveč da se tudi pokaže, kako ji je bilo zadoščeno ("Not only must Justice be done; it must also be seen to be done."), po drugi strani pa lahko sojenje spremeni v javni spektakel, kot je pokazalo sojenje v zadevi O.J. Simpson. Hkrati obstaja relativno malo primerov dopustitve snemanja ter neposrednih prenosov z vidika običajnega sojenja, z izjemami glede najvišjih nacionalnih in mednarodnih sodišč (npr. Vrhovno sodišče Združenega kraljestva in mednarodna sodišča).

Glede na možnost različnega vpliva različnih oblik sodobne komunikacije se v predlaganem členu ločijo trije različni koncepti:

- neposredni prenos informacij s pisnimi sporočili z uporabo telekomunikacijskih sredstev, kjer je mišljeno twitanje ali pa sms sporočila;
- slikovno in zvočno snemanje brez neposrednega prenosa;
- slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom.

Vrsta sodišč (npr. Vrhovno sodišče Združenega kraljestva in določena nižja sodišča) twitanje dopušča, pri čemer pa je treba upoštevati tudi fazo postopka - npr. posebna pravila v teku dokaznega postopka zaradi odsotnosti vplivanja na priče, ki še niso bile zaslišane (glej zahtevo 331. člena ZKP). Pri tem se pošiljanje takšnih sporočil bistveno ne razlikuje od zapiskov, ki jih nekdo dela med obravnavo in objavi v dnevem časopisu ali na internetu. Tako načeloma takšen način zapisa in komunikacije tekom postopka ni sporen, pri čemer mora imeti sodnik možnost, da ga omeji v določenih fazah dokaznega postopka.

Večja previdnost zaradi pomanjkanja praktičnih izkušenj ter možnostjo distribucije zabeleženega preko svetovnega spleta je potrebna v zvezi z zvočnim in slikovnim snemanjem. Tako načeloma je lahko takšno snemanje dopustno, v kolikor ne bi motilo reda v sodni dvorani in poteka postopka (npr. izogibanje situacijam, kjer bi se dvajset poslušalcev prerivalo, da bi dobili čim boljši pogled za snemanje). Obstaja tudi možnost omejitve takšnega snemanja zgolj

na izkazane predstavnike medijev oziroma se lahko omeji v odvisnosti od faze postopka zaradi problematike, kot je bila že podana v zvezi z zapisanimi sporočili.

Seveda pa je potrebno poudariti še videz pravičnosti sojenja, ki pa se lahko ustvari pri državljanih le, če imajo možnost neposredno spremljati potek sojenja in sicer tako, da se le to prenaša po elektronskih medijih. Ne gre prezreti, da državljanji zahtevajo pravno in pravično državo, pri tem, pa kritizirajo zakonodajno in izvršilno oblast, ne pa sodne veje oblasti. Zaradi popačenih delnih informacij, ki prihajajo s strani medijev do državljanov (največkrat zaradi nepriznavanja strokovne tematike ali pa namerne manipulacije z informacijo) državljanji nimajo prave predstave o potekih sodnih postopkov. Za pravično sojenje je potrebno nedvomno sodne dvorane "odpreti" javnosti, tako da lahko z sliko in zvokom spremljajo poteke kazenskih obravnav.

K 30. členu

Sprememba je potrebna, ker se klasični zapisnik o glavni obravnavi nadomešča s t.im. digitalnim zapisnikom.

K 31. členu

Predlagan je manjši slovnični popravek določbe.

K 32., 33. in 34. členu

Sedanja ureditev je povzročala nepotrebne zastoje v kazenskem postopku ter nesorazmerne stroške. S spremembo zakona o kazenskem postopku in uvedbo možnosti zvočnega snemanja obravnav, je zakonodajalec želel skrajšati čas sojenja, odpraviti nepotrebno administriranje sodnikov, ter posledično odpravo sodnih zaostankov. Vse sodne dvorane, kjer se vodijo kazenske obravnave so bile opremljene z napravami za zvočno snemanje. S tem je zakonodajalec želel uresničiti tudi pravico do poštenega sojenja. Namen zakonodajalca z veljavno ureditvijo ni bil dosežen. Sedanja ureditev se je v praksi izkazala za neustrezno, saj predvideva, da se v vsakem primeru vodi pisni zapisnik o glavni obravnavi, kjer so obseženi podatki o navzočih na glavni obravnavi, ugotovitev pogojev za vodenje glavne obravnave in sklep predsednika senata o tem, da se bo obravnava v posameznih delih zvočno snemala. Takšna ureditev pomeni, da je na glavni obravnavi ves čas potrebna prisotnost zapisnikarja, ki piše zapisnik. V času, ko poteka snemanje posameznih delov glavne obravnave so zapisnikar več ur sedi v sodni dvorani, nato pa v zapisnik vnese še sklep predsednika senata o zaključku dokaznega postopka, morebitni preložitvi glavne obravnave itd. Obstoječa ureditev daje strankam pravico do pisnega prepisa zvočnega zapisa zapisnika o glavni obravnavi, kar pomeni, da je sodno osebje še dodatno angažirano z dobesednim prepisom zvočnega zapisa zapisnika o glavni obravnavi, stroški pa se za proračun povečujejo še z pošiljanjem teh prepisov strankam po pošti. Ob takšni obstoječi ureditvi se sodniki (odločitev o snemanju glavne obravnave je namreč v rokah sodnika) vedno manj zatekajo k snemanju glavnih obravnav, saj zaradi prepisovanja zvočnega zapisa dodatno obremenjujejo sodno osebje. čas se dodatno podaljšuje s pripombami strank na zapisnik, saj le ta včasih ne odraža vseh dejstev, za katere stranke menijo, da so pomembne oz.relevantne.

Na vseh slovenskih sodiščih se na dan opravi približno 100 kazenskih glavnih obravnav (vir: spletna stran sodišča), kar terjaja angažiranost zapisnikarjev 800 ur na dan. Zaradi prepisovanja zvočnih zapisov pa lahko temu času pribijemo še najmanj dve uri na dan, kar pomeni angažiranost zapisnikarjev 1000 ur na razpravni dan. Zaradi nepotrebne pisanja pisnega zapisnika, glavne obravnave po mnenju predlagatelja trajajo v povprečju 30% dlje, kot če bi se

glavne obravnave v celoti snemale in se ne bi vodil pisni zapisnik (povsem je to očitno, ko sodnik prebira dokazne listine iz kazenskega spisa, nato pa z narekom v pisni zapisnik povzema prebrano iz listin). To pomeni 240 ur nepotrebne administriranja sodnikov in podaljševanje že tako dolgotrajnih sodnih postopkov.

Predlagana ureditev bi pomenila, da pisnega dela zapisnika glavne obravnave ni. Obravnava se v celoti zvočno snema. Odločitev o tem, ali se bo obravnava snemala ali ne, ni več v rokah predsednika senata oziroma razpravljajočega sodnika. Zvočni zapis glavne obravnave se ne prepisuje, razen na podlagi utemeljene vloge stranke (utemeljeni razlagi so predvsem pripor, kjer strankam ni omogočeno poslušanje posnetka preko internetne povezave, ali poslušanje cd-ja). Zvočni zapis glavne obravnave je dostopen strankam preko internetne strani sodišča z posebnim elektronskim geslom, ki ga stranke prejmejo zapisanega na vabilu za glavno obravnavo. Stranke lahko zahtevajo zapis na nosilcu podatkov (cd-ju), strošek katerega nosijo same.

Namen je pospešitev kazenskih postopkov, saj se na ta način 30% skrajšajo glavne obravnave, dobeseden zapis dogajanja na glavni obravnavi, kar preprečuje nepotrebno pritoževanje strank v postopku, predvsem pa zmanjšanje stroškov poslovanja sodišča. Po predlagani ureditvi torej prihranimo 1000 ur administratorok dnevno, kar na letnem nivoju pomeni približno 150.000 ur letno (predlagatelj je vzel v ta izračun le 15 razpravnih dni mesečno in 10 mesecev na leto), prihranimo pa tudi 30.000 ur sodnikov.

S tem je predlagana sprememba utemeljena. Uresničitev navedene spremembe nima negativnih finančnih posledic na proračun, ampak samo pozitivne.

K 35. členu

Dopolnitev poduka oškodovancu je potrebna glede na novo rešitev, v skladu s katero mora oškodovanec, ki je umaknil predlog za pregon po začetku glavne obravnave, nositi stroške kazenskega postopka (6. člen novele).

Dopolnitev poduka se sicer nanaša na čas tik pred začetkom glavne obravnave, ki se formalno začne s predstavitvijo obtožnice – prvi odstavek 321. člena Zakona o kazenskem postopku. Tik pred začetkom glavne obravnave predsednik senata poduči oškodovanca, ki lahko nemudoma umakne predlog brez stroškovnih posledic.

Podrobnejša obrazložitev poduka je podana v obrazložitvi 22. člena novele.

K 36. členu

S predlagano spremembo se glede odločanja o priporu po potrditvi ali spremembi sodbe uveljavlja načeloma enaka ureditev, kot po sedmem odstavku 392. člena Zakona o kazenskem postopku velja v primeru razveljavitve sodbe sodišča prve stopnje. Če je obtoženec že v priporu, preizkusi sodišče druge stopnje, ali so še dani razlogi za pripor in s sklepom ugotovi, da so razlogi za pripor še podani ali pa pripor odpravi. Glede na tako rešitev ni potrebna posebna določba o podaljševanju pripora, ki (z izjemo primera, ko sodišče odloča po opravljeni obravnavi) praviloma tudi procesno ni izvedljiva na enak način, kot velja po določbah 361. člena Zakona o kazenskem postopku. Po navedeni določbi se namreč vedno odloča neposredno ob izreku sodbe in ob navzočnosti državnega tožilca kot možnega predlagatelja podaljšanja pripora, pri sodišču druge stopnje pa lahko tudi po seji in brez navzočnosti strank.

Dodatno je zato v predlaganem četrtem odstavku 394. člena urejen le položaj, ko je zaradi odločitve sodišča za potrditev ali spremembo sodbe (ki glede na možno pritožbo po 398. členu Zakona o kazenskem postopku še ni nujno pravnomočna) potrebna odreditev pripora. V takem primeru se smiselno uporabi enaka ureditev kot velja po četrtem, petem in šestem odstavku 361. člena Zakona o kazenskem postopku.

K 37. členu

Sprememba je potrebna zaradi nove ureditve snemanja glavnih obravnav.

K 38. členu

Z novelo ZKP-K se je spremenil začetek glavne obravnave (namesto z branjem obtožnice ali zasebne tožbe se glavna obravnava začne s predstavitvijo obtožnice ali zasebne tožbe – 321. člen Zakona o kazenskem postopku). Do spremembe je prišlo, ker je bilo branje celotne obtožnice v praksi precej zamudno, ob tem pa je bilo ocenjeno, da zgolj s predstavitvijo (namesto z dobesednim branjem) ne bodo prizadete pravice strank in zagovornika, niti ne bo prikrajšana navzoča javnost. Še toliko bolj (*a maiori ad minus*) to velja za začetek glavne obravnave v skrajšanem postopku pred okrajnim sodiščem (443. člen Zakona o kazenskem postopku). S spremembo se odpravlja nedoslednost.

K 39. členu

Sprememba je namenjena dolgoročnemu skrajševanju kazenskih postopkov, ne da bi hkrati otežili položaj obdolženca, saj slednjemu še vedno ostaja na voljo ugovor zoper kaznovalni nalog, kolikor se z njim ne strinja. Poleg tega se ne spreminja kazen (v tem primeru pogojna obsodba), ki jo državni tožilec lahko predlaga sodišču v okviru kaznovalnega naloga. Dopušča se zgolj možnost določitve dodatnega pogoja povrnitve premoženjske koristi oziroma škode, ki jo je obdolženec pridobil oziroma povzročil s kaznivim dejanjem (tretji odstavek 57. člena KZ-1). Tudi v primeru (pričakovanega) premoženjskopopravnega zahtevka, ki se sicer lahko obravnava v kazenskem postopku (prvi odstavek 100. člena Zakona o kazenskem postopku), bo torej mogoče predlagati postopek kaznovalnega naloga.

K 40. členu

Veljavna ureditev kaznovalnega naloga dopušča, da obdolženec umakne ugovor zoper kaznovalni nalog, vse dokler ni določena glavna obravnava. Zaradi morebitnih nejasnosti, ki bi se lahko pojavili v praksi glede tega, kdaj točno je "določena glavna obravnava" (tega pojma namreč Zakon o kazenskem postopku časovno ali kako drugače ne definira) ter morebitnih procesnih težav, ki bi se lahko pojavile ob tako poznem umiku ugovora (zlasti glede načina ponovne uveljavitve razveljavljene sodbe o kaznovalnem nalogu) je predvidena sprememba, v skladu s katero bo obdolženec lahko umaknil ugovor do izdaje sklepa o razveljavitvi sodbe o kaznovalnem nalogu.

Vendarle pa si obdolženec lahko premisli tudi kasneje in v soglasju z državnim tožilcem z uporabo drugega instituta doseže podoben učinek kot s sodbo o kaznovalnem nalogu (npr. s sporazumom o priznanju krivde).

K 41. členu

Predlagan je redakcijski popravek v veljavnem zakonu glede na pomen pojma "policija" v 144. členu Zakona o kazenskem postopku, zastarelo izrazoslovje se popravi.

K 42. členu

Predlagano je črtanje določbe, v skladu s katero je potrebno pred izdajo odločbe o izbrisu obsodbe (gre za t.im zakonsko rehabilitacijo) opraviti potrebne poizvedbe oziroma zbrati podatke o morebitnih "odprtih" kazenskih postopkih za kazniva dejanja, ki bi jih obsojenec storil pred pretekom roka, predpisanega za izbris obsodbe. Navedena določba je sporna iz več razlogov.

Izbris obsodbe je sistemsko urejen v KZ-1. Posledično torej ni povsem jasno razmerje sporne določbe, ki naj bi se črtala, do rokov za izbris obsodbe, kot jih določa četrti odstavek 82. člena KZ-1. KZ-1 namreč dopušča zgolj eno izjemo od izbrisa, in sicer to, da obsojenec v določenem roku stori novo kaznivo dejanje (tretji odstavek 82. člena). Kolikor "odprt" kazenski postopek zadosti navedeni izjemi, je to sporno z vidika domneve nedolžnosti (27. člen Ustave), kar je zlasti očitno v primerih, ko je oseba v tem postopku na koncu pravnomočno oproščena. Poleg tega upoštevanje "odprtih" kazenskih postopkov lahko vodi k neenakemu obravnavanju (22. člen Ustave) in je posledično sporno z vidika določnosti in predvidljivosti posameznikovih pravic (načelo pravne države iz 2. člena Ustave), saj glede na različne procesne situacije ni mogoče zagotoviti enakega položaja oseb, ki bi bili sicer pod enakimi pogoji upravičeni do izbrisa. Nenazadnje preverjanje stanja "odprtih" kazenskih postopkov terja določeno administriranje, ki sedaj ne bo več potrebno.

K 43. členu

S predlagano dopolnitvijo 514. člena se upošteva novejši razvoj slovenske zakonodaje. Tako npr. sodelovanje v kazenskih zadevah med pristojnimi organi Republike Slovenije in drugih držav članic Evropske unije ureja Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 102/07, 9/11 – ZP-1G; ZSKZDČEU). Pravne podlage za mednarodno kazenskopravno pomoč bodo torej po predlaganih določbah v sistemskem zakonu (Zakon o kazenskem postopku) naslednje: določbe samega Zakona o kazenskem postopku kot sistema zakona, določbe obvezujočih mednarodnih pogodb in določbe drugih zakonov.

K 44. členu

Gre za redakcijski popravek, ki je potreben zaradi dosledne izpeljave določb, na podlagi katerih so državna tožilstva poleg sodišč organi, ki se jim lahko pošiljajo prošnje za pravno pomoč. 516. člen Zakona o kazenskem postopku je namreč razširil pristojnosti za izvajanje mednarodne pravne pomoči na državna tožilstva, zaradi česar je potrebna tudi sprememba 515. člena Zakona o kazenskem postopku.

K 45. členu

Sedanje besedilo onemogoča priznanje sodbe tujega kazenskega sodišča, s katero je izrečen drug ukrep kot odvzem prostosti. S tem je izključeno priznavanje ukrepov, ki jih izreče kazensko sodišče po končanem kazenskem postopku in se nanašajo na drugačne sankcije, kot npr. prepoved opravljanja poklica, obvezno zdravljenje na prostosti itd.

K 46. členu

519. člen ZKP ureja institut odstopa oziroma prevzema kazenskega pregona. V večini primerov odstopov kazenskih pregonov iz Republike Slovenije v tujino so podane okoliščine, da je

storilec kaznivega dejanja tuj državljan, ki ni na ozemlju Republike Slovenije, temveč se je vrnil v državo stalnega prebivališča. V primeru, da je tujec prijet na ozemlju Republike Slovenije in da je bilo kaznivo dejanje storjeno na ozemlju RS, so podani pogoji za izvedbo postopka v RS. Poleg tega sedanja ureditev postavlja nesorazmerno kratek rok pristojnim organom tuje države za odločitev o tem, ali bodo prevzeli kazenski pregon, ki nima podlage v nobenem mednarodnem instrumentu. Dokončna odločitev o prevzemu pregona pa je z vidika tujih organov - podobno kot to velja za slovenska tožilstva - odvisna od preučitve celotnega spisa v zadevi, kar pomeni, da je 15 dnevni rok neustrezen.

K 47. členu

Predlagan je redakcijski popravek v veljavnem zakonu, zastarelo izrazoslovje se popravi. Izraz "organ za notranje zadeve" se nadomesti z izrazom "ministrstvo, pristojno za notranje zadeve", saj gre za ugotavljanje začasnega oziroma stalnega prebivališča tujca.

Predlagan je tudi manjši slovnični popravek določbe.

K 48. členu

Z novelo ZKP-K je bil postopek poenostavljene izročitve spremenjen na način, da je bila odpravljena odločitev ministra v tem postopku. Dokončna odločitev je v pristojnosti preiskovalnega sodnika (oziroma na podlagi pritožbe v pristojnosti senata), zaradi česar je v 529a. členu Zakona o kazenskem postopku potrebno odpraviti možnost preklica soglasja do odločitve ministra. Gre za redakcijski popravek oziroma dosledno uskladitev člena.

Z novelo ZKP-K je bila v besedilo četrtega in petega odstavka 529.a člena pomotoma vključena tudi 13. točka (torej ugotavljanje utemeljenosti suma). Predlagana sta redakcijska popravka omenjenih določb, t.j. črtanje omenjene točke.

Glede na to, da gre za poenostavljen postopek, ki se lahko izvaja tudi samo na podlagi podatkov, navedenih v razpisani mednarodni tiralici ter s soglasjem osebe, ki naj se izroči, se v postopku ne ugotavlja utemeljenosti suma, da je bilo dejanje storjeno, kar se sicer ugotavlja na podlagi celotne izročitvene dokumentacije v rednem postopku izročitve. Ureditev poenostavljenega postopka izročitve brez ugotavljanja utemeljenosti suma, da je bilo dejanje storjeno, pozna tudi notranjepravna ureditev Zvezne republike Avstrije, Švice, Republike Hrvaške in številnih drugih držav, izhaja pa tudi iz Tretjega dodatnega protokola k Evropski konvenciji o izročitvi, ki ga je podpisala Republika Slovenija (Strasbourg, 10. 11. 2010).

K 49. členu

Zakon o kazenskem postopku ne ureja sodelovanja z državami članicami EU, zaradi česar je potreben redakcijski popravek. Predlagan je tudi manjši slovnični popravek določbe.

K 50. členu

Prehodna določba je posledica novih stroškov kazenskega postopka, ki jih uvaja 5. člen novele (gre za stroške zasega, odvzema, hrambe, prodaje oziroma uničenja predmetov). Nove določbe se uporabljajo v postopkih, v katerih se bodo naštetja dejanja zgodila po uveljavitvi zakona. Tako izbran časovni prehod zagotavlja legitimnost nastale obveznosti plačila stroškov.

K 51. členu

Prehodna določba je potrebna zaradi novosti, po kateri mora oškodovanec plačati stroške kazenskega postopka, če predlog za pregon umakne po začetku glavne obravnave. Te določbe se bodo uporabljale v postopkih, v katerih se bo glavna obravnava začela po uveljavitvi zakona (na ta način bo mogoč enostaven prehod na novo ureditev).

K 52. in 53. členu

Prehodni določbi sta potrebni zaradi sprememb 162. člena Zakona o kazenskem postopku. Z novelo ZKP-K (Uradni list RS, št. 91/11) je bilo namreč predvideno, da "povračilo stroškov odloženega preгона" določi generalni državni tožilec s splošnimi navodili (šesti odstavek 162. člena ZKP). Predlagano je črtanja citiranega dela določbe, zato je potrebno na novo urediti uskladitev Splošnega navodila za enotno uporabo določb 162. člena Zakona o kazenskem postopku o odložitvi kazenskega preгона (Uradni list RS, št. 24/2011).

Nekoliko drugačno uskladitev (ki je vključevala tudi urejanje "povračila stroškov odloženega preгона") je predvidela že novela ZKP-K, vendar pa omenjeno splošno navodilo v vmesnem času še ni bilo spremenjeno. Zato je predvideno črtanje prehodne določbe ZKP-K (prvega odstavka 112. člena), ki takšno uskladitev predvideva, hkrati pa nova prehodna določba predvideva uskladitev omenjenega splošnega navodila v skladu s spremenjeno določbo 162. člena Zakona o kazenskem postopku.

K 54. členu

Predlagan je daljši šestdesetdnevni rok za uveljavitev zakona. Upoštevajoč prehodne določbe, zlasti pa nove stroške kazenskega postopka, spremembe odgovornosti oškodovanca, v primeru, ko umakne predlog za pregon po začetku glavne obravnave ter novosti pri jemanju brisa ustne sluznice, gre za tako pomembne spremembe, da upravičujejo daljšo pripravo na njihovo uveljavitev.

Predviden je tudi šest mesečni rok za uveljavitev sprememb, ki zadevajo snemanje glavnih obravnav. Rok je potreben zaradi priprave na organizacijske spremembe v notranjem poslovanju sodišč prve in druge stopnje.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP, Uradni list RS, št. 32/12 - uradno prečiščeno besedilo)

25. člen

(1) Na prvi stopnji:

1) sodijo okrožna sodišča o kaznivih dejanjih, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora petnajstih ali več let, v senatih, ki jih sestavljajo dva sodnika in trije sodniki porotniki, o kaznivih dejanjih, za katera je predpisana milejša kazen in o kaznivih dejanjih zoper čast in dobro ime, storjenih s tiskom, po radiu, televiziji ali z drugim sredstvom javnega obveščanja, pa v senatih, ki jih sestavljajo en sodnik in dva sodnika porotnika;

1.a) sodi sodnik posameznik pri okrožnem sodišču o kaznivih dejanjih iz prejšnje točke v primeru iz 2. točke drugega odstavka 285.f člena tega zakona;

2) sodi sodnik posameznik pri okrajnem sodišču o kaznivih dejanjih, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali kazen zapora do treh let;

3) je sodnik posameznik pri okrajnem sodišču v postopku o izrednih pravnih sredstvih ter v posebnih postopkih pristojen tudi za naslednja procesna dejanja, za katera je sicer po določbah tega zakona pristojen predsednik senata ali senat iz šestega odstavka tega člena:

a) da odloči o zahtevi za obnovo kazenskega postopka (prvi odstavek 412. člena);

b) (črtana);

c) da zavrže zahtevo za varstvo zakonitosti (drugi odstavek 422. člena);

č) da odloči o spremembi varnostnih ukrepov (drugi odstavek 496. člena);

d) da odloči o preklicu pogojne obsodbe (tretji in četrti odstavek 506. člena);

e) da odloči o izbrisu obsodbe (peti odstavek 511. člena);

f) da odloči o prenehanju varnostnih ukrepov (četrti odstavek 513. člena).

(2) Na drugi stopnji sodijo višja sodišča v senatih, ki jih sestavljajo trije sodniki.

(3) Na tretji stopnji sodi vrhovno sodišče v senatu, ki ga sestavlja pet sodnikov.

(4) Dejanja v preiskavi opravlja preiskovalni sodnik okrožnega sodišča, preiskovalna dejanja v postopku pred okrajnim sodiščem pa opravlja sodnik posameznik tega sodišča.

(5) Predsednik sodišča in predsednik senata odločata v primerih, ki so določeni v tem zakonu. Predsednik sodišča lahko z letnim razporedom pooblasti drugega sodnika tega sodišča za odločanje o zadevah določene vrste, za katere je pristojen po tem zakonu.

(6) V senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki, odločajo okrožna sodišča o pritožbah zoper sklepe preiskovalnega sodnika okrožnega in sodnika posameznika okrajnega sodišča, kadar opravlja preiskovalna dejanja in zoper druge sklepe, če je tako določeno v tem zakonu, odločajo na prvi stopnji zunaj glavne obravnave, izvajajo postopek in izdajajo sodbe po določbah 517. člena tega zakona ter dajejo predloge v primerih, ki so določeni v tem ali v kakšnem drugem zakonu.

(7) O zahtevi za varstvo zakonitosti odloča vrhovno sodišče v senatu, ki ga sestavlja pet sodnikov, če pa je zahteva vložena zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena, pa odloča o tem senat, ki ga sestavlja sedem sodnikov. O zahtevi za varstvo zakonitosti zoper pravnomočno odločbo o priporu iz četrtega odstavka 420. člena tega zakona odloča vrhovno sodišče v senatu treh sodnikov, razen če je bil pripor podaljšan s sklepom senata vrhovnega sodišča (drugi

odstavek 205. člena). V tem primeru o zahtevi za varstvo zakonitosti odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov.

44. člen

(1) Določbe o izločitvi sodnikov in sodnikov porotnikov se uporabljajo smiselno tudi za državne tožilce in osebe ki so po zakonu o državnem tožilstvu upravičene zastopati državnega tožilca v postopku, zapisnikarje, tolmače in strokovnjake in pa izvedence, če ni zanje določeno kaj drugega (251. člen). Izločitve državnega tožilca ni mogoče zahtevati iz razloga po 6. točki prvega odstavka ali 2. točki drugega odstavka 39. člena tega zakona.

(2) O izločitvi državnega tožilca odloči vodja državnega tožilstva. O izločitvi vodje državnega tožilstva odloči generalni državni tožilec. O izločitvi generalnega državnega tožilca odloči minister, pristojen za pravosodje.

(3) O izločitvi zapisnikarjev, tolmačev, strokovnjakov in izvedencev odloča senat, predsednik senata ali sodnik.

(4) Kadar opravljajo policisti preiskovalna dejanja na podlagi tega zakona, odloča o njihovi izločitvi preiskovalni sodnik. Če sodeluje pri njih zapisnikar, pa odloča o njegovi izločitvi uradna oseba, ki opravlja dejanja.

59. člen

(1) Oškodovanec in zasebni tožilec imata pravico opozoriti med preiskavo na vsa dejstva in predlagati dokaze, ki so pomembni za to, da se ugotovi kaznivo dejanje, izsledi storilec kaznivega dejanja in ugotovijo njuni premoženjskopravni zahtevki.

(2) Na glavni obravnavi imata pravico predlagati dokaze, postavljati obdolžencu, pričam in izvedencem vprašanja, dajati pripombe in pojasnila glede njihovih izpovedb ter dajati druge izjave in postavljati druge predloge.

(3) Oškodovanec, oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec imajo pravico pregledovati spise in si ogledati dokazne predmete. Oškodovancu pa se sme odreči pregled spisov, dokler ni zaslišan kot priča.

(4) Preiskovalni sodnik in predsednik senata morata seznaniti oškodovanca in zasebnega tožilca s pravicami, ki jih imata po prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena.

70. člen

(1) Če je obdolženec nem, gluhi ali sicer nezmožen, da se sam uspešno brani, ali če teče zoper njega kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, za katero je v zakonu predpisana kazen tridesetih let zapor ali če je po 157. členu tega zakona priveden k preiskovalnemu sodniku, mora imeti zagovornika že pri prvem zaslišanju.

(2) Obdolženec mora imeti zagovornika pri postopku po 204.a členu tega zakona in ves čas, dokler traja zoper njega odrejeni pripor.

(3) Obdolženec mora imeti zagovornika ob vročitvi obtožnice, če gre za kaznivo dejanje, za katerega je v zakonu predpisana kazen osmih let zapor ali hujša kazen in v drugih primerih, določenih v tem zakonu.

(4) Če si obdolženec v primerih obvezne obrambe iz prejšnjih odstavkov ne vzame zagovornika sam, mu ga predsednik sodišča postavi po uradni dolžnosti za nadaljnji potek kazenskega postopka do pravomočnosti sodbe; če pa mu je bila izrečena kazen zapora tridesetih let ali če je nem, gluh ali sicer nezmožen, da se sam uspešno brani - tudi za postopek z izrednimi pravnimi sredstvi. Če se obdolžencu po uradni dolžnosti postavi zagovornik po vložitvi obtožnice, se mu to sporoči takrat, ko se mu vroči obtožnica. Če ostane obdolženec v primeru obvezne obrambe v postopku brez zagovornika, sam pa si ne vzame drugega zagovornika, mu ga predsednik sodišča, pred katerim teče postopek, postavi po uradni dolžnosti.

(5) Za zagovornika se lahko postavi samo odvetnik.

85. člen

Za zapisnik o glavni obravnavi veljajo tudi določbe členov 314 do 317 tega zakona.

92. člen

(1) Stroški kazenskega postopka so izdatki, ki nastanejo v kazenskem postopku ali zaradi njega.

(2) Stroški kazenskega postopka so:

- 1) stroški za priče in za ogled ter nagrada in stroški za izvedence, tolmače in strokovnjake, stroški za vročanje pisanj po pravni ali fizični osebi, ki opravlja vročanje v kazenskem postopku;
- 2) vozni stroški za obdolženca;
- 3) izdatki za privedbo ali za spremljanje oseb tistega, ki mu je bila vzeta prostost;
- 4) vozni in potni stroški uradnih oseb;
- 5) stroški za zdravljenje obdolženca, dokler je v priporu in stroški poroda, razen če se ti stroški plačajo iz sredstev zdravstvenega zavarovanja;
- 6) sodna taksa;
- 7) nagrada in potrebni izdatki zagovornika, potrebni izdatki zasebnega tožilca in oškodovanca kot tožilca ter njunih zastopnikov in pa nagrada in potrebni izdatki njihovih pooblaščenecv;
- 8) potrebni izdatki oškodovanca in njegovega zakonskega zastopnika ter nagrada in potrebni izdatki njegovega pooblaščenca.

(3) Stroški iz 1., 2., 4. in 5. točke drugega odstavka tega člena ter potrebni izdatki in nagrada postavljenega zagovornika in postavljenega pooblaščenca oškodovanca ter oškodovanca kot tožilca, se v postopku zaradi kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, izplačajo naprej iz sredstev organa, ki vodi kazenski postopek, v zvezi s stroški iz 3. točke drugega odstavka tega člena pa mora organ, ki je izvršil privedbo, spremljanje ali vročanje, sodišču predložiti obračun stroškov, pozneje pa se vsi ti stroški izterjajo od tistih, ki so jih po določbah tega zakona dolžni poravnati. Organ, ki vodi kazenski postopek, mora vse stroške, ki so bili naprej izplačani oziroma za katere je bil sodišču predložen obračun stroškov, vpisati v seznam in seznam priložiti spisom.

(4) Stroški za prevajanje v slovenski, italijanski ali madžarski jezik, ki nastanejo z uporabo določb ustave in tega zakona o pravici pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti do uporabe svojega jezika, se ne zaračunajo tistim, ki so po določbah tega zakona dolžni povrniti stroške kazenskega postopka.

(5) Stroški za prevajanje se ne zaračunajo obdolžencu, če ne razume ali ne govori jezika, v katerem teče kazenski postopek.

96. člen

(1) Če se kazenski postopek ustavi ali če se izda sodba, s katero se obdolženec oprosti obtožbe ali se z njo obtožba zavrne, ali če se izda sklep s katerim se obtožnica zavrže, izreče sodišče v sklepu oziroma sodbi, da obremenjujejo stroški kazenskega postopka iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona ter potrebni izdatki obdolženca in potrebni izdatki in nagrada zagovornika proračun, razen v primerih, ki so navedeni v naslednjih odstavkih.

(2) Zasebni tožilec in oškodovanec kot tožilec morata povrniti stroške kazenskega postopka iz 1. do 6. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona, če se postopek konča s sodbo, s katero se obdolženec oprosti obtožbe ali s sodbo, s katero se obtožba zavrne oziroma iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena tega zakona, če se postopek konča s sklepom, s katerim se postopek ustavi ali obtožnica zavrže, in potrebne izdatke obdolženca ter potrebne izdatke in nagrado za njegovega zagovornika, razen če se postopek ustavi oziroma če se obtožba s sodbo zavrne zaradi obdolženčeve smrti, ali pa zaradi tega, ker je kazenski pregon zastaral zaradi zavlačevanja postopka, ki ga ni mogoče pripisati v krivdo zasebnemu tožilcu ali oškodovancu kot tožilcu, kot tudi v primeru iz drugega odstavka 63. člena tega zakona. V slednjem primeru obremenjujejo stroški zasebnega tožilca, oškodovanca kot tožilca in njunih pooblaščenecv proračun. Če se postopek ustavi zaradi umika obtožbe, se obdolženec in zasebni tožilec ali oškodovanec kot tožilec lahko poravnata o svojih medsebojnih stroških. Če je več zasebnih tožilcev oziroma oškodovancev kot tožilcev, plačajo stroške vsi nerazdelno.

(3) Oškodovancu kot tožilcu se smejo naložiti v plačilo samo tisti stroški, ki so nastali po tem, ko je prevzel pregon od državnega tožilca, do tedaj nastali stroški pa obremenijo proračun.

(4) Če sodišče zavrže obtožnico zaradi nepristojnosti, izda odločbo o stroških pristojno sodišče.

117. člen

(1) Pisanja se vročajo praviloma po pošti, po varni elektronski poti ali po pravni ali fizični osebi, ki opravlja vročanje v kazenskem postopku. Vročajo se lahko tudi po sodnem osebju po pooblastilu predsednika sodišča ali po uradni osebi organa, ki je odredil vročanje, neposredno pri tem organu.

(2) Obdolženec, priča, zasebni tožilec, oškodovanec kot tožilec in oškodovanec lahko sodišču sporoči, da želi vročitev pisanj po elektronski poti v varen poštni predal, katerega naslov navede v vlogi ali na naroku in je enakovreden naslovu prebivališča. Če navedene osebe pošljejo vlogo v elektronski obliki po varni elektronski poti, se šteje, da želijo vročanje po varni elektronski poti, dokler ne sporočijo drugače. Če sodišče ugotovi, da vročitev v varen poštni predal ni mogoča, vroči pisanje na drug način v skladu s prejšnjim odstavkom in navede razlog za tako vročitev.

(3) Državnemu tožilcu in drugim državnim organom, odvetnikom, sodnim izvedencem, sodnim cenilcem, sodnim tolmačem in drugim osebam oziroma organom, pri katerih se zaradi njihove narave dela lahko domneva večja zanesljivost, se pisanja vročajo po elektronski poti v varen poštni predal, če je tako vročanje mogoče in če drug način vročanja iz prvega odstavka tega člena ni primernejši.

(4) Minister, pristojen za pravosodje, določi pravila za delovanje pravnih in fizičnih oseb, ki opravljajo vročanje v kazenskem postopku, ter vsebino sporočil pri vročanju in vročilnic v kazenskem postopku.

(5) Minister, pristojen za pravosodje, predpiše, kaj je varna elektronska pot, katere pisanja se pošiljajo in vročajo po varni elektronski poti, kaj je varen poštni predal, pogoje, obliko in način vročanja po varni elektronski poti ter organizacijo in delovanje informacijskega sistema sodišča v kazenskem postopku.

(6) Vabilo na glavno obravnavo in druga vabila sodišče ustno naznani osebi, kadar je ta pred njim, in jo pri tem pouči o posledicah, če ne bi prišla. Na ta način opravljeno vabilo se zaznamuje v zapisniku, ki ga povabljeni podpiše, razen če je to že zapisano v zapisniku o glavni obravnavi. Šteje se, da je vabilo s tem veljavno vročeno.

127. člen

(1) Vabila in odločbe, ki se izdajajo do konca glavne obravnave za osebe, ki sodelujejo v postopku, razen za obdolženca, se smejo izročiti udeležencu v postopku, ki je pripravljen vročiti jih tistemu, kateremu so namenjene, če organ meni, da jih bo na ta način zanesljivo dobil.

(2) Vabilo na glavno obravnavo ali kakšno drugo vabilo ter odločba o preložitvi glavne obravnave ali drugih napovedanih dejanj se lahko sporoči osebam iz prejšnjega odstavka tudi s telekomunikacijskimi sredstvi, če se da po okoliščinah sklepati, da bo na ta način opravljeno sporočilo dobil tisti, kateremu je namenjeno.

(3) O tem, da je bilo vabilo sporočeno oziroma odločba izročena na način iz prejšnjih odstavkov, se napravi na spisu uradni zaznamek.

(4) Proti tistemu, ki je bil obveščen oziroma ki mu je bila odločba poslana po prvem ali drugem odstavku tega člena, nastopijo škodljive posledice, ki so predpisane za zamudo, samo, če se ugotovi, da je pravočasno dobil vabilo oziroma odločbo in da je bil poučen o posledicah zamude.

129. člen

(1) Sodba postane pravnomočna, če se ne more izpodbijati s pritožbo. Če je bila zoper sodbo vložena pritožba, nastopi pravnomočnost z dnem, ko sodišče prve stopnje prejme spise z overjenimi prepisi sodbe sodišča druge stopnje. Če je sodišče druge stopnje odločitev o pritožbi, sprejeto po opravljeni obravnavi ali seji senata, o kateri so bili v redu obveščeni tožilec, obdolženec in zagovornik, razglasilo, nastopi pravnomočnost z dnem razglasitve sodbe.

(2) Pravnomočna sodba se izvrši, ko je vročena in ko za njeno izvršitev ni zakonskih ovir. Če ni vložena pritožba ali so se stranke pritožbi odpovedale ali jo umaknile, je sodba izvršljiva, ko poteče rok za pritožbo, oziroma od dneva, ko so se stranke odpovedale pritožbi ali vloženo pritožbo umaknile.

(3) Če sodišče, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji, ni pristojno za njeno izvršitev, pošlje overjen prepis sodbe s potrdilom o izvršljivosti organu, ki je pristojen za izvršitev.

(4) Če je vojaška oseba ali vojaški obveznik obsojen na kazen zapora, pa še ni odslužil vojaškega roka, pošlje sodišče overjen predpis pravnomočne sodbe upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve.

129.a člen

(1) O predlogu za izvršitev kazni zapora tako, da obsojenec med prestajanjem kazni v določenih dnevih prebiva doma, nadomestitvi kazni zapora s hišnim zaporom, nadomestitvi kazni zapora ali denarne kazni z delom v splošno korist in o izvršitvi denarne kazni s plačilom v obrokih, odloči s sklepom predsednik senata oziroma sodnik posameznik sodišča, ki je izdalo sodbo na prvi stopnji.

(2) Predlog iz prejšnjega odstavka lahko v petnajstih dneh po pravnomočnosti sodbe vloži obsojenec, njegov zagovornik ali oseba iz drugega odstavka 367. člena tega zakona (predlagatelj).

(3) Sodnik zavrže predlog, če je prepozen, nedovoljen ali če so v predlogu navedeni razlogi očitno neutemeljeni, sicer pa odredi, da se raziščejo dejstva in preskrbijo dokazi, na katere se sklicuje predlog, po potrebi pa sme razpisati narok. Če obsojenec na narok ne pride se šteje, da je predlog umaknil.

(4) Zoper sklep o predlogu iz prvega odstavka tega člena se lahko pritoži predlagatelj in državni tožilec.

(5) Določbe prejšnjih odstavkov tega člena se smiselno uporabljajo tudi za odločanje o izvršitvi kazni zaradi kršitve pravil hišnega zapora ali zaradi kršitve obveznosti iz dela v splošno korist in za odločanje o načinu izvrševanja hišnega zapora in dela v splošno korist.

(6) O odreditvi takojšnjega plačila denarne kazni zaradi zamude s plačilom posameznega obroka odloči s sklepom, o spremembi denarne kazni, ki se ne da niti prisilno izterjati v kazen zapora, pa odloči s sodbo predsednik senata oziroma sodnik posameznik sodišča, ki je na prvi stopnji izreklo denarno kazen.

143.a člen

(1) Vsak posameznik ali pravna oseba, ki zaradi obveznosti ali pravice, določene z zakonom, ali če je to nujno potrebno zaradi zaposlitve, potrebuje dokazilo, da ni v kazenskem postopku za kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, ima pravico, da brezplačno pridobi potrdilo od sodišča, ali je zabeležen podatek o kazenskem postopku glede njega.

(2) Potrdilo iz prejšnjega odstavka mora ne glede na določbe tega zakona o krajevni pristojnosti izdati vsako sodišče prve stopnje s splošno pristojnostjo v Republiki Sloveniji, tako, da iz informacijskega sistema za spremljanje kazenskih postopkov v Republiki Sloveniji ali druge dokumentacije sodstva izpiše, da posameznik ali pravna oseba nista v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti oziroma izpiše, da sta v kazenskem postopku. V potrdilu, da je posameznik ali pravna oseba v kazenskem postopku, se navede določeno kaznivo dejanje le, če njegovo navedbo ali navedbo vrste kaznivega dejanja zahteva drug zakon, drugače se navede le, da gre za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti.

(3) Posameznik se za potrebe pridobitve potrdila iz prvega odstavka tega člena osebno izkaže s svojim veljavnim osebnim dokumentom, iz katerega je mogoče nedvoumno ugotoviti njegovo istovetnost, za pravno osebo pa pridobi potrdilo njen zakoniti zastopnik, ki se osebno izkaže z ustrežno listino o zakonitem zastopanju ter z njegovim veljavnim osebnim dokumentom, iz katerega je mogoče nedvoumno ugotoviti njegovo istovetnost.

(4) Posamezniki ali pravne osebe prevzamejo potrdilo osebno, s ponovnim ugotavljanjem istovetnosti po pravilih iz prejšnjega odstavka. Posamezniki in pravne osebe lahko prejmejo po dogovoru potrdilo tudi kot priporočeno pošto pošiljko. Sodišče mora ob vsaki izdaji potrdila zabeležiti pravno podlago, po kateri ga je izdalo, pisno izjavo posameznika ali zakonitega zastopnika, da potrebuje potrdilo in za kateri namen v skladu s prvim odstavkom tega člena ter preveriti v vlogi navedeno vrsto, številko in datum izdaje veljavnega osebnega dokumenta iz prejšnjega odstavka. Delodajalci in druge osebe lahko pridobijo potrdilo, ali je zoper njihovega delavca ali drugo osebo, s katero so ali bodo v pravnem razmerju, uveden kazenski postopek, le, če imajo za to izrecno pisno privolitev posameznika oziroma pravne osebe, na katero se ti podatki nanašajo, ali če je tako izrecno določeno v zakonu.

(5) Izjemoma, če je to nujno zaradi učinkovitega ali takojšnjega zavarovanja pravic ali uveljavljanja obveznosti posameznikov ali pravnih oseb, ki delujejo v drugih državah ali sodelujejo, hočejo sodelovati ali delajo za mednarodno organizacijo, lahko diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Slovenije ali diplomatsko-konzularna predstavništva, ki zastopajo Republiko Slovenijo, potrdilo pridobijo s smiselno uporabo določb prejšnjih odstavkov tega člena.

147. člen

(1) Ovadba se poda pristojnemu državnemu tožilcu pisno ali ustno.

(2) Če je ovadba ustna, je treba ovaditelja opozoriti na posledice krive ovadbe. O ustni ovadbi se napravi zapisnik, če je bila sporočena po telefonu pa uradni zaznamek.

(3) Če je ovadba podana sodišču, policiji ali nepristojnemu državnemu tožilcu, jo ta sprejme in takoj pošlje pristojnemu državnemu tožilcu.

149. člen

(1) Policisti imajo pravico napotiti osebe, ki jih najdejo na kraju storitve kaznivega dejanja ali osebe, ki imajo bivališče v tujini, k preiskovalnemu sodniku ali jih zadržati do njegovega prihoda, če bi mogle dati za kazenski postopek važne podatke in če je verjetno, da jih pozneje ne bi bilo mogoče zaslišati ali da bi bilo to zvezano s precejšnjim zavlačevanjem ali z drugimi težavami. Zadržanje takih oseb na kraju storitve kaznivega dejanja ne sme trajati več kot šest ur.

(2) Policija sme fotografirati tistega, za katerega so razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, vzeti tudi njegove prstne odtise in bris ustne sluznice. Če je to nujno, da se ugotovi njegova istovetnost, ali v drugih primerih, ko je to pomembno za uspešno izvedbo postopka, sme njegovo fotografijo tudi objaviti.

(3) Če je treba ugotoviti, čigavi so prstni odtisi ali biološke sledi na posameznih predmetih, sme policija jemati prstne odtise in brise ustne sluznice oseb, za katere je verjetno, da so utegnile priti v dotik z njimi.

149.a člen

(1) Če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je določena oseba izvršila, izvršuje ali pripravlja oziroma organizira izvršitev katerega izmed kaznivih dejanj, navedenih v četrtem odstavku tega člena, pri tem pa je mogoče utemeljeno sklepati, da policisti z drugimi ukrepi tega dejanja ne morejo odkriti, preprečiti ali dokazati oziroma bi bilo to povezano z nesorazmernimi težavami, se lahko zoper to osebo odredi tajno opazovanje.

(2) Izjemoma se lahko tajno opazovanje odredi tudi zoper osebo, ki ni osumljenec, če je mogoče utemeljeno sklepati, da bi opazovanje te osebe privedlo do identifikacije osumljenca iz prejšnjega odstavka, katerega osebni podatki niso znani, do prebivališča ali lokacije, kjer se nahaja osumljenec iz prejšnjega odstavka, oziroma do prebivališča ali lokacije, kjer se nahaja oseba, zoper katero je bil odrejen pripor, hišni pripor, tiralica ali odredba za privedbo, pa je pobegnila ali se skriva, in policisti z drugimi ukrepi teh podatkov ne morejo pridobiti oziroma bi bilo to povezano z nesorazmernimi težavami.

(3) Tajno opazovanje se izvaja z neprekinjenim ali ponavljajočim opazovanjem ali sledenjem z uporabo tehničnih naprav za ugotavljanje položaja in gibanja ter tehničnih naprav za prenos in snemanje glasu, fotografiranjem ter video-snemanjem, in je osredotočeno na spremljanje položaja, gibanja ter aktivnosti osebe iz prejšnjih odstavkov. Tajno opazovanje se sme izvajati na javnih ter javno dostopnih odprtih in zaprtih prostorih ter krajih in prostorih, ki so vidni z javno dostopnega kraja oziroma prostora. Pod pogoji iz tega člena se sme tajno opazovanje izvajati tudi v zasebnih prostorih, če v to privoli imetnik prostora.

(4) Kazniva dejanja, v zvezi s katerimi se lahko odredi ukrep tajnega opazovanja, so:

1) kazniva dejanja, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora petih ali več let;

2) kazniva dejanja iz 2. točke drugega odstavka 150. člena tega zakona in kazniva dejanja protipravnega odvzema prostosti po 133. členu, grožnje po 135. členu, goljufije po 211. členu, prikrivanja po 217. členu, izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti po 236. členu, zlorabe notranje informacije po 238. členu, ponarejanja in uporabe ponarejenih vrednotnic ali vrednostnih papirjev po 244. členu, ponarejanja listin po 251. členu, posebnih primerov ponarejanja listin po 252. členu, zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu, izdaje tajnih podatkov po 260. členu, pomoči storilcu po storitvi kaznivega dejanja po 282. členu, povzročitve splošne nevarnosti po 314. členu, obremenjevanja in uničevanja okolja po 332. členu, onesnaženja morja in voda z ladij po 333. členu, onesnaženja pitne vode po 336. členu, ter onesnaženja živil ali krme po 337. členu Kazenskega zakonika.

(5) Ukrep tajnega opazovanja s pisno odredbo dovoli državni tožilec na pisni predlog policije, razen v primerih iz šestega odstavka tega člena, ko je potrebna odredba preiskovalnega sodnika.

(6) Ukrep tajnega opazovanja s pisno odredbo odredi preiskovalni sodnik na pisni predlog državnega tožilca v naslednjih primerih:

1) če se pri izvajanju ukrepa predvideva uporaba tehničnih naprav za prenos in snemanje glasu, pri čemer je ta ukrep dopustno odrediti zgolj za kazniva dejanja iz drugega odstavka 150. člena tega zakona;

2) če izvedba ukrepa zahteva namestitvev tehničnih naprav za ugotavljanje položaja in gibanja osumljenca s tajnim vstopom v vozilo ali drug zavarovan oziroma zaprt prostor ali predmet;

3) za uporabo ukrepa v zasebnih prostorih, če v to privoli imetnik prostora;

4) za izvajanje ukrepa zoper osebo, ki ni osumljenec (drugi odstavek tega člena).

(7) Predlog in odredba, ki postaneta sestavni del kazenskega spisa, morata vsebovati:

1) podatke, ki omogočajo določljivost osebe, zoper katero se predlaga oziroma odreja ukrep;

2) utemeljitev oziroma ugotovitev utemeljenih razlogov za sum;

3) v primeru iz drugega odstavka tega člena podatke, ki omogočajo določljivost osumljenca iz prvega odstavka tega člena, ter utemeljitev verjetnosti, da bi izvajanje ukrepa privedlo do identifikacije osumljenca, lokacije, kjer se nahaja, oziroma njegovega prebivališča;

4) v primeru izvajanja ukrepa v zasebnih prostorih, če v to privoli imetnik prostora, pisno soglasje imetnika prostora;

5) način izvajanja ukrepa, njegov obseg in trajanje ter ostale pomembne okoliščine, ki narekujejo uporabo ukrepa;

6) utemeljitev oziroma ugotovitev neogibne potrebnosti uporabe ukrepa v razmerju do zbiranja dokazov na drug način.

(8) Izjemoma, če pisne odredbe ni mogoče pravočasno pridobiti in če obstaja nevarnost odlašanja, lahko v primeru iz petega odstavka tega člena na ustni predlog policije državni tožilec, v primeru iz šestega odstavka tega člena pa na ustni predlog državnega tožilca preiskovalni sodnik, dovoli začetek izvajanja ukrepa z ustno odredbo. O ustnem predlogu napravi organ, ki je izdal ustno odredbo, uradni zaznamek. Pisna odredba, ki mora vsebovati utemeljitev razloga za predčasno izvrševanje, mora biti izdana najkasneje v dvanajstih urah po izdaji ustne odredbe. Za predčasno izvrševanje mora obstajati utemeljen razlog, v nasprotnem primeru sodišče ne glede na siceršnjo upravičenost uporabe ukrepov vselej postopa po četrtem odstavku 154. člena tega zakona.

(9) Če pride oseba, zoper katero se ukrep izvaja, v stik z drugo neidentificirano osebo, za katero obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je vpletena v kriminalno dejavnost v zvezi s kaznivimi dejanji, zaradi katerih se izvaja ukrep, lahko policija to osebo tajno opazuje tudi brez odredbe iz petega ali šestega odstavka tega člena, če je to nujno potrebno za ugotovitev identitete te osebe ali pridobitev drugih podatkov, pomembnih za kazenski postopek. Policija mora za tako opazovanje pridobiti predhodno ustno dovoljenje državnega tožilca, razen, če tega ni mogoče pravočasno pridobiti in če obstaja nevarnost odlašanja. V tem primeru policija takoj, ko je mogoče in najpozneje v šestih urah od začetka izvajanja ukrepa, obvesti državnega tožilca, ki lahko prepove nadaljnje izvajanje ukrepa, če meni, da zanj ni utemeljenih razlogov. Ta ukrep sme trajati največ dvanajst ur od stika z osebo, zoper katero se ukrep izvaja. Policija pri izvajanju ukrepa iz tega odstavka ne sme uporabljati tehničnih naprav in sredstev iz 1. in 2. točke šestega odstavka tega člena, niti izvajati ukrepa v zasebnih prostorih. Policija takoj po prenehanju takšnega opazovanja napravi uradni zaznamek, ki ga brez odlašanja pošlje državnemu tožilcu, ki je izdal dovoljenje iz tega odstavka, in organu, ki je izdal prvotno odredbo za tajno opazovanje. Uradni zaznamek postane del kazenskega spisa.

(10) Izvajanje ukrepa lahko traja največ dva meseca, iz tehničnih razlogov pa se lahko njegovo trajanje s pisno odredbo podaljša vsakič za dva meseca. Skupno lahko ukrep traja:

1) v primeru iz šestega odstavka tega člena največ šest mesecev;

2) v primerih iz petega odstavka tega člena največ štiriindvajset mesecev, če gre za kazniva dejanja iz četrtega odstavka tega člena; in največ šestintrideset mesecev, če gre za kazniva dejanja iz drugega odstavka 151. člena tega zakona.

(11) Policija preneha z izvajanjem ukrepa takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil odrejen. O prenehanju brez odlašanja pisno obvesti organ, ki je ukrep odredil. Policija pošilja

organu, ki je ukrep odredil, mesečna poročila o poteku izvajanja ukrepa in pridobljenih podatkih. Organ, ki je ukrep odredil, lahko v vsakem trenutku na podlagi tega poročila ali po uradni dolžnosti, če oceni, da ni več razlogov za uporabo ukrepa, ali da se ta izvaja v nasprotju z njegovo odredbo, s pisno odredbo odredi, da se izvajanje ukrepa ustavi.

(12) Če se ukrep zoper isto osebo izvaja več kot šest mesecev, zakonitost in utemeljenost izvajanja ukrepa ob prvem podaljšanju nad šest mesecev, in nato vsakih nadaljnjih šest mesecev, preveri senat (šesti odstavek 25. člena). Organ, ki je izdal odredbo za podaljšanje, senatu pošlje celotno gradivo, ta pa odloči v roku treh dni. Če senat oceni, da ni razlogov za izvajanje ukrepa ali da niso izpolnjeni vsi zakonski pogoji, izda sklep, s katerim odredi prenehanje uporabe ukrepa. Zoper ta sklep ni pritožbe.

(13) Tajno opazovanje mora policija izvrševati na način, na katerega se v najmanjši možni meri posega v pravice oseb, ki niso osumljenci.

(14) Če gre za kazniva dejanja iz četrtega odstavka tega člena, za katera se storilec preganja na zasebno tožbo, lahko oškodovanec policiji oziroma državnemu tožilcu poda pobudo za vložitev pisnega predloga za dovolitev oziroma odreditev ukrepov iz prejšnjih odstavkov in se seznaniti s poročili o njihovem izvajanju in pridobljenimi podatki, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, ki je bilo podlaga za odreditev ukrepov.

160.b člen

(1) V zadevi, ki je predmet predkazenskega postopka, preiskave ali sodnega postopka v eni ali več državah, lahko policija pri izvajanju nalog in ukrepov v predkazenskem postopku in postopku preiskave, za katerih izvedbo je pristojna v skladu z določbami tega zakona, sodeluje s policijskimi delavci druge države na ozemlju ali izven ozemlja Republike Slovenije.

(2) Pri izvajanju nalog in ukrepov iz prejšnjega odstavka usmerja policijo državni tožilec v skladu s 160.a členom tega zakona in lahko pri tem ter pri izvrševanju drugih pooblastil v skladu z določbami tega zakona sodeluje z državnimi tožilci druge države na ozemlju ali izven ozemlja Republike Slovenije (skupna preiskovalna skupina).

(3) Naloge, ukrepi, usmerjanje in druga pooblastila iz prejšnjih odstavkov tega člena morajo biti izvedeni v skladu s sporazumom o ustanovitvi in delovanju skupne preiskovalne skupine na ozemlju Republike Slovenije ali druge države, ki ga na podlagi Okvirnega sklepa Sveta, z dne 13. 6. 2002, o skupnih preiskovalnih skupinah (Uradni list EU, št. L 162/1 z dne 20. 6. 2002) ali obstoječe mednarodne pogodbe z državo, ki ni članica Evropske unije, po pridobitvi mnenja generalnega direktorja policije za vsak primer posebej sklene generalni državni tožilec ali po njegovem pooblastilu njegov namestnik z državnim tožilstvom, sodiščem, policijo ali drugim pristojnim organom druge države. Sporazum se sklene na pobudo generalnega državnega tožilca, vodje okrožnega državnega tožilstva ali vodje skupine državnih tožilcev za posebne zadeve ali na pobudo pristojnega organa druge države.

(4) V sporazumu iz prejšnjega odstavka se določi, kateri organi sklepajo sporazum, v kateri zadevi bo delovala skupna preiskovalna skupina, namen delovanja skupine, državni tožilec iz Republike Slovenije, ki je njen vodja na ozemlju Republike Slovenije, ostali člani skupine ter trajanje delovanja skupine. O sklenjenem sporazumu mora generalni državni tožilec pisno obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(5) Policijski delavci, državni tožilci ali drugi pristojni organi druge države izvršujejo naloge, ukrepe, usmerjanje oziroma druga pooblastila iz prvega in drugega odstavka tega člena na

ozemlju Republike Slovenije samo v okviru skupne preiskovalne skupine v skladu z določbami sporazuma o ustanovitvi in delovanju skupne preiskovalne skupine iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Če tako določa sporazum o ustanovitvi in delovanju skupne preiskovalne skupine iz tretjega odstavka tega člena, v skupni preiskovalni skupini lahko sodelujejo tudi predstavniki pristojnih organov Evropske unije, kot na primer EUROPOL, EUROJUST in OLAF. Predstavniki pristojnih organov Evropske unije izvršujejo svoja pooblastila na ozemlju Republike Slovenije samo v okviru skupne preiskovalne skupine v skladu z določbami sporazuma iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Organizacijske enote policije in državna tožilstva v Republiki Sloveniji so dolžni nuditi skupni preiskovalni skupini vso potrebno pomoč.

(8) Ob zaključku dela skupne preiskovalne skupine njen vodja pisno poroča vsem njenim članom in generalnemu državnemu tožilcu.

(Opomba: prenehanje uporabe določb 160.b člena za področje mednarodnega sodelovanja z državami članicami EU)

162. člen

(1) Državni tožilec sme s soglasjem oškodovanca odložiti kazenski pregon za kaznivo dejanje, za katero je predpisana denarna kazen ali zapor do treh let in za kazniva dejanja iz drugega odstavka tega člena, če je osumljenec pripravljen ravnati po navodilih državnega tožilca in izpolniti določene naloge, s katerimi se zmanjšajo ali odpravijo škodljive posledice kaznivega dejanja. Te naloge so lahko:

- 1) odprava ali poravnava škode;
- 2) plačilo določenega prispevka v korist javne ustanove ali v dobrodelne namene ali v sklad za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj;
- 3) oprava kakšnega splošno koristnega dela;
- 4) poravnava preživninske obveznosti;
- 5) zdravljenje v ustreznem zdravstvenem zavodu;
- 6) obiskovanje ustrezne psihološke ali druge posvetovalnice;
- 7) upoštevanje prepovedi približevanja žrtvi, kakšni drugi osebi ali dostopa na posamezne kraje.

(2) Zaradi posebnih okoliščin je dopustno odložiti kazenski pregon tudi za kazniva dejanja omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu po prvem odstavku 187. člena, nasilja v družini po drugem in četrtem odstavku 191. člena, zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja po drugem odstavku 192. člena, velike tatvine po 1. točki prvega odstavka 205. člena, zatajitve po četrtem odstavku 208. člena, izsiljevanja po prvem in drugem odstavku 213. člena, poslovne goljufije po prvem odstavku 228. člena, poškodovanja tuje stvari po drugem odstavku 220. člena in zlorabe negotovinskega plačilnega sredstva po drugem odstavku 246. člena Kazenskega zakonika; če je ovadba podana zoper

mladoletnika pa tudi za druga kazniva dejanja, za katera je v Kazenskem zakoniku predpisana kazen zapora do petih let.

(3) Če državni tožilec določi nalogo odprave škode iz 1. točke ali nalogo iz 3. točke prvega odstavka tega člena, izvajanje dela pripravijo in vodijo centri za socialno delo ob sodelovanju državnega tožilca.

(4) Če osumljenec v roku, ki ga določi državni tožilec, izpolni nalogo in povrne stroške, se ovadba zavrže.

(5) V primeru zavrženja ovadbe iz prejšnjega odstavka, oškodovancu ne grede pravice iz drugega in četrtega odstavka 60. člena tega zakona. O izgubi teh pravic mora državni tožilec poučiti oškodovanca, preden da ta soglasje po prvem odstavku tega člena.

(6) S splošnimi navodili, ki jih izda generalni državni tožilec, se določijo povračilo stroškov odloženega pregona, način in roki izvršitve nalog iz prvega odstavka tega člena, nadzor nad izvajanjem ter podrobneje opredelijo posebne okoliščine iz drugega odstavka tega člena, ki vplivajo na odločitev državnega tožilca o odložitvi kazenskega pregona.

(7) Glede stroškov, ki nastanejo v postopku odločanja o odloženem pregonu in bremenijo državno tožilstvo, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o stroških kazenskega postopka. Stroški izvrševanja nalog iz prvega odstavka tega člena niso stroški kazenskega postopka.

184. člen

(1) Preiskovalni sodnik konča preiskavo, ko spozna, da je stanje stvari v preiskavi zadosti razjasnjeno.

(2) Po končani preiskavi pošlje preiskovalni sodnik spise državnemu tožilcu; ta mora v petnajstih dneh predlagati dopolnitev preiskave ali vložiti obtožnico ali pa izjaviti, da odstopa od pregona. Ta rok sme senat (šesti odstavek 25. člena) na predlog državnega tožilca podaljšati.

(3) Če se preiskovalni sodnik ne strinja s predlogom državnega tožilca za dopolnitev preiskave, zahteva, naj o tem odloči senat (šesti odstavek 25. člena). Če senat zavrne predlog državnega tožilca, začne teči rok iz prejšnjega odstavka od dneva, ko je državnemu tožilcu sporočena njegova odločba.

(4) Če se državni tožilec ne drži roka, ki je določen v drugem in tretjem odstavku tega člena, mora o razlogih za to obvestiti Vrhovno državno tožilstvo.

216. člen

(1) Pri hišni preiskavi ima pravico biti navzoč tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskujejo ali njegov zastopnik.

(2) Zaklenjeni prostori, pohištvo ali druge stvari se odprejo s silo samo, če njihov imetnik ni navzoč ali če jih noče prostovoljno odpreti. Pri odpiranju se je treba ogibati nepotrebnih poškodb.

(3) Pri hišni ali osebni preiskavi morata biti navzoči dve polnoletni osebi kot prič. Preiskavo ženske sme opraviti samo ženska; tudi za priče se vzamejo samo ženske. Priče je treba pred

začetkom preiskave opozoriti, da pazijo, kako se preiskava opravlja, in da imajo pravico podati pred podpisom zapisnika o preiskavi svoje ugovore, če mislijo, da vsebina zapisnika ni pravilna.

(4) Če se opravi preiskava v prostorih državnih organov, podjetij ali drugih pravnih oseb, se povabi njihov predstojnik, naj bo pri preiskavi navzoč.

(5) Če se opravi preiskava v vojaškem objektu, se povabi pristojni vojaški starešina, naj bo pri preiskavi navzoč.

(6) Hišno in osebno preiskavo je treba opraviti obzirno, da se ne moti hišni mir.

(7) O vsaki hišni ali osebni preiskavi se napravi zapisnik, ki ga podpišejo tisti, pri katerem se opravi preiskava ali ki se preišče, njegov odvetnik, če je bil navzoč pri preiskavi in tisti, katerih navzočnost je obvezna. Pri preiskavi se zasežejo samo tisti predmeti in listine, ki so v zvezi z namenom preiskave v posameznem primeru. V zapisnik se vpišejo in v njem natančno opišejo predmeti in listine, ki se zasežejo; isto se navede tudi v potrdilu, ki se takoj nato izda tistemu, ki so mu bili predmeti oziroma listine zasežene.

217. člen

Če se pri hišni ali osebni preiskavi najdejo predmeti, ki niso v zvezi s kaznivim dejanjem, zaradi katerega je bila preiskava odrejena, pač pa kažejo na drugo kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, se tudi ti opišejo v zapisniku in zasežejo, o zasegu pa takoj izda potrdilo. To se takoj sporoči državnemu tožilcu, da začne kazenski pregon. Ti predmeti se takoj vrnejo, če državni tožilec spozna, da ni razloga za kazenski pregon, pa tudi ne kakšnega drugega zakonskega razloga, da bi se morali predmeti vzeti (498. člen).

220. člen

(1) Predmeti, ki se morajo po kazenskem zakonu vzeti ali ki utegnejo biti dokazilo v kazenskem postopku, se zasežejo in izročijo v hrambo sodišču ali pa se kako drugače zavaruje njihova hramba.

(2) Kdor ima take predmete, jih mora na zahtevo sodišča izročiti. Če noče izročiti predmetov, se sme kaznovati z denarno kaznijo določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona, če tega še vedno noče storiti, pa se sme zapreti. Zapor traja do izročitve predmetov ali do konca kazenskega postopka, vendar največ mesec dni.

(3) O pritožbi zoper sklep, s katerim je bila izrečena denarna kazen ali odrejen zapor, odloča senat (šesti odstavek 25. člena). Pritožba zoper sklep o zaporu ne zadrži njegove izvršitve.

(4) Policisti smejo zaseči predmete, omenjene v prvem odstavku tega člena, kadar postopajo po 148. in 164. členu tega zakona ali kadar izvršujejo nalog sodišča.

(5) Pri zasegu predmetov se navede, kje so bili najdeni, in predmeti opišejo, po potrebi pa se tudi na drug način zavaruje ugotovitev njihove istovetnosti. Za zasežene predmete se izda potrdilo.

239. člen

(1) Priče se vabijo s pisnim vabilom, v katerem se navede: ime, priimek in poklic vabljenega, kdaj in kam naj pride, kazenska zadeva, zaradi katere je vabljen, navedba, da se vabi kot prič, da se vabi kot prič, da se vabi kot prič,

in opozorilo na posledice neopravičenega izostanka; če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, se oškodovanca, ki je vabljen kot priča, v vabilu opozori, da se bo v primeru neopravičenega izostanka štelo, da je umaknil predlog za pregon (244. člen).

(2) Mladoletna oseba, ki še ni dopolnila šestnajst let, se vabi za pričo po njenih starših oziroma po zakonskem zastopniku, razen če to ni mogoče zaradi tega, ker je treba hitro ravnati, ali zaradi drugih okoliščin.

(3) Priče, ki se zaradi starosti, bolezni ali hudih telesnih hib ne morejo odzvati vabilu, se smejo zaslišati v njihovem stanovanju.

277. člen

(1) Ko senat sklepa o ugovoru zoper obtožnico, odloči, da se obtožba ne dopusti in da se kazenski postopek ustavi, če ugotovi:

1) da dejanje, ki je predmet obtožbe, ni kaznivo dejanje;

2) da so podane okoliščine, ki izključujejo krivdo ali kaznivost, in da ni razlogov za uporabo varnostnih ukrepov;

3) da je kazenski pregon zastaran, ali je dejanje obseženo z amnestijo ali pomilostitvijo, ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon;

4) da ni zadosti dokazov, da bi bil obdolženec utemeljeno sumljiv dejanja, ki je predmet obtožbe;

5) ali če je podana nesorazmernost med majhnim pomenom kaznivega dejanja (njegova nevarnost je neznatna zaradi narave ali teže dejanja ali zaradi tega, ker so škodljive posledice neznatne ali jih ni ali zaradi drugih okoliščin, v katerih je bilo storjeno in zaradi nizke stopnje storilčeve krivde ali zaradi njegovih osebnih okoliščin) ter posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon.

(2) Če senat ugotovi, da ni zahteve upravičenega tožilca ali potrebnega predloga ali dovoljenja za pregon ali če so podane druge okoliščine, ki začasno preprečujejo pregon, se sklepom obtožnica zavrže.

288. člen

(1) Na glavno obravnavo se povabijo obtoženec in njegov zagovornik, tožilec, oškodovanec in njihovi zakoniti zastopniki in pooblaščenci ter tolmač. Prav tako se na glavno obravnavo povabijo priče in izvedenci, ki sta jih predlagala tožilec v obtožnici in obdolženec v ugovoru zoper obtožnico oziroma na naroku iz 285.b člena tega zakona, razen tistih, za katere predsednik senata misli, da njihovo zaslišanje na glavni obravnavi ni potrebno. Tožilec in obtoženec lahko na glavni obravnavi ponovita predloge, ki jim predsednik senata ni ugodil.

(2) Glede vsebine vabila za obtoženca in priče veljajo določbe 193. in 239. člena tega zakona. V vabilu se obtoženec opozori, da se bo glavna obravnavna opravila tudi v njegovi nenavzočnosti, če bodo zato podani zakonski pogoji (tretji odstavek 307. člena).

(3) Obtožencu se mora vabilo vročiti tako, da mu ostane med vročitvijo vabila in dnevom glavne obravnave zadosti časa za pripravo obrambe, najmanj pa osem dni. Na zahtevo obtoženca ali na zahtevo tožilca s privolitvijo obtoženca se sme ta rok skrajšati.

(4) Oškodovancu, ki ni povabljen kot priča, sporoči sodišče v vabilu, da se bo glavna obravnavna opravila tudi brez njega in da bo njegova izjava o premoženjskem zahtevku prebrana. Opozori ga tudi, da se bo v primeru, če ne pride, štelo, da ne namerava nadaljevati pregona, če bi

državni tožilec umaknil obtožbo. Če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, se oškodovanca opozori, da lahko predlog za pregon umakne do konca glavne obravnave. Oškodovanca, ki je vabljen kot priča v primeru iz prejšnjega stavka, se v vabilu opozori še, da se bo v primeru neopravičenega izostanka štelo, da je umaknil predlog za pregon.

(5) Oškodovanec kot tožilec in zasebni tožilec se opozorita v vabilu, da se bo v primeru, če ne prideta na glavno obravnavo in tudi ne pošljeta pooblaščenca, štelo, da sta umaknila obtožbo.

(6) Obtoženec, priča in izvedenec se opozorijo v vabilu na posledice, če ne pridejo na glavno obravnavo (307. in 309. člen).

298. člen

(1) Predsednik, člani senata, zapisnikar in nadomestni sodniki in sodniki porotniki (290. člen) morajo biti nepretrgoma na glavni obravnavi.

(2) Dolžnost predsednika senata je, da ugotovi, ali je senat sestavljen po zakonu in ali je podan kakšen razlog, zaradi katerega bi bilo treba člane senata ali zapisnikarja izločiti (1. do 5. točka 39. člena).

299. člen

(1) Predsednik senata vodi glavno obravnavo, daje besedo strankam, oškodovancu, zakonskim zastopnikom, pooblaščenecem, zagovorniku, izvedencu in članom senata ter postavlja vprašanja obtožencu, pričam in izvedencem.

(2) Predsednik senata je dolžan skrbeti, da se zadeva vsestransko razčisti in odvrne vse, kar bi zavlačevalo postopek, ne da bi koristilo razjasnitvi stvari.

(3) Predsednik senata odloča o predlogih strank, če o njih ne odloča senat.

(4) O predlogu, glede katerega ni soglasja med strankami, in o soglasnih predlogih strank, s katerimi se ne strinja predsednik, odloča senat. Senat odloča tudi o ugovorih zoper ukrepe predsednika senata, ki se nanašajo na vodstvo glavne obravnave.

(5) Sklepi senata se vselej razglasijo in s kratko obrazložitvijo vpišejo v zapisnik o glavni obravnavi.

301. člen

(1) Dolžnost predsednika senata je skrbeti za red v sodni dvorani in za dostojanstvo sodišča. V ta namen lahko takoj po začetku zasedanja opozori tiste, ki so navzoči na glavni obravnavi, naj se dostojno obnašajo in naj ne ovirajo dela sodišča. Predsednik senata lahko odredi osebno preiskavo tistih, ki so navzoči na glavni obravnavi.

(2) Senat sme odrediti, da se odstranijo z zasedanja vsi, ki so kot poslušalci navzoči na glavni obravnavi, če se z ukrepi, ki jih določa ta zakon za vzdrževanje reda, ne more zagotoviti neoviran potek glavne obravnave.

(3) V sodni dvorani niso dovoljena slikovna snemanja. Izjemoma pa sme predsednik vrhovnega sodišča dovoliti tako snemanje na posamezni glavni obravnavi. Če je bilo dovoljeno snemanje, sme senat na glavni obravnavi iz opravičenih razlogov odločiti, da se posamezni deli glavne obravnave ne snemajo.

302. člen

(1) Če obtoženec, zagovornik, oškodovanec, zakoniti zastopnik, pooblaščenec, priča, izvedenec, tolmač ali kdo drug, ki je navzoč na glavni obravnavi, moti red ali se ne pokori ukazom predsednika senata glede vzdrževanja reda, ga predsednik senata opomni. Če opomin ne zaleže, sme senat odrediti, naj se obtoženec odstrani iz sodne dvorane; druge pa sme ne le odstraniti, marveč tudi kaznovati z denarno kaznijo, določeno v prvem odstavku 78. člena tega zakona.

(2) Po odločbi senata sme biti obtoženec odstranjen iz sodne dvorane za določen čas; če je bil na glavni obravnavi že zaslišan, pa tudi za ves čas, dokler traja dokazni postopek. Pred koncem dokaznega postopka pokliče predsednik senata obtoženca in mu sporoči potek glavne obravnave. Če obtoženec še naprej moti red ali žali dostojanstvo sodišča, ga sme senat znova odstraniti z zasedanja. V takem primeru se glavna obravnava dokonča brez njegove navzočnosti, sodbo pa mu naznani predsednik ali sodnik, ki je član senata, v navzočnosti zapisnikarja.

(3) Zagovorniku ali pooblaščenцу, ki kljub kazni še naprej moti red, sme senat odreči nadaljnjo obrambo oziroma zastopanje na glavi obravnavi; v tem primeru se od stranke zahteva, naj si vzame drugega zagovornika oziroma pooblaščenca. Če ni možnosti, da bi si obtoženec takoj vzel drugega zagovornika oziroma, da bi ga brez škode za obrambo postavilo sodišče, se glavna obravnava prekine ali preloži. Če si zasebni tožilec ali oškodovanec kot tožilec ne vzame takoj drugega pooblaščenca, sme senat odločiti, da bo opravil glavno obravnavo brez navzočnosti pooblaščenca, če po pretehtanju vseh okoliščin spozna, da nenavzočnost pooblaščenca ni v škodo zastopanega. Sklep o tem se z obrazložitvijo vpiše v zapisnik o glavni obravnavi. Zoper ta sklep ni dovoljena posebna pritožba.

(4) Če sodišče odstrani iz sodne dvorane oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca, ki nimata pooblaščenca ali če odstrani njunega zakonitega zastopnika, ki nima pooblaščenca, se glavna obravnava prekine oziroma preloži, dokler si ne vzamejo pooblaščenca.

(5) Če moti red državni tožilec, obvesti predsednik senata o tem pristojnega državnega tožilca, lahko pa tudi prekine glavno obravnavo in zahteva od pristojnega državnega tožilca, naj določi koga drugega za zastopanje obtožnice.

(6) Če sodišče kaznuje odvetnika oziroma odvetniškega kandidata, ki moti red, sporoči to odvetniški zbornici.

304. člen

Če so podani razlog za sum, da je priča ali izvedenec na glavi obravnavi po krivem izpovedal, se za tako kaznivo dejanje ne more soditi takoj. V takem primeru sme predsednik senata odrediti, naj se o izpovedbi priče oziroma izvedenca napravi poseben zapisnik in ta pošlje državnemu tožilcu. Ta zapisnik podpiše zaslišana priča oziroma izvedenec.

5. Zapisnik o glavni obravnavi

314. člen

(1) O glavni obravnavi se mora pisati zapisnik, v katerega se vpisuje bistvena vsebina vsega poteka glavne obravnave.

(2) Predsednik senata lahko odredi, da se ves potek glavne obravnave ali njeni posamezni deli stenografirajo. Stenografski zapisniki se v osemindesetih urah prepisujejo, pregledajo in priložijo zapisniku.

(3) Predsednik senata lahko odredi, da se glavna obravnava snema z ustreznimi tehničnimi sredstvi za zvočno ali zvočno-slikovno snemanje. Za tako snemanje se smiselno uporabljajo določbe 84. člena tega zakona. Kadar se glavna obravnava snema, se ne glede na prvi odstavek tega člena v zapisnik vpiše le, da je glavna obravnava posneta, podatke iz prvega in drugega odstavka 316. člena in 317. člena tega zakona ter kje je shranjen posnetek, če ni priložen spisom ali samodejno zabeležen v informacijskem sistemu sodišča.

(4) Če se glavna obravnava ne snema, lahko predsednik senata na predlog strank ali po uradni dolžnosti odredi, da se v zapisnik dobesedno vpišejo izjave, za katere misli, da so posebno pomembne.

(5) Na glavni obravnavi, ki se ne snema, sme predsednik senata, če je to potrebno, zlasti pa, če se v zapisnik dobesedno vpiše kakšna izjava, odrediti, da se ta del zapisnika takoj prebere. Vselej se takoj prebere, če to zahteva stranka, zagovornik ali tisti, čigar izjava se vpisuje v zapisnik.

(6) Strankam se omogoči predvajanje in pridobitev kopije posnetka iz informacijskega sistema sodišča takoj, ko je to tehnično izvedljivo. Posnetki glavnih obravnav se v celoti ali deloma prepisujejo na utemeljeno zahtevo strank ali če sodnik sam tako odredi.

315. člen

(1) Zapisnik mora biti končan na koncu zasedanja. Podpišeta ga predsednik senata in zapisnikar.

(2) Stranke imajo pravico pregledati končani zapisnik in njegove priloge, podati pripombe glede vsebine in zahtevati njegov popravek.

(3) Popravke napačno vpisanih imen, števil in drugih očitnih napak v pisanju sme odrediti predsednik senata na predlog stranke ali zaslšanca ali po uradni dolžnosti. Druge popravke in dopolnitve zapisnika sme odrediti samo senat.

(4) Pripombe in predloge strank glede zapisnika ter popravke in dopolnitve zapisnika je treba zapisati v nadaljevanju končanega zapisnika. V nadaljevanju zapisnika se zapišejo tudi razlogi, zaradi katerih posamezni predlogi in pripombe niso bili sprejeti. Predsednik senata in zapisnikar podpišeta tudi nadaljevanje zapisnika.

(5) Če se zapisnik izda v elektronski obliki, podpišeta predsednik senata in zapisnikar zapisnik s svojima varnima elektronskima podpisoma in varnim elektronskim podpisom sodišča, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Če je varen elektronski podpis predsednika senata oziroma zapisnikarja overjen s kvalificiranim potrdilom, ki vsebuje tudi navedbo sodišča, varen elektronski podpis sodišča ni potreben.

(6) Minister, pristojen za pravosodje, podrobneje predpiše pogoje, obliko in način vodenja zapisnika o glavni obravnavi in spisa v elektronski obliki.

316. člen

(1) V uvodu zapisnika se mora navesti sodišče, pred katerim se opravlja glavna obravnava, kraj in čas zasedanja, ime in priimek predsednika senata, članov senata in zapisnikarja, tožilca, obtoženca in zagovornika, oškodovanca in njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca ter tolmača, kaznivo dejanje, ki je predmet obravnavanja in ali je glavna obravnava javna ali pa je javnost izključena.

(2) Zapisnik mora zlasti vsebovati podatke o tem, katera obtožnica je bila na glavni obravnavi prebrana in ali je tožilec obtožbo spremenil ali razširil, kaj so predlagale stranke in kaj je odločil predsednik senata ali senat, kateri dokazi so bili izvedeni, ali so bili prebrani kakšni zapisniki in druga pisanja, ali so bili reproducirani zvočni ali drugi posnetki in kakšne pripombe so glede prebranih zapisnikov, pisanj ali reproduciranih posnetkov podale stranke. Če je bila javnost na glavni obravnavi izključena, se mora navesti, da je predsednik senata opozoril navzoče na posledice, če bi neupravičeno izdali, kar so na tej glavni obravnavi zvedeli kot tajnost.

(3) Izpovedbe obdolženca, prič in izvedencev se vpišejo v zapisnik tako, da se poda njihova bistvena vsebina. Te izpovedbe se vpišejo v zapisnik samo, če vsebujejo kakšno spremembo ali dopolnitev njihovih prejšnjih izpovedb. Na zahtevo stranke predsednik senata odredi, da se deloma ali v celoti prebere zapisnik o prejšnji izpovedbi.

(4) Na zahtevo stranke se v zapisnik vpiše tudi vprašanje oziroma odgovor, ki ga senat ni dovolil.

317. člen

(1) V zapisnik o glavni obravnavi se vnese celoten izrek sodbe (tretji, četrti in peti odstavek 364. člena) in navede, ali je bila sodba razglašena javno. Izrek sodbe v zapisniku o glavni obravnavi je izvornik.

(2) Če je bil izdan sklep o priporu (361. člen), se mora tudi ta vnesti v zapisnik o glavni obravnavi.

319. člen

(1) Po ugotovitvi obtoženčeve istovetnosti napoti predsednik senata priče in izvedence na kraj, ki je zanje določen in kjer naj počakajo, dokler jih ne pokličejo k zaslišanju. Če je potrebno, lahko predsednik senata pridrži izvedence, da spremljajo potek glavne obravnave.

(2) Če je oškodovanec navzoč, pa še ni priglasil svojega premoženjskopравниh zahtevka, ga predsednik senata pouči, da lahko poda predlog za uveljavitev tega zahtevka v kazenskem postopku in o pravicah iz 59. člena tega zakona. Če gre za kaznivo dejanje, ki se preganja na predlog, predsednik senata oškodovanca opozori, da lahko predlog za pregon umakne do konca glavne obravnave.

(3) Če je treba oškodovanca kot tožilca ali zasebnega tožilca zaslišati kot pričo, ju ni dopustno odstraniti z zasedanja.

(4) Predsednik senata sme odrediti, kar je potrebno, da prepreči dogovarjanje med pričami, izvedenci in strankami.

394. člen

(1) Sodišče druge stopnje s sodbo ugotovi pritožbi in spremeni sodbo sodišča prve stopnje ali jo spremeni po uradni dolžnosti, če ugotovi, da so bila odločilna dejstva v sodbi sodišča prve stopnje sicer pravilno ugotovljena, da pa je treba glede na ugotovljeno dejansko stanje ob pravilni uporabi zakona izreči drugačno sodbo, glede na stanje stvari pa tudi v primeru kršitve iz 5., 9. in 10. točke prvega odstavka 371. člena tega zakona.

(2) Če sodišče druge stopnje spozna, da so podani zakonski pogoji za sodni opomin, spremeni s sklepom sodbo sodišča prve stopnje in izreče sodni opomin.

(3) Če so zaradi potrditve ali spremembe sodbe sodišča prve stopnje izpolnjeni pogoji za odreditev, podaljšanje oziroma odpravo pripora po prvem ali tretjem odstavku 361. člena tega zakona, izda sodišče druge stopnje o tem sklep. Pritožba zoper ta sklep ne zadrži njegove izvršitve.

442.a člen

(1) Sodnik lahko odloči, da se bo zapisnik o glavni obravnavi vodil tako, da ga bo sam glasno narekoval v napravo za zvočno snemanje.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se v pisno izdelanem zapisniku navedejo le podatki iz prvega odstavka 316. člena in 317. člena tega zakona ter sklep sodnika o drugačnem vodenju zapisnika.

(3) Za zvočno snemanje nareka zapisnika o glavni obravnavi se smiselno uporabijo določbe 84. člena tega zakona. Prepisi zvočnega zapisa zapisnika o glavni obravnavi morajo biti izdelani v treh dneh po razglasitvi sodbe, s katero je bil obdolženec obsojen na zaporno kazen, v drugih primerih pa v treh dneh po napovedi pritožbe. Če pritožba ni bila napovedana, se prepisi ne izdelajo.

(4) Če je bila glavna obravnava preložena za več kot en mesec, morajo biti v vsakem primeru izdelani prepisi zvočnega zapisa zapisnika o glavni obravnavi. Prepisi se lahko izdelajo tudi na zahtevo stranke ali če sodnik sam tako odredi.

443. člen

(1) Glavna obravnava se začne z branjem obtožnega predloga ali zasebne tožbe, ki jo prebere tožilec. Začeta glavna obravnava se dokonča, če je mogoče, brez prekinitve.

(2) Po končani glavni obravnavi sodnik takoj izreče sodbo in jo razglasi z bistvenimi razlogi.

(3) Določbe 361. člena tega zakona se uporabljajo smiselno tudi glede odprave pripora potem, ko je izrečena sodba.

(4) Če izreče sodnik v sodbi kazen zapora, sme odrediti, da se obdolženec pripre oziroma da ostane v priporu, če so dani razlogi iz prvega odstavka 432. člena tega zakona. Pripor sme trajati v takem primeru do pravnomočnosti sodbe oziroma do nastopa kazni, vendar največ dotlej, dokler obdolžencu ne izteče kazen, ki jo je izreklo sodišče prve stopnje.

(5) Če sodnik med ali po končani glavni obravnavi spozna, da je za sojenje stvarno pristojno okrožno sodišče ali da je podan primer iz prvega odstavka 352. člena tega zakona, zavrže s sklepom obtožni akt.

445.a člen

(1) Za kazniva dejanja iz pristojnosti okrajnega sodišča sme državni tožilec ob vložitvi obtožnega predloga predlagati, da sodišče izda kaznovalni nalog, s katerim obdolžencu izreče predlagano kazensko sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo.

(2) Državni tožilec sme predlagati izrek naslednjih kazenskih sankcij in ukrepov:

1) denarno kazen, prepoved vožnje motornega vozila, pogojno obsodbo z določeno denarno kaznijo ali

določeno kaznijo zapora do šestih mesecev ali sodni opomin;

2) odvzem predmetov in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.

445.č člen

(1) Overjeni prepis sodbe o kaznovalnem nalogu se vroči obdolžencu in njegovemu zagovorniku, če ga ima, ter državnemu tožilcu.

(2) Zoper kaznovalni nalog lahko obdolženec ali njegov zagovornik vložita ugovor v osmih dneh od vročitve sodbe o kaznovalnem nalogu. Ugovor se lahko vloži pisno ali ustno na zapisnik pri sodišču. Ugovor mora obsegati navedbo sodbe, s katero je bil izdan kaznovalni nalog, lahko pa se v njem predlagajo tudi dokazi, ki naj se izvedejo na glavni obravnavi. Obdolženec se lahko odpove pravici do ugovora; dokler ni določena glavna obravnavna, pa lahko umakne že vloženi ugovor. Odpoved ugovoru in umik ugovora se ne moreta preklicati. Plačilo denarne kazni pred iztekom roka za ugovor se ne šteje za odpoved pravici do ugovora.

(3) Obdolžencu, ki iz upravičenih razlogov zamudi rok za ugovor, dovoli sodišče vrnitev v prejšnje stanje ob smiselni uporabi določb 89. in 90. člena tega zakona.

(4) Če sodnik ob smiselni uporabi določb drugega odstavka 375. člena tega zakona ugovora ne zavrne, s sklepom razveljavi sodbo o kaznovalnem nalogu in nadaljuje postopek po določbah 439. do 443.a člena tega zakona.

468. člen

(1) Uvedbo pripravljalnega postopka zahteva državni tožilec pri sodniku za mladoletnike pristojnega sodišča. Če se sodnik za mladoletnike s tem ne strinja, zahteva, naj o tem odloči senat za mladoletnike višjega sodišča.

(2) Sodnik za mladoletnike lahko prepusti organu za notranje zadeve, naj na način, ki je predpisan v tem zakonu, izvrši odredbo o hišni preiskavi ali o zasegu predmetov.

508. člen

(1) Če se obsodba po zakonu izbriše s pretekom določenega časa in s pogojem, da obsojenec v tem času ne stori novega kaznivega dejanja (82. člen kazenskega zakonika) izda po uradni dolžnosti odločbo o izbrisu obsodbe ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(2) Preden se izda odločba o izbrisu obsodbe, se opravijo potrebne poizvedbe, zlasti pa se zberejo podatki o tem, ali ne teče morda zoper obsojenca kazenski postopek za kakšno kaznivo dejanje, ki ga je storil pred pretekom roka, predpisanega za izbris obsodbe.

514. člen

Mednarodna kazenskopravna pomoč se daje po določbah tega zakona, če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače.

515. člen

(1) Prošnje domačih sodišč in državnih tožilstev za pravno pomoč v kazenskih zadevah se pošiljajo tujim organom po diplomatski poti. Na enak način se pošiljajo domačim sodiščem prošnje tujih organov za pravno pomoč.

(2) V nujnih primerih in ob pogoju vzajemnosti se lahko prošnje za pravno pomoč pošiljajo po ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve, kadar pa gre za kaznivo dejanje pranja denarja ali

za kazniva dejanja v zvezi s kaznivim dejanjem pranja denarja, pa tudi po organu, ki je pristojen za preprečevanje pranja denarja.

(3) Če velja vzajemnost ali če tako določa mednarodna pogodba, se lahko mednarodna kazenskopravna pomoč daje tudi neposredno med domačimi in tujimi organi, ki sodelujejo v predkazenskem in kazenskem postopku. Pri tem se lahko uporabljajo sodobna tehnična sredstva, zlasti računalniško omrežje, pripomočki za prenos slike, glasu in elektronskih impulzov.

517. člen

(1) Domača sodišča smejo ugoditi predlogu državnega tožilca ali prošnji pristojnega tujega organa, s katero se zahteva izvršitev kazni zapora, varnostnega ali drugega ukrepa kazenskega sodišča, ki se izvršuje z odvzemom prostosti ali denarne kazni po pravnomočni kazenski sodbi tujega sodišča, če je tako določeno z mednarodno pogodbo ali če velja vzajemnost in če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da oseba soglaša z izvršitvijo kazni v Republiki Sloveniji, razen v primerih iz drugega odstavka tega člena;
- da iz sodbe ne izhaja kršitev temeljnih načel pravnega reda Republike Slovenije;
- da je odločba bila izdana zaradi dejanja, za katerega je po domačem zakonu predpisana kazen zapora ali denarna kazen;
- da odločba ni bila izdana zaradi političnega ali vojaškega kaznivega dejanja;
- da po domačem zakonu ni zastarala izvršitev kazni;
- da oseba ni bila zaradi istega dejanja že pravnomočno obsojena ali pravnomočno oproščena ali je bil kazenski postopek zoper njo pravnomočno ustavljen ali je bila obtožba zoper njo pravnomočno zavrnjena;
- da je oseba državljan Republike Slovenije in ima v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče;
- da v primeru izvrševanja varnostnega ali drugega ukrepa kazenskega sodišča, ki se izvršuje z odvzemom prostosti, domač zakon določa enak ukrep;
- da je bila sodba izdana v navzočnosti, razen če proseča država predloži ustrezna dokazila, da je bila oseba osebno vabljen ali ji je bil čas in kraj postopka sporočen prek zastopnika, pooblaščenega v skladu s pravom države, ki je sodbo izdala, zaradi česar je bila sodba izdana v nenavzočnosti, ali je ta oseba pristojnemu organu izjavila, da ne izpodbija odločbe.

(2) Soglasje osebe iz prve alineje prejšnjega odstavka ni potrebno, če se je oseba s prihodom oziroma pobegom v Republiko Slovenijo izognila izvrševanju ali nadaljnjemu izvrševanju kazenske sodbe iz prejšnjega člena.

519. člen

(1) Če je na ozemlju Republike Slovenije storil kaznivo dejanje tujec, ki ima stalno prebivališče v tuji državi, se smejo tej državi mimo pogojev iz 522. člena tega zakona odstopiti vsi kazenski spisi za kazenski pregon in sojenje, če tuja država temu ne nasprotuje.

(2) Preden je izdan sklep o preiskavi, odloča o odstopu pristojni državni tožilec. Med preiskavo odloča o tem na predlog državnega tožilca preiskovalni sodnik, do začetka glavne obravnave pa senat (šesti odstavek 25. člena), tudi za zadeve iz pristojnosti okrajnega sodišča.

(3) Pri odločanju o odstopu kazenskih spisov organi iz prejšnjega odstavka upoštevajo tudi do tedaj nastale in bodoče stroške predkazenskega oziroma kazenskega postopka.

(4) Ni dovoljen odstop kazenskih spisov, če je oškodovanec državljan Republike Slovenije, ki temu nasprotuje, razen če je dano zavarovanje za uveljavitev njegovega premoženjskopравnega zahtevka.

(5) Ni dovoljen odstop kazenskih spisov, če je bil odrejen zaseg ali začasno zavarovanje zahtevka za odvzem denarja ali premoženja nezakonitega izvora iz 245. člena kazenskega zakonika ali protipravno dane ali sprejete podkupnine iz 151., 157., 241., 242., 261., 262. in 263. člena kazenskega zakonika, razen v primerih, ko je sodišče navedene odredbe izdalo na pobudo tuje države. V teh primerih in v primerih, ko je bilo odrejeno začasno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji, smejo organi iz drugega odstavka tega člena odstopiti kazenski spis tuji državi samo, če so pred tem ugotovili, da ima ta država ustrezno urejeno zakonodajo v zvezi z odvzemom premoženjske koristi in v zvezi z odstopom kazenskih spisov tuji državi, ter upoštevali vrednost začasno zavarovanega premoženja.

(6) Če je obdolženec v priporu, se od tuje države po najkrajši poti zahteva, naj v petnajstih dneh sporoči, ali prevzema pregon.

524. člen

(1) Ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, pošlje prošnjo za izročitev tujca po ministrstvu, pristojnem za pravosodje, preiskovalnemu sodniku sodišča, na katerega območju tujec prebiva ali na katerega območju se najde.

(2) Če se ne ve za stalno ali začasno prebivališče tujca, katerega izročitev se zahteva, se najprej ugotovi njegovo prebivališče po organu za notranje zadeve.

(3) Če prošnja ustreza pogojem iz prejšnjega člena in so dani razlogi za pripor iz 201. člena tega zakona, izda preiskovalni sodnik nalog, da se tujec pripre, oziroma stori druge ukrepe, da se zagotovi njegova navzočnost, razen če je že iz same prošnje očitno, da izročitev ni dopustna.

(4) Glede pripora v postopku izročitve se smiselno uporabljajo določbe drugega odstavka 200., 202., 203. člena in 209. do 213.d ter 420. in 421. člena tega zakona.

(5) Ne glede na določbo 205. člena tega zakona lahko pripor v postopku izročitve po prejemu prošnje za izročitev brez posebnih odločb o podaljšanju traja do izročitve tuji državi oziroma do odločitve ministra za pravosodje, s katero se izročitev zavrne, vendar skupno trajanje pripora, odrejenega pred prejemom prošnje za izročitev in po njenem prejemu, ne sme preseči 30 mesecev.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek je pripor potrebno odpraviti takoj, ko čas trajanja preseže oziroma do seže izrečeno kazensko sankcijo tuje države oziroma maksimum predpisane kazni, ki jo pravo države prosilke predpisuje za kaznivo dejanje, za katero se zahteva izročitev.

(7) Ko preiskovalni sodnik ugotovi tujčevo istovetnost, mu brez odlašanja naznani, zakaj in na podlagi katerih dokazov se zahteva njegova izročitev; nato pa zahteva od njega, naj navede, kar ima povedati v svoj zagovor.

(8) O zaslišanju in zagovoru se napravi zapisnik. Preiskovalni sodnik pouči tujca, da si sme

vzeti zagovornika, ali mu ga postavi po uradni dolžnosti, če gre za kaznivo dejanje, za katero je obramba po tem zakonu obvezna, ali če je zoper tujca odrejen pripor.

529.a člen

(1) Izročitev tujca se lahko dovoli na prošnjo pristojnega tujega organa za izročitev ali za začasen odvzem prostosti z namenom izročitve brez izvedbe postopka po določbah 526. do 529. člena tega zakona, če tujec po pravnem pouku preiskovalnega sodnika izjavi, da soglaša z izročitvijo.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se lahko tujec po pravnem pouku preiskovalnega sodnika odpove uporabi pogojev iz 531. člena tega zakona.

(3) Preiskovalni sodnik tujca ob zaslišanju seznaniti z možnostjo soglašanja z izročitvijo, pouči ga, da je soglasje z izročitvijo prostovoljno, da ga je mogoče preklicati le do odločitve ministra, pristojnega za pravosodje, ter ga opozori, da bo v primeru njegovega soglasja o izročitvi odločeno po skrajšanem postopku. Preiskovalni sodnik zahtevano osebo pouči tudi o pomenu in vsebini načela specialnosti, posledicah odpovedi načelu specialnosti ter o tem, da je odpoved prostovoljna in nepreklicna. Na zaslišanju sta lahko navzoča zagovornik in pristojni državni tožilec. Pouk iz prvega in drugega odstavka, soglasje iz prvega odstavka in odpoved iz drugega odstavka tega člena ter izjava tujca, da sta bila soglasje in odpoved dana prostovoljno in v navzočnosti zagovornika, se zapišejo v zapisnik.

(4) Preiskovalni sodnik po preizkusu pogojev iz 1. do 13. točke prvega odstavka 522. člena tega zakona s sklepom odloči o izročitvi. Sklep se vroči osebi, katere izročitev se zahteva, zagovorniku in državnemu tožilcu. Zoper sklep je v 24 urah možna pritožba na senat okrožnega sodišča (šesti odstavek 25. člena), ki mora o njej odločiti v 48 urah.

(5) Preiskovalni sodnik po pravnomočnosti sklepa odločitev sporoči ministru, pristojnemu za pravosodje, ki o odločitvi sodišča takoj obvesti državo prosilko. Če kateri izmed pogojev iz 1. do 13. točke prvega odstavka 522. člena ni izpolnjen ali če tujec ne soglaša z izročitvijo, se izvede redni postopek izročitve.

536. člen

(1) Oseba, ki je bila izročena Republiki Sloveniji, se ne sme kazensko preganjati, jo obsoditi ali pripreti, da bi izvršili obsodbo ali priporni nalog za katerokoli drugo kaznivo dejanje, storjeno pred njeno izročitvijo, niti se je ne sme izročiti ali predati drugi državi brez soglasja države, ki je osebo izročila. Predlog za podajo prošnje za izdajo soglasja za pregon za druga kazniva dejanja oziroma za izvršitev kazni ali izročitev ali predajo tretji državi poda pristojno sodišče, pred katerim teče postopek oziroma je zadolženo za izvršitev kazni. Predlogu morajo biti priložene listine iz 523. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se sme oseba kazensko preganjati oziroma se sme zoper njo izvršiti kazen tudi za druga kazniva dejanja, storjena pred izročitvijo, če:

1. oseba, ki je imela možnost oditi z ozemlja Republike Slovenije, tega ne stori v petinštiridesetih dneh po svoji dokončni izpustitvi ali se v Republiko Slovenijo po odhodu znova vrne;
2. je za drugo dejanje, ki ga je oseba storila pred izročitvijo, predpisana le denarna kazen;
3. se je oseba pred izročitvijo izrecno odpovedala načelu specialnosti;
4. država članica, ki je osebo izročila, soglaša s pregonom, izvršitvijo kazni ali izročitvijo tretji državi, zaradi drugega kaznivega dejanja, ki ga je oseba storila pred izročitvijo.

(3) Če je bila taka oseba pravnomočno obsojena od domačega sodišča tudi za druga pred izročitvijo storjena kazniva dejanja, za katera izročitev ni bila dovoljena, se smiselno uporabijo določbe 407. člena tega zakona.

(4) Če je izročitev dovoljena z določenimi pogoji glede vrste ali višine kazni, ki se sme izreči oziroma izvršiti, in s temi pogoji sprejeta, je sodišče pri izrekanju kazni vezano na te pogoje. Če pa gre za izvršitev že izrečene kazni, spremeni sodišče, ki je sodilo na zadnji stopnji, sodbo in prilagodi izrečeno kazen pogojem izročitve.

(5) Če je bila izročena oseba v tuji državi priprta zaradi kaznivega dejanja, zaradi katerega je bila izročena, se ji čas, ki ga je prebila v priporu, všteje v kazen.

112. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 91/11)

112. člen

(1) Generalni državni tožilec v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi Splošno navodilo za enotno uporabo določb 162. člena Zakona o kazenskem postopku o odložitvi kazenskega pregona (Uradni list RS, št. 24/2011) z določbami tega zakona.

(2) Vlada Republike Slovenije v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi Uredbo o postopku upravljanja z zaseženimi predmeti, premoženjem in varščinami (Uradni list RS, št. 22/02, 8/07 in 48/07) z določbami tega zakona.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU:

V skladu s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1 in 105/10) Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za spremembe in dopolnitve zakona, ki so manj zahtevne, in sicer:

- s predlogom se določa posebno hitro obravnavanje kaznivih dejanj zoper gospodarstvo,
- predlagane so 3 možnosti glede zvočno) slikovnega snemanja in prenosa glavnih obravnav,
- ukinja se klasični zapisnik o glavni obravnavi, nadomešča ga (zvočno) slikovno snemanje,
- oškodovanec naj bi v skladu s predlogom sam kril stroške kazenskega postopka, ki se je začel na njegov predlog, če je po začetku glavne obravnave umaknil predlog,
- olajšuje se pridobivanje potrdila preko diplomatsko-konzularnih predstavništev o tem, da (fizična ali pravna) oseba ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- predvidena je poenostavitev posredovanja na policiji vložene ovadbe državnemu tožilstvu; poenostavitev ravnanja policije in državnega tožilca ob umiku oškodovančevega predloga za pregon; ukinja se potrdilo o zasegu predmetov, saj dejansko podvaja zapisnik,

- vzpostavlja se pravna podlaga za ugotavljanje istovetnosti udeležencev postopka in za pridobitev njihovih kontaktnih podatkov s strani sodišča,
- omejuje se možnost odvzema brisa ustne sluznice,
- v pripornih zadevah se olajšuje poslovanje državnega tožilstva, bolj natančno se ureja postopanje sodišča v pritožbenem postopku ter pristojnost Vrhovnega sodišča in sestava senata,
- uvajajo se novi stroški kazenskega postopka,
- olajšuje se vložitev kaznovalnega naloga,
- pred izdajo odločbe o izbrisu obsodbe ne bo treba več zbirati podatkov o "odprtih" kazenskih postopkih za kazniva dejanja, ki bi jih obsojenec storil pred pretekom roka za izbris obsodbe.

Cilj predloga zakona je krepitev učinkovitosti kazenskega postopka (policija, državna tožilstva, kazensko sodstvo) ter krepitev pravne varnosti s popravo tehničnih ali redakcijskih pomanjkljivosti v zakonskem besedilu, odpravo nedorečenosti pri posameznih procesnopравnih institutih in z manj zahtevnimi vsebinskimi izboljšavami posameznih zakonskih določb.

VI. PRILOGE: /